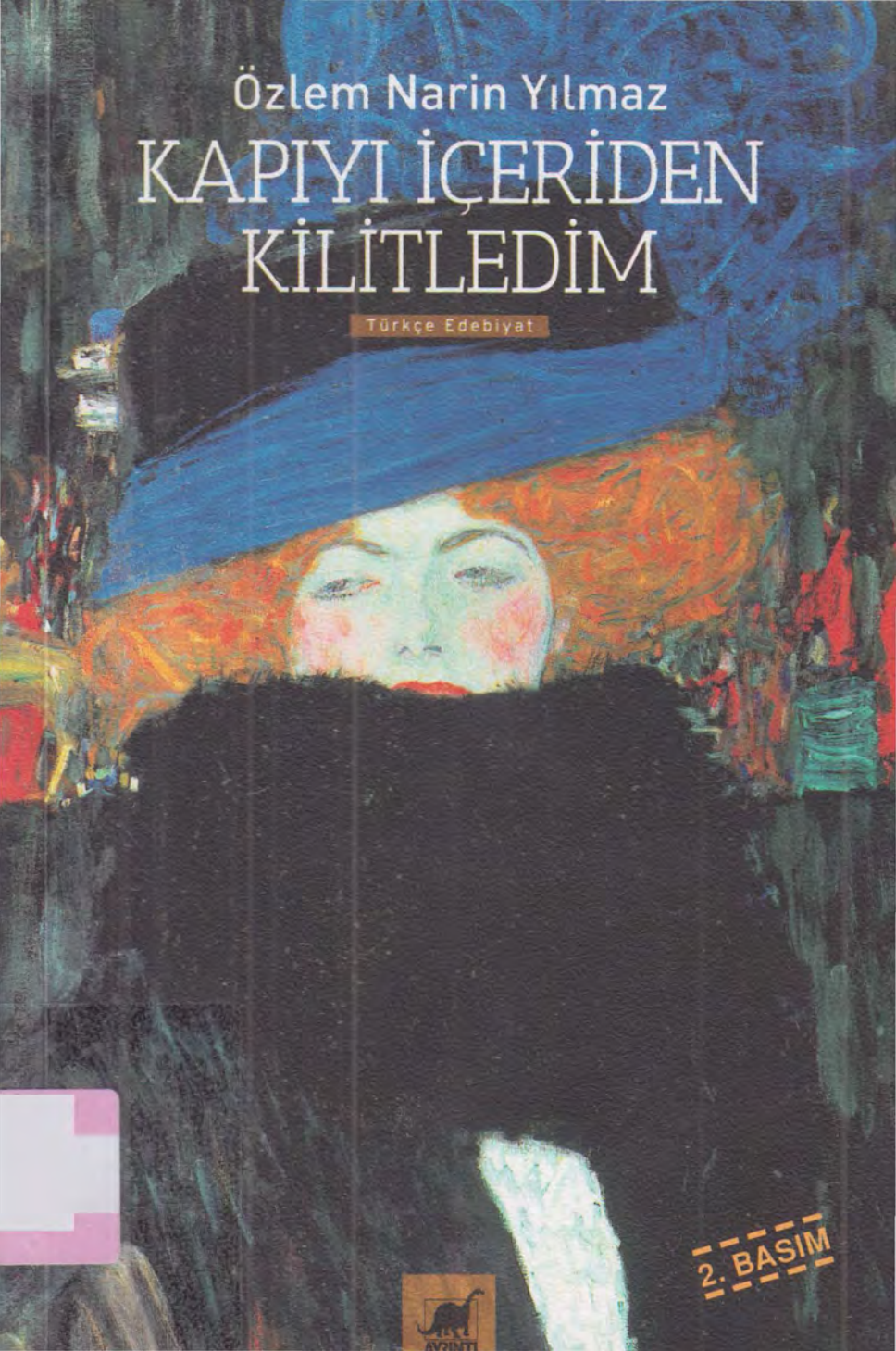
Özlem Narin Yılmaz

KAPIYI İÇERİDEN KİLİTLEDİM

Türkçe Edebiyat

2. BASIM

AVRUPA

ÖZLEM NARİN YILMAZ

1978 doğumlu. *Kayıp Yalnızlık Ormanı* (2006-Everest Yayınları), *Kızböceği* (2008-Everest Yayınları), *Karmeleği* (2010-Can Yayınları) isimli üç öykü kitabı bulunmaktadır. İlk romanı *Huzursuz Periler* yayınevimiz tarafından yayımlandı (2016).

Ayrıntı: *1136*
Türkçe Edebiyat Dizisi: *58*

Kapıyı İçeriden Kilitledim
Özlem Narin Yılmaz

Son Okuma
Barış Özdemir

© Özlem Narin Yılmaz, 2017

Bu kitabın tüm yayım hakları
Ayrıntı Yayınları'na aittir.

Kapak Tasarımı
Gökçe Alper

Kapak Fotoğrafı
Imagno / Hulton Fine Art Collection / Getty Images Turkey

Dizgi
Esin Tapan Yetiş

Baskı ve Cilt
Kayhan Matbaacılık San. ve Tic. Ltd. Şti
Merkez Efendi Mah. Fazılpaşa Cad. No: 8/2 Topkapı/İstanbul
Tel: (0212) 612 31 85 - 576 00 66
Sertifika No: 12156

Birinci Basım: *Ocak 2018*
İkinci Basım: *Mart 2018*
Baskı Adedi *1000*

ISBN 978-605-314-249-2
Sertifika No: 10704

AYRINTI YAYINLARI
Basım Dağıtım San. ve Tic. A.Ş.
Hobyar Mah. Cemal Nadir Sok. No.: 3 Cağaloğlu - İstanbul
Tel.: (0212) 512 15 00 Faks: (0212) 512 15 11
www.ayrintiyayinlari.com.tr & info@ayrintiyayinlari.com.tr

twitter.com/ayrintiyayinevi facebook.com/ayrintiyayinevi instagram.com/ayrintiyayinlari

Özlem Narin Yılmaz

Kapıyı İçeriden Kilitledim

TÜRKÇE EDEBİYAT DİZİSİ SON ÇIKAN KİTAPLAR

Babamın En Güzel Fotoğrafı / Gönül Kıvılcım

Jilet Sinan / Gönül Kıvılcım

Yalancı Tanıklar Kahvesi / Vedat Türkali

Haziran'da Bir Fidan / Der.: Levent Turhan Gümüş

Bitti Bitti Bitmedi / Vedat Türkali

Birazcık Halil / Hasan Sever

Mükemmel Katilin Peşinde / Ahmet Erözenci

Liberhell / Mahmut Eşitmez

Mavi Karanlık / Vedat Türkali

Komünist / Vedat Türkali

Tek Kişilik Ölüm / Vedat Türkali

Bir Gün Tek Başına / Vedat Türkali

Segâh Makamı / Esra Kahraman

Güven-1 / Vedat Türkali

Güven-2 / Vedat Türkali

Yeşilçam Dedikleri Türkiye / Vedat Türkali

Huzursuz Periler / Özlem Narin Yılmaz

Fatmagül'ün Suçu Ne? / Vedat Türkali

Albayım / Hasip Akgül

Metrodaki Yabancı / Ali Parlar

Kar ve İnci / Nihan Kaya

Koca Karınlı Kent / Suzan Samancı

Tutku ve Aşkın Kutsal Kitabı / N. Ahmet Erözenci

Paralel Cinayetler / Hüseyin Bul

Su Duydum / Hasan Sever

Hepsi Bu / Ayşen Bayazıt Melik

Üç Film Birden / Vedat Türkali

Sapak / Celal Güngördü

Ölüyordum, Geçerken Uğradım / Can Gürses

Tiyatro Oyunları / Vedat Türkali

Özlem Narin Yılmaz

Kapıyı İçeriden Kilitledim

40. yaşıma...

Beklemek, gümüş yelkovandı; hatırlamak, altından akrep.

Odamın penceresinden sokağa bakıp, beni alacak arabanın gelmesini beklerken, Ruhi Sezer'le tanıştığımız günü hatırladım.

Apelyan Apartmanı'nın ikinci katındaki çalışma odamın penceresinden, yani şu an durduğum yerden, binanın girişine yanaşan siyah bir Mercedes görmüştüm. Şoför koltuğundan koşarak inen çevik adamı hatırlıyorum. Sonrasını takip etmedim. Odanın içinde küçük adımlarla gezinmeye devam ettim. Saatlerce bilgisayar başında uyuşan vücudumla ve yanan gözlerimle daha fazla çalışamayacağımı anlayınca, ne zamandır görmek istediğim sergiye gitmeye karar verdim.

Sergi salonu, binanın en üst katında yer alıyordu. Nasıl olsa giderim dediğim birçok sergiyi kaçırmıştım ve bu affedilmez tembelliğimi yenmeye kararlıydım. Sergi her değiştiğinde neredeyse ilk ziyaretçileri ben oluyordum. Afişte gördüğüme göre seramik heykel sergisi vardı.

Duş alıp giyindim. Hafif bir makyaj yapıp yüzümdeki yorgun ifadeyi gizlemeye çalıştım. Roman yazarken hep taşıdığım yarım bırakmışlık hissi, bir çift uslanmaz pati gibi içimi tırmalıyordu. Bu hisle yaşamaya alışmalıydım.

Kapıyı Rüya Gürman açtı. Her zamanki sıcak tavrıyla beni içeriye davet etti. Galerinin girişindeki salonda sanatçılar ve ziyaretçiler oturup sohbet etme imkânı buluyordu. Takım elbiseli yaşlı bir adam ve sergideki eserlerin sanatçısı olduğunu tahmin ettiğim genç bir kadın oturuyorlardı. Rüya Hanım'ı takip ettim. Yan yana ayakta durduğumuzda, beni konuklarıyla tanıştırdı.

"Ruhi Bey, bu hanım ikinci kat komşumuz yazar Alin Akyüz. Alin Hanım, Ruhi Bey de Madam Marin mağazalar zincirinin sahibi. Aynı zamanda ev sahibimiz" dediğinde şaşkınlıkla yaşlı adamın zayıf ve lekeli elini sıktım. Yüzü de yaşlılık lekeleriyle doluydu. Bana dikkatle bakması gözümden kaçmamıştı. Sağlığına özen gösterip gövdesini olduğundan daha genç tutmayı başarmıştı ama yüzündeki derin çizgiler, çukura kaçmış gözleri yaşını gizleyemiyordu.

Seksenlerindeki adama ilgiyle baktım. Demek ünlü Madam Marin'in sahibiydi. Mağazaları İstanbul sosyetesine hitap ederdi. Belirli semtlerdeki şapka ve kıyafet koleksiyonlarını özel müşterilerine sunardı. Nişantaşı'na her gittiğimde mağazanın vitrinindeki güzelim şapkalara, çantalara, başka hiçbir mağazada rastlayamayacağım kıyafetlere bakmadan gelmezdim. Bakmak için oldukça zevkli, almak içinse fazla pahalılardı.

Demek apartmanın sahibi Ruhi Sezer'di. Daireyi kiralarken tüm işlemleri emlakçıyla halletmiştim. Aylarca aradıktan sonra tam istediğim gibi bir ev bulmanın coşkusunu yaşıyordum ve ev sahibini merak etmemiştim bile. Daireyi gezerken binanın yüz elli yıllık olduğunu öğrendiğimde, bütçemi zorlayacak olan kirasını bile düşünmeden tutuvermiştim.

Rüya Hanım, "Begüm seramik sanatçısı. Sergideki eserler kendisine ait" dediğinde uzanan eli heyecanla sıktım.

Rüya Hanım'ın kahve teklifini sergiyi gezdikten sonraya erteleyerek eserlerin sergilendiği tarafa yöneldim. Bir dönem ilgilendiğim ama yazıdan zaman ayıramadığım seramik, zihnimin bir köşesinde bir gün yeniden ilgilenilmeyi bekliyor hevesle. Sergiyi acele etmeden gezip döndüğümde Ruhi Bey yoktu. Begüm'e sergi hakkında beğenilerimi ilettikten sonra Rüya Hanım'a ev sahibini sordum.

"Gitti Alin Hanım, arada bir uğrar, bir süre oturup gider. İlginç bir adam. Bu apartmanda unutamadığı anıları vardır belki de, özel konular olduğu için sormadım" dediğini hatırlıyorum.

Ben de pek üzerinde durmadım. Biraz daha oturup kalktım. Eve dönmeden önce çıkıp dolaşmak niyetindeydim. Apartman kapısını açtığımda siyah Mercedes hâlâ yol kenarındaydı. Yan taraftaki yıllanmış salkımsöğüdün kalın gövdesine yaslanmış olan Ruhi Sezer'i gördüm. Ağaçla konuşur gibi bir hâli vardı. Önünden geçip gitmeme rağmen beni görmemişti. Şoför, arabanın içinde bekliyordu. Gördüğümü neye yoracağımı bilemediğim için adamın tuhaf biri olduğunu düşünmüştüm.

Bir hafta sonra, yani dün akşamüzeri, kayıtlı olmayan bir numara aradığında açıp açmamakta kararsız kaldım.

Cep telefonundan bilmediğim numaralara cevap vermek içten içe korkutur beni. Sesimin tehlikelere açık bir evrende ilerlediği hissine kapılırım. Arayan bir erkekti. Ruhi Sezer'in asistanı olduğunu söylüyordu. Bir hafta öncesini hatırladım ve ürperdim.

"Ruhi Bey sizinle görüşmek istiyor. Eğer kabul ederseniz yarın sizi evinizden arabayla aldıracak" dediğinde donup kaldım. Böylesi bir durumda ne denirdi? Ne düşünmem gerekiyordu? Hemen cevap vermeli miydim? Kafamda onlarca soru uçuşmaya başlamıştı. Neyse ki içlerinden en mantıklı olanını seçtim:

"Benimle neden görüşmek istiyor acaba?" diye sorduğumda, adamın yanındaki biriyle, telefonun mikrofonunu eliyle kapatarak konuştuğunu tahmin ettim.

"Bunu ancak görüştüğünüzde söyleyebilecekmiş efendim" dediğinde yeniden bir çıkmazın içinde buldum kendimi. "Cevabımı daha sonra vermek istiyorum. Düşüneceğim. Sizi ararım" diyerek aceleyle kapatma tuşuna bastım.

Dakikalarca mantıklı bir açıklama bulmaya çalıştım. Evle ilgili bir durum olabileceğini düşündüm. Kiramı her ay düzenli olarak ödüyordum. Kimseyi rahatsız etmeden kendi hâlimde yaşayıp gidiyordum. Eve sessizce belli aralıklarla gelip giden birkaç arkadaşımın dışında görüşmelerimi daha çok dışarıda yapardım. Bir süredir erkek arkadaşım yoktu.

Adamın genç kadınlara düşkün bir sapık olabileceğini bile düşünmedim değil. Merak içindeydim ama evine gitmek düşüncesi ürkütüyordu beni. Orta yolu bulup dışarıda görüşmeyi kabul edebileceğimi, eve gelemeyeceğimi bildirmeye karar verdim.

Birkaç saat sonra numarayı bulup arama tuşuna bastığımda içimde tarif edemediğim bir sıkıntı vardı. Tele-

fonu, asistanı olduğunu söyleyen adam açtı, sesinden tanımıştım.

"Ruhi Bey'e daveti için teşekkürlerimi iletin lütfen. Eğer kendisi için de bir sakıncası yoksa görüşmeyi dışarıda yapmak isterim" dediğimde, adam daha önce yaptığı gibi telefonu eliyle kapatıp yanındaki adamla konuştu. Kelimeleri seçilmese de sesi işitiliyordu.

"Peki efendim. Ruhi Bey, davetini kabul ettiğiniz için teşekkür ediyor. Yarın saat altıda sizi arabayla alacaklar. İyi günler" diyerek telefonu aniden kapatınca, filmlerdeki tuhaf telefon görüşmeleri canlandı zihnimde: En önemli şeyi söylemeyi unutmuştur ve telefon kapandıktan sonra hatırlar. Ama bir daha konuşma şansı yoktur. Neyse ki benim durumum tam olarak öyle değildi.

Tüm gece ve bir gün boyunca kafamdaki sorulara cevaplar arayıp durmuştum. Bu yüzden ne doğru düzgün çalışabildim ne de uyuyabildim. Gerginliğime rağmen pencerenin önünde beklerken, görüşmeye hazır olduğumu hissediyordum. Bir an önce sorularıma cevap bulmak ve hayatıma kaldığım yerden devam etmekti tek istediğim. Ama siyah araba apartmanın önüne yanaştığında kalbimin merakla ve bilinmezliğin korkusuyla atmasına engel olamamıştım.

Siyah Mercedes'e gizemli bir uzay cismiymiş gibi ilerlerken şoför kapısı açıldı. Genç adam hızlı bir hareketle arka kapıyı açıp bekledi. Sanki bu iş için yaratılmıştı. İşini öyle kanıksamış bir hâli vardı ki, elinden başka hiçbir iş gelmezmiş gibi duruyordu. Musluk tamir edemez, market alışverişi yapamaz, bozulan cıvataları sıkıştıramazdı. Sadece şoför koltuğundan fırlayıp arka kapıyı açar

ve beklerdi. Böyle merasimlere alışık olmadığımdan, kendimi tuhaf hissettim. Hatta gören var mı diye de utangaç bir bakış fırlattım etrafıma. Sonra karanlık uzay cismi çat diye kapandı üzerime.

Arka koltuğa, Ruhi Bey'in yanına oturdum. Adam, yüzünde uçuk bir tebessümle yaşlı elini uzattı. Beden ölüme yaklaştıkça soğuyordu. El sıkışırken ellerinin soğukluğu, istemsizce bunu düşündürdü bana. Sesi pürüzlü bir biçimde derinden geliyordu, yorgun ve ağlamaklı bir tınısı vardı.

"Alin Hanım, davetime icabet ettiğiniz için çok teşekkür ederim. Sebebini öğrendiğinizde hem rahatlayacak hem de beni yargılamaktan vazgeçeceksiniz" dediğinde adamın suratına şaşkınlıkla baktım. Ondan sonra ikimiz de konuşmadık. Araba, kıvrak hareketlerle dar sokakları geçip ana caddeye çıkmıştı. Nereye gideceğimizi sormaya bile çekiniyordum. Sanki işleyen bir plana sonradan dahil olmuşum da konuşmaya hakkım yokmuş gibi hissetmeye başlamıştım.

Akaretler'deki plazanın on üçüncü katında bulunan restorana girdiğimizde akşam olmak üzereydi. Garson, hızlı adımlarla gelip Ruhi Bey'in önünde saygıyla eğildi. Bana da meraklı bir bakış fırlattıktan sonra masamıza kadar eşlik etti.

Cam korkuluklarla çevrelenmiş terasın manzarası büyüleyiciydi. Yazın, yüzünü iyiden iyiye sonbahara döndüğü şu günlerde, güneşin rengi sarıdan çok turuncuya çalıyordu. Manzara karşısında dilim tutulmuştu. İyot kokulu esintiyle ürperdim. Karşılıklı oturduğumuzda Ruhi Bey elindeki defteri masanın boş tarafına bıraktı.

"Birazdan anlatacağım" der gibi baktı yüzüme. Garson siparişleri alıp gittiğinde yaşlı adam, elini yaldızlı işlemeleri olan defterin üzerine koydu.

"Bu defterde anılarım var Alin Hanım. Sizi daha fazla merakta bırakmayacağım. Yazdıklarımı okuyup bir roman yazmanızı rica ediyorum sizden. Hayatımın romanını" dediğinde, karanlık denizden kınına ışıklı bir hançer gibi sokulan Tarihi Yarımada'ya dalmıştım.

Gözlerimi kocaman açıp yaşlı adama diktim.

Ne diyeceğimi bilmiyordum. Bu güne kadar dört roman yazmıştım. Beşincisi üzerinde çalışıyordum ama hiçbirini sipariş üzerine yazmamıştım. Özellikle biyografik roman yazmaktan kaçınmıştım. Çünkü gerçek hayatta yaşamamış kahramanlar, bir yazar olarak daha sınırsız imkânlar sunuyordu bana.

"Ruhi Bey, bu isteğinizi yerine getiremeyeceğimi üzülerek bildirmek zorundayım. Hiç biyografik roman yazmadım. Bundan sonra da yazmak isteyeceğimi sanmıyorum. Bu teklifi yapmak için beni seçmiş olmanız bile büyük bir incelik, çok teşekkür ederim" dedikten sonra, önümdeki adını bilmediğim, kocaman tabağın ortasında küçücük duran yiyeceği çatalımla dürtüklemeye başladım.

"Alin Hanım, romanlarınızdan haberim var. Artık eskisi gibi okuyamıyorum, yaşlılık malum. Sizinle bir hafta önce karşılaşıp tanışmamız güzel bir tesadüf oldu. Çünkü bu fikir o tanışmadan sonra oluştu bende. Asistanım edebiyatınızla ilgili küçük çaplı bir araştırma yaptı. İnanın bana siz tek ve doğru isimsiniz benim için." Ruhi Bey, bir yudum su içerek devam etti:

"Kader bazen bize öyle güzel sürprizler hazırlar ki, şaşırıp kalırız." Yorulan sesini dinlendirmek için bir süre sustu.

İkimiz de karanlık denizin üzerinde ışıktan desenler çizen vapurlara, yük gemilerine, küçük motorlara daldık. Başımı çevirip, iki kıta arasında simli bir kurdele gibi fiyonklanmış köprüye baktım. Bir taraftan öbür tarafa geçmenin somutlaşmış resmi gibi duruyordu.

Ruhi Bey'in gözleri biraz daha derine kaçmış gibi geldi bana. Üzüldüğünü, ama pes etmediğini anlamıştım.

"Sizi anlamaya çalışıyorum. Haklı sebepleriniz olabilir. Kabalaşmak istemem ama söylediğim romanı yazdığınız takdirde, bundan böyle romanlarınızı rahatça yazabileceksiniz. Takma isimlerle gazete ve dergilere telif karşılığı yazılar yazmak zorunda kalmayacaksınız. Hiçbir maddi sıkıntı ve kaygı içinde olmayacaksınız, bundan emin olabilirsiniz. Yani bir romanla, ömrünüzün sonuna kadar yazacağınız tüm romanları garanti altına almış oluyorsunuz" dediğinde, içimden "Para karşılığı roman yazmıyorum!" demek gelse de yaşlı adamı kırmak istemedim. Çok yorgun görünüyordu.

"Teklifiniz sizce çok caziptir mutlaka, beni düşündüğünüz için teşekkür ederim. Ancak ben böyle bir şeyi kabul edersem, bu güne kadar yazdıklarıma ve bundan sonra yazacaklarıma ihanet etmiş hissederim kendimi. Kusura bakmayın, kabul edemem" dediğimde kendimi büyük bir yükten kurtulmuş hissettim.

Ruhi Bey'in zayıf gövdesi daha da küçülmüş gibi geldi bana. Adam adeta büzülüp içe doğru kapanıyormuş hissine kapıldım. Kendimi böylesi bir durumda bulduğum için oldukça rahatsızdım; bir an önce kalkmak, eve gidip rahat bir soluk almak ve romanıma çalışmak istiyordum.

"Saat geç oldu, eğer sizin için de uygunsa kalkabiliriz, bu güzel manzara eşliğinde sizinle yemek yemek, sohbet etmek çok güzeldi. Sizi üzdüysem affedin lütfen" dediğimde, adamın gözleri karanlık bir tünelde küçük de olsa bir ışık görmüş gibi parladı.

"Estağfurullah, asıl ben sizi üzdüysem affedin, son bir ricam olacak. Bu defteri alın. Ne zaman isterseniz o zaman okuyun, sadece gerekli düzeltmeleri yapmanızı istiyorum sizden. Bunu seneler evvel yazmıştım ve üzerinde detaylı çalışmadım. Kimseye de okutmadım. Yazdığım hâliyle

kaldı. Anılarım benden sonra kalacaksa düzgün bir metin olarak kalsın istiyorum. Eğer kabul ederseniz çok sevinirim" dedi son bir umutla.

"Olur tabii, elimden geleni yaparım" dedim fazla düşünmeden. Zaten bir dönem iş olarak yaptığım bir şeydi düzeltmenlik. Bu kadarla kurtulacağımı bilmek içimi rahatlatmıştı.

Ruhi Bey kalın defteri elime bırakırken, bakışlarım hâlâ ışığı arayan bakışlarıyla karşılaştı.

O gece geç saatlere kadar bir edebiyat dergisi için yetiştirmem gereken yazıyı bitirdim. Ruhi Bey, takma isimle telif karşılığı yazılar yazdığımı öğrendiğine göre hakkımda bayağı araştırma yaptırmıştı anlaşılan. Ne garip bir adamdı. Niye bu kadar istiyordu romanının yazılmasını. Sanırım yaşlılığın getirdiği 'ölümsüz olma' isteğiydi. Yaa Ruhi Bey! Paranın da satın alamayacağı şeyler oluyor hayatta ne yazık ki! Gerçi adam öyle her istediğimi elde ederim havalarında değil. Görmüş geçirmiş birine benziyor. Teklifini sunarken bile beni incitmemeye çalışması dikkatimden kaçmadı.

Çalışma masamın üzerinde duran deftere gözüm takıldı. Aslında daha çok aklım takıldı. Adamın bunca ısrarından sonra, içinde yazanları merak etmiyor değildim, ama bu gece vakti başlamaya hiç niyetim yoktu. Yorgundum ve tek istediğim uyumaktı. Hazırlanıp yattım. Gece boyunca karmakarışık rüyalar gördüm.

Adam ölüm döşeğinde, ama genç, yakışıklı. Hiç ölecek gibi bir hâli yok. Ben yatağın yanındayım. Alacakaranlık. Eliyle yanına çağırıyor, gidiyorum. Elinde bir defter var. "Al bunu!" diyor. Gözleri buyurgan bir ruhanilikle bakıyor. Yüzünün derisi beyaz bir ışıkla aydınlanıyor. Ben defteri almak istemiyorum. Odadan çıkmaya çalışıyorum ama

bunu başaramıyorum bir türlü. Sanki benim dışımda bir güç tutuyor beni orada. Adam gözlerimin önünde gittikçe yaşlanıyor. Gözleri çukura kaçıyor, yüzü küçülüyor, derisi buruşuyor, teninin ışığı yavaşça azalıyor. Israrla bana doğru uzattığı şeyi alıyorum sonunda. Defter, elimde hareket eden siyah, bilinmez bir canlıya dönüşüyor.

Bağırarak uyanıyorum.

Uyandığımda ortalık karanlıktı. Çalışma odasına geçip defteri masanın üzerinden aldım. Pencerenin önündeki okuma koltuğuna oturup ayaklı lambanın düğmesini çevirdim. Karanlık oda hoş bir sarılıkla aydınlandı. Okuyup bitirmeden bana rahat yoktu, anlamıştım. Kabartmalı yüzeyine dokundum. İlk sayfasını açıp baktım. Okunaklı bir el yazısıyla yazılmıştı, okumaya başladım.

Madam Marin'in Şapkacı Dükkânı

Madam Marin'in yanında işe başladığımda on sekizindeydim. Babam, Madam'ın getir götür işlerini yapacak güvenilir bir çırak aradığını, elim yatkın olursa dikiş de diktirebileceğini söyleyerek dükkâna götürdü beni. İstanbul'un, daha çok da Beyoğlu'nun zenginlerinin vazgeçilmez şapkacısıymış.

"Beyoğlu'nda ne kadar tüccar, sarraf, esnaf karısı, kızı varsa hepsinin Madam'ın dükkânına uğramışlığı vardır. Getir götür işi yaparken bile gözünü kulağını dört aç, işin inceliklerini öğren" diye uzun uzun nasihat etmişti terzi olan babam.

Mahallede kadınlara pardösü, maksi etek, fırfırlı, vatkalı gömlek dikerek, ufak tefek tamirat işleri yaparak evin geçimini güçlükle yapan babam, benim istikbalimi güvenceye almak gayretindeydi. Küçük yaşlardan itibaren

elime iğne iplik vermiş, ufak tefek işleri yaptırmıştı. Elimin dikişe yatkın olduğunu söylüyordu.

Dışarıdan gösterişsiz bir vitrini olan dükkân, genişçe bir oda kadardı. Şapka modelleri, iki duvarı boydan boya kaplayan camekânlarda sergileniyordu. Değişik renk ve modellerdeki şapkalar, görür görmez büyülemişlerdi beni. Bir çoğunu sokakta bir kadının başında görebilmek imkânsızdı. Sanki her biri özel davetler, düğünler için hazırlanmıştı. Her şapka farklı bir his uyandırıyordu. Bazıları güzel ve saf bir genç kızın başını çevreleyebilirdi ancak. Onun ışığını süzüp yumuşakça yansıtırdı. Bazıları geçkin bir kızın yıllanmış kederini, sevilme isteğini ve umudunu zarifçe örterdi. Bazılarıysa o güzel ve alımlı kadınların ele avuca sığmayan gençliklerini, güzelliklerini sergileme arzusunu sakınmadan ele verirlerdi. Şapkalarda kullanılan tüyler, satenler, organzeler, tüller, kurdeleler, yapma güller, vualler o kadar güzellerdi ki insanda tekrar tekrar bakma isteği uyandırıyorlardı.

Madam Marin, "Öyle ilk günden kumaşı eline alıp şapka dikmek olmaz çocuğum. Önce atölyenin tozunu yutacaksın. Getirini götürünü yapacaksın. Müşteriye hizmet edeceksin. Bir güzel kumaş, kurdele kokusu çekeceksin içine. Gece yattığında rüyanda şapka dikmeye başlayacaksın ki hazır olasın. Bu kaç yıl sürer Allah bilir. Belki de hep çırak olarak kalırsın kuzum. Bazıları doğuştan çıraktır" demişti, bir yandan da elindeki işle uğraşırken. Madam, sözünü kimseden esirgemezdi. Kolay olmayacağını biliyordum.

Dükkândaki karşılıklı iki uzun terzi masasının birini Madam Marin, diğerini de aynı zamanda kuzeni olan yardımcısı Anahit kullanırdı. Anahit sessiz, kendi halinde bir adamdı. Sık sık hastalanır, haftanın bazı günlerinde gelmezdi. Masanın başında oturup el dikişi yapar, bazen de kaybettiği bir şeyi arar gibi uzun uzun camdan

dışarıya bakardı. Caddeden telaşla gelip geçen insanlar, tramvayların zilleri, raylardan çıkan cızırtılar dükkândaki yavaşlığı, sessizliği daha da derinleştirirdi. Şapkacı dükkânı, coşkuyla akıp giden bir nehrin kıyısına kökleriyle tutunmuş yaşlı bir ağaç gibi dururdu.

Anahit'in yaptığı, dükkânı açıp temizleme, semaverde çay demleme işini zamanla ben üstlendim. Benim işe başlamamla birlikte dükkâna daha az uğrar olmuştu. Madam bir gün Anahit'in artık işe gelemeyeceğini, hastalığının epeyce ilerlediğini söyledi gözleri yaşararak. Benim daha çok çalışmamı, dikişte de yardımcı olmamı istiyordu. Her şeyi eksiksiz yapmaya çabalıyordum. Madam, sabahları makyajın gizleyemediği torbalanmış göz altları ve şiş gözleriyle kapıyı açıp girdiğinde her yan süpürülmüş, masaların üzerine dağılmış iplikler, kurdeleler, tüller, boncuklar toplanıp çekmecelere kaldırılmış, semaverdeki çay da demini alıp içeriyi buruk bir kokuyla doldurmuş olurdu.

Koyu kestaneye boyanmış seyrek saçlarının çevrelediği başını öne doğru eğdiğinde her şeyin yolunda olduğunu, yaptığım işten memnun kaldığını anlardım Madam'ın. Hoşnutsuz olduğu zamanlarda başı hafifçe geriye gider, burnu büzülür, küçük kara gözleri irileşirdi. Dükkânda konuşmaktan ziyade işaretlerle, yüz ifadeleriyle anlaşmayı zamanla ben de öğrendim. Sessizliğin bozulduğu yegâne zamanlar, müşterilerinin geldiği zamanlardı.

Her kadına aynı davranmazdı Madam. Bunu o yıllarda açık olarak gözlemleyebilmiştim. Bazı kadınlarla uzun uzun oturup çene çalar, onlara mevsimine göre çay, kahve, limonata, şurup, sahlep ikram ederdi. Çay dışındaki içecekleri ben gidip üç dükkân ötedeki pastaneden getirirdim. Kim hangi şapkayı nerede takmış, kim hangi davette onun şapkasıyla boy göstermiş, hepsi bir bir or-

taya dökülüp uzun uzun anlatılırdı. Madam, şapkalarının ününden bahsedildiğinde yüzü ışık vurmuş gibi aydınlanır, yanakları pembeleşir, hareketlerine bir canlılık gelirdi. Bazı müşterileriyle çok az konuşurdu. Belki o kadınlardan hoşlanmazdı. Bir an önce masasındaki işinin başına dönmeye istekli olurdu. Bunu o kadar açık yapardı ki, müşteri kadınların yerine ben utanıp sıkılırdım. Onlar alışkın olmalılardı ki kimse Madam'ın tavırlarına alınmış görünmezdi. Bunun altında yatan asıl duygunun Madam'ı kaybetmemek olduğunu sonraları anladım. Kadınlar özel şapkalara sahip olabilmek için onun her türlü kaprisini çekmeye hazırlardı.

Dükkânda geçirdiğim saatlerde sandalyede oturup Madam'ın verdiği ufak tefek teyel işlerini yapar, biten şapkaları sahiplerine götürürdüm. Şapkaları koyduğu kutuları vardı. Özel müşterilerine, üzeri desenli kâğıt kaplamalı karton kutuları seçerdi. Kapaklarına saten kurdeleden düğümlediği fiyonklardan tuttururdu. Bazı kutuların süssüz ve sıradan oluşları dikkatimden kaçmazdı.

Yine bir gün elimde süslü, kocaman pembe fiyonklu bir şapka kutusuyla adres ararken, içimdeki tuhaf çarpıntının yorgunluktan mı yoksa şapkanın sahibine duyduğum meraktan mı olduğunu kestiremedim. İstiklal Caddesi'nden Galatasaray'a doğru inerken, hayal ettiğim başlardan hiçbirine uymuyordu kutunun içindeki şapka. Uçuk pembe tüyler, beyaz güller ve kurdelelerle süslü toz pembesi şapkayı çirkin bir başa oturtmaya gönlüm razı olmuyordu. Apelyan Apartmanı'nın merdivenlerini tırmanırken, bir yandan da kapıyı kimin açacağını düşünmeden edemiyordum.

Beyaz önlüklü orta yaşlı bir kadın,

"Buyrun" deyince kendime geldim.

"Madam Marin gönderdi. Bir şapka siparişiniz varmış" derken sesimin titremesine engel olamadım.

"İçeriye girin, küçük hanıma haber vereyim" diyerek uzun koridorda gözden yitti kadın. Bulunduğum yerden salonun bir kısmını görebiliyordum. Tavandan sarkan dev avizenin kristallerinden yansıyan güneş ışığı, mermerin üzerine düşüp parçalanıyordu. Hemen karşımdaki kalın ahşap çerçevesi işlemeli dev taş ayna, zenginliğin ve ihtişamın kanıtı gibi duruyordu.

Koridorun sonundan mırıltılar duyuldu. Ardından kumaş hışırtıları, telaşlı ayak sesleri yankılandı. Küçük hanım koridorun karanlığından çıkıp geldiğinde, başımdan aşağıya koca bir sepet çiçek döküldü sandım. Gözlerinde uyku mahmurluğuyla karşımda güzel bir peri kızı duruyordu. Yumruk yaptığı elleriyle gözlerini ovuşturarak bana doğru atılırken, ben çiçeklerin ve hayallerin kuyusuna yuvarlanıvermiştim. Elimdeki kutuyu şımarıkça çekip alırken hiç gücenmedim.

Toz pembesi şapkayı dağınık saçlarının çevrelediği başına geçirdiğinde, önünde gevşekçe bağladığı pembe kalpli sabahlığı, ayağındaki kadın özentili tüylü terliğiyle benim için gerçek bir prensesten farksızdı. İki elini kaldırıp şapkanın kenarlarından tutarak hafif yana yatırdı. Taş aynanın karşısında kendi etrafında dönerken açılan sabahlığından görünen enfes bacaklarına duyduğum cinsel bir istek değil, bir tapınmaydı. Tanrı, başka hiçbir kadına dönüp bakmamam için, ergen yaşımda onu çıkarmıştı karşıma. Bunun, benim için bir ödül mü yoksa bir ceza mı olduğunu sonraki yıllarda çok düşündüm.

Bana doğru dönüp,

"Nasıl, yakıştı mı?" dediğinde olduğum yere yığılıp kalacaktım. Boğazımdan çıkan hayvani ses beni bile ürküttü. Söylediğim "güzel" sözü, içinde o kadar çok şey

barındırıyordu ki şimdi bunu düşündükçe geçmişin anılarına sığınmaktan başka bir şey gelmiyor elimden.

"Hayat, aşkla tanıştığın anda başlar, onu bir daha bulmamak üzere yitirdiğin anda son bulur" diye okumuştum bir kitapta. O zaman dumanlı başımla bu cümlenin barındırdığı anlamı kavrayamasam da, sonraki zamanlarda bu söz demir bir levha gibi çakılıp kaldı hafızama. Benim için hayat, Ruhan o karanlık koridordan çıkıp geldiği zaman başladı.

Şapka, o andan itibaren sıradan bir aksesuar olmaktan çıkmış, güzel bir tanrıçanın başına oturtulmuş ışıklı bir taca dönüşmüştü. Pahalı ve zevkli bir parfümün uçuk kokusunu hapseder gibi içime çektim. Yabani menekşe kokusuydu...

Kendimi sokak kapısına attığımda derin bir nefes almaya ihtiyaç duyacak kadar tıkanmıştım. Onu bir daha gördüğümde şu anki durumumdan daha kötü olacağım korkusuna kapılmıştım. Ama apartmanın önünden ayrılır ayrılmaz onu tekrar görmek isteğiyle yanıp tutuşmaya başlamıştım. Bu, sıradan bir istek değildi. İpini zorla tuttuğum yırtıcı bir kurt köpeği gibi havlayıp duruyordu içimde.

"Madam'a perşembe günü uğrayacağımı söyle" demişti, peşim sıra neşeli bir şarkı söyler gibi.

O günden itibaren etrafımda tuhaf bir boşluk oluşmuştu. Beni hafifleten, yükselten şeffaf bir balonun içinde gibiydim. Uykusuzluk çekmeye de ilk o günlerde başladım. Tüm günün yorgunluğuyla, sokak sokak gezinip adres aramaktan şişen tabanlarımla uzanır uzanmaz uyuduğum yatağım, koca bir hayal evreni gibi büyümeye başlamıştı gövdemin altında. Gözlerimi kapatır kapat-

maz o güzel başı, o başın üzerinde ışıltılar saçan şapkayı görüyordum. Sureti, kapanmak üzere olan gözlerimin üzerine serin bir tül gibi düşüyordu. İçinde bulunduğum şeffaf balon beni her gün biraz daha yukarılara taşıyordu. En savunmasız olduğum bir dönemde aşk hastalığına tutulmuştum.

Onun dükkâna gelişini o kadar değişik biçimde hayal etmiştim ki, çıngıraklı kapıyı açıp gülerek içeriye girdiğinde bunun bu kadar kolay olmasına şaşırmıştım. Kalbim öyle hızlı atıyordu ki, sesinin duyulmasından korkar gibi elimi göğsümün üzerine götürmüştüm. Onu ilk gördüğüm halinden daha güzel ve çekici görünüyordu. Üzerinde, ince belini sıkıca saran, diz kapaklarını örten krem rengi kloş bir elbise vardı. Saçlarını açık bırakmış, sade, hasır bir şapka takmıştı. Madam, o içeri girer girmez sevinçle ayağa fırlayıp yanaklarını istekle bastırmıştı Ruhan'ın yanaklarına. Onun, Madam için ne kadar önemli olduğunu o dakika anlamıştım.

Konuğunu sandalyeye oturttuktan sonra önündeki işi kenara doğru itip bir limonata ve sade kahve getirmem için beni dükkânın karşısındaki çay ocağına göndermişti. Nasıl uçarak gidip geldiğimi düşündükçe kalbim o günkü gibi heyecanla çarpıyor. Hayattaki hiçbir heyecan, ilk aşkta duyulan heyecandan fazla değildir. Limonatayı önündeki sehpaya koyarken ellerim o kadar titriyordu ki, Madam'la konuşup ona baktığı için çok şanslı hissetmiştim kendimi.

Köşedeki sandalyeye çekilip teyelimi elime almış, bir anlamda kendimi unutturmuştum. Kapının karşısında duran, neredeyse tavana kadar yükselen dev ayna, dışarıdan yansıyan sarı ışıklara, Ruhan'ın gözlerinden yansıyan zümrüt yeşilini de katıp bana yansıtıyordu. Sonraki yıllarda da çok düşündüm. İnsan, sevdiğini daha bir güzel görürmüş ama Ruhan'ın güzelliği başkaydı.

Gözlerinin renginden, dudaklarının, ağzının, burnunun biçiminden ziyade, ruhunun, hislerinin yansıması olan, yüzüne duygu katan bir güzellikti onunki. İnsanı derinlerine doğru çeken ışıltılı, berrak, mavi, ama tehlikeli bir göl gibiydi.

O günkü sesi tatlı bir şarkı gibi kulaklarımdadır hâlâ.

"Füsun, geçen gün pazar çayında giydiğim şapkaya bayıldı Madam. Aynısından isterim diye tutturdu ama benim huyumu bilirsin. Taktığım şapkayı bir başkasında görmekten nefret ederim. Bunu o da çok iyi bildiği için fazla üstelemedi" derken limonata bardağını iki eliyle sıkı sıkı kavrayıp küçük bir yudum aldı. Bakımlı küçük ellerinde parmakları, bir yaseminin taç yaprakları gibi kırılgan ve beyazdı.

"Bilmez miyim Ruhancığım. Neden senin şapkalarına günlerce uğraşıyorum sanıyorsun. Vitrinde senin şapkalarının modelini bulundurmuyorum, görüp de isteyen olur diye."

Madam'ın, Ruhan'ın üzerine titrediğini sonraları çok daha iyi anlayacaktım. Anlattığına göre babası halı tüccarıymış. Anadolu'nun her yanından getirttiği el dokuması halı ve kilimleri İstanbul'un çeşitli yerlerindeki dükkânlarında satışa sunuyormuş.

"Ne yaparsın, talih hep gülecek değil ya, adamcağız karısını Ruhancığım daha iki yaşındayken kaybetmiş. Hiç evlenmemiş, kendini para kazanmaya ve kızına adamış. Kızının bir dediğini iki ettiği olmamış şimdiye kadar" diye anlatırdı başka müşterilere.

O gün Ruhan'ın dükkânda ne kadar oturduğunu, Madam'la neler konuştuğunu ayrıntılarıyla hatırlayamasam da aklımdan hiç çıkmayan şey, içinde bulunduğum ruh haliydi. Dükkânın en karanlık köşesine çekilip onun sesini dinlerken duyduğum huzur, onun yüzünden yansıyan ışığın verdiği sevinç. Sadece bu ikisi değil, birazdan

kalkıp gidecek oluşundan ötürü kapıldığım keder ve o günden sonra onsuz geçecek her anın korkusu. Zavallı bir âmâ gibi onun ışığına muhtaç duruma gelmiştim.

Ruhan, kloş eteğini döndürerek aynanın karşısında şapka denemeye koyulduğunda, birkaç kez iğneyi elime batırmıştım. Bazı kadınlar giydikleri her elbiseyi, taktıkları her aksesuarı bir kraliçenin pahalı kıyafetlerini, eşsiz mücevherlerini taşıması gibi taşırlar. O da öyleydi. Üzerine giydiği her kıyafet, parmağına, kulağına, boynuna taktığı her mücevher eşsiz bir güzellik katıyordu ona. Belki de üzerindeki her şeye kendi güzelliğinden bir parça veriyordu. Çünkü başka bir kadında asla aynı güzellikte durmayacaklarını biliyordum.

"O da olmasa yeni şapka modelleri için kafa yoracağım yok" derdi Madam, Anahit'e.

"Bunun büzgüsü biraz fazla olmuş Madam. Hem gülleri de pek büyük. Daha küçük ve sahici güller istiyorum. Dikenleri, dokunanın eline batsın" dediğinde Madam da katıla katıla gülmüştü.

Ruhan'ın dükkâna gelip gittiği günden itibaren şapka modellerine kafa yormaya başlamıştım. Şapkalar onun için ne kadar özel ve önemliyse benim için de öyleydi artık. Dükkâna gidiş amacım değişmişti. Aşk beni kaba, biçimsiz bir çamur yığını olarak avucunun içine almış, yoğurmaya, şekillendirmeye başlamıştı. Neye dönüşeceğim ise bir muammaydı.

Akşam Madam gittikten sonra dükkânı süpürüp temizliyor, organzeleri, vualleri, tülleri, kurdeleleri, iğneleri, pulları, boncukları, mezuraları olmaları gereken çekmecelere yerleştiriyordum. Işıltılı ve yumuşak bir evrenin içinde dolanıp duruyordum. Caddedeki kalabalık gittikçe azalıyor; esnaflar, çıraklar dükkân kepenklerini gürültüyle indirip evlerine yollanıyorlardı. Artık dükkândan bir an önce çıkma derdinde değildim. İşimi

bitirdikten sonra camekânın önüne geçiyor, uzun uzun şapkaları seyrediyordum. Madam, camlı vitrini her zaman kilitli tutardı. Hastalıklı bir titizlikle koruduğu şapka modellerinin her birini zihnime çizdiğimi bilseydi camekânı siyah bir bezle kaplardı kesin.

Evet, abartmıyorum. Her şapkanın rengini, biçimini, dalgasını, büzgüsünü, güllerinin kıvrımına, tüylerin eğimine varana dek hafızama kazıyordum. Aşk insanı olağanüstü dikkatli kılıyor. Zihnimdeki modeller benim için Madam'ınkinden daha gerçektiler. Her gece ağrıyan tabanlarımla, yorgun gövdemle yatağıma uzanıp gözlerimi yumduğumda ilk önce Ruhan'ın güzelim başı beliriyordu gözümün önünde. O anların tadını çıkarıp olabildiğince uzun olmasını diliyordum. Baş, karanlığın içinde altından bir büst gibi parlıyordu. Sonra şapkalar bir bir gelip, başa ışıklı birer hale gibi yerleşiyorlardı sırasıyla. O baş öylesine kusursuz ve büyüleyiciydi ki, şapkada bulunan en küçük bir kusur hemen kendini ele veriyordu. Fazladan bir büzgü, eğri duran bir süs, olması gerekenden büyük ya da küçük bir gül, abartılı duran bir fiyonk, fazla büyük ya da küçük bir tüy... Ben neredeyse her gece sabaha karşı kocaman, yaldızlı, siyah saten bir şapkanın içine yuvarlanır gibi uykuya yuvarlanıyordum.

Anlayacağınız şapkalarla yatıp şapkalarla kalkmaya başlamıştım. Bir şapkacıda çalışıyor olmam bu durumu açıklıyor gibi görünse de aslında benim için asıl sebep Ruhan'dı. İlk gördüğüm andan itibaren öylesine büyülenmiştim ki, onun şapkalara olan düşkünlüğü, benim hayatımın rotasını belirleyecekti.

Şapka modellerim öyle çoğalmıştı ki bir deftere çizim yapmaya başlamıştım. Aşk, insandaki en basit bir uğraşı

bile allayıp pullayıp bir yeteneğe dönüştürüyordu. İlkokulda resim derslerinden nefret edecek kadar kötü resim yapan ben, inanılmaz kadın başları ve şapka resimleri çizmeye başlamıştım. Kalemi elime ben değil de bir ressam alıyordu adeta. Abarttığımı düşünebilirsiniz belki ama emin olun abartmıyorum. Kız kardeşim bir gün odamda bir şey ararken çizim defterime rastlayıp sayfalarını karıştırmış, hayranlık ve şaşkınlık dolu bir çığlık atmıştı. Yan odadan koşup geldiğimde elindeki defteri hızla çekip almıştım. O defter benim mabedimdi ve oraya kimsenin girmesine müsade edemezdim!

"Bunları sen mi çizdin?" diye sormuştu gözlerini kocaman açarak.

"Bir arkadaşımın" diyerek geçiştirmiştim. Evdekilerin dikkatini üzerime çekmek istemiyordum. Kız kardeşim, odanın ortasında bir süre öylece kalmıştı.

"Sadece bakıp geri vereceğim, çok güzeller, ne olur!" demişti yalvararak. Bakışlarında, eşsiz bir hazineyi kısa bir süreliğine bulup yitirmiş define avcısının hayal kırıklığı vardı.

"Hayır" deyişim o kadar kesin ve sertti ki ısrar edememişti.

Ruhan'a yakın olmak benim için fiziksel bir durumun ötesinde, bir histi. Onunla aynı şehirde yaşadığımı bilmek bile sonsuz bir mutluluktu. Bazı geceler dükkânı kapattıktan sonra ayaklarım beni onun oturduğu eve doğru sürüklerdi; ta aşağılardan, denizden kopup gelen serinlik bile üşütemezdi. Hareketli bir ateş topu gibi yanardım. Evlerinin bulunduğu, tarihi lisenin alt sokağına yaklaştıkça gövdem koca bir kalp gibi atardı. Odasını görebildiğim, salkımsöğüt dallarının örttüğü kuytu merdivenlerde oturup gözlerimi kapatır, derin derin nefes alıp sakinleşmeyi beklerdim. Büyük taş bina, ben yaklaştıkça daha da

büyüyüp masalsı bir hâl alır, görkemli bir saraya dönüşürdü. Gövdemden görünmez dalgaların yayıldığını ve o dalgaların Ruhan'a ulaştığını hissederdim.

Okuduğum kitaplardaki prenseslere benzetmeye çalışırdım Ruhan'ı. Ama hiçbirisi onun kadar güzel ve onun kadar gerçek değildi. Tanrıya, bana bu hastalığı reva gördüğü için şükrederdim. Ancak aşk hastalığına yakalanmış bir âşık, hastalığını severdi. Platonik aşk, öldürmeyen ama süründüren bir hastalıktı. Biliyordum ki tedavisi imkânsızdı, en azından ben o zamanlar öyle olduğunu düşünürdüm.

O yaz düğünler ve nişanlar o kadar fazlaydı ki, Madam erkenden gelip geç saatlere kadar çalışmasına ragmen işleri yetiştiremiyordu. Bazı siparişler iki üç gününü alıyordu. Düğün ve nişan şapkaları daha detaylı oluyordu ve daha çok özen gerektiriyordu. Söylemeye çekinsem de şapka dikmek için büyük bir arzu duyuyordum. Hayalimde o kadar çok şapka dikiyordum ki, malzemeyi elime alıp başlarsam hiç duramayacağımdan korkuyordum.

Bir gün Madam hastalandı. Elinde iki gün sonraya yetiştirmesi gereken üç şapka vardı. Kalıpları çıkarmış, teyelleri yapmıştı. Süslerini yerleştirip sabitlemesi kalmıştı. Onu hiç bu kadar kötü görmemiştim. Rengi bembeyazdı ve sürekli terliyordu. "Bu şekilde çalışamam, eve gidiyorum; müşteriye hasta olduğumu söyle" dedi ve dükkândan çıktı.

Tereddütle Madam'ın masasına geçtim. Bir yol ayrımında olduğumu fark etmiştim. Madam ya beni kovar ya da bağrına basardı. Kalıplardan birini alıp işe koyuldum.

Çalışırken ellerimi sihirli bir ışık çevreliyor gibiydi ve her şeyi daha net görmemi sağlıyordu. Saten güller, organze kurdeleler, inciler, Fransız tülleri, vualler, tüyler, hepsi olması gerektiği yere sabitleniyordu. Madam'ın

ellerini çalışırken hep örümceğe benzetirdim. İğneyi tutan damarlı, uzun parmakları, avına odaklanan bir örümcek gibi yavaş ve kendinden emin ilerlerdi şapkanın üzerinde. Kendi ellerim ise bir çiçeğe konup uçan kelebekti. Tedirgin, kırılgan ve âşık bir kelebek.

Defterime çizdiğim şapkalar bir bir gözümün önünden geçiyordu. O güne kadar sadece teyel ve kaba dikiş yapmış olan ben, geç saatlere kadar çalışıp şapkadan tavşan çıkarır gibi, şapka kalıplarından üç ayrı şapka çıkarmıştım. Sabah solgun hâlde dükkâna gelen Madam, üç şapkayı bitmiş hâlde masasının üzerinde görünce şaşkınlıkla bakmıştı. Yürürken, yerde değerli bir mücevher bulmuş gibi aydınlanıverdi yüzü. Rüştümü ispatlamıştım. O günden sonra, dükkânın getir götür işlerinin yanında, işlerin sıkışık olduğu zamanlarda Madam Marin'in hazırladığı şapka kalıplarını süsledim.

Ruhan'ın dükkâna ne sıklıkla uğrayacağı belli olmazdı. Bazen bir ay hiç uğramadığı olurdu, bazen de ayda iki kere uğrardı. Genellikle dadısı Fatma'yla çıkardı. Madam'ın anlattığına göre Fatma'nın eline doğmuştu. Annnesinin ölümünden sonra da hep o bakmıştı Ruhan'a. Kendi çocuğu gibi sevmiş, koruyup kollamıştı. Yumuşak başlı, kendi halinde bir kadındı. Bazen Ruhan'ı bırakıp çarşı pazardaki işlerini halleder, dönüşte de alırdı. Gerçek bir anne gibi titrerdi üzerine. Âşık olduğum kıza bu kadar yakın olduğu için kıskandığım bile olurdu Fatma'yı.

Dükkâna sadece kadınlar gelmezdi. Siparişlerini almak için ya da eşine, nişanlısına, sevgilisine hediye amacıyla şapka siparişi vermek için gelen erkekler de olurdu. Çoğunluğu zengin kişilerdi. Pazarlık yapmadan birkaç şapka sipariş ederlerdi.

Bir gün yine kapı açılıp o beylerden biri girdi dükkâna. Madam hemen masasından kalkıp kollarını açtı.

"Nihat Beyefendiciğim, nerelerdesin, yüzünü gören cennete gidecek vallahi" diyerek buyur etti geleni. Otuz yaşlarında, şık giyimli, dikkat çekecek kadar yakışıklıydı gelen. Rahat tavırlıydı ve gözleriyle gülüyordu. Kim bilir etrafında ne kadar kız pervane oluyordur demekten alamadım kendimi. Ben çay ocağından sade kahveleri alıp gelene kadar sohbeti koyulaştırmışlardı. Davetlerden, düğünlerden bahsediyorlardı.

"Nihat Beyciğim, elinizi çabuk tutun da sizin gelininiz için de nişan düğün şapkaları dikeyim artık. Hep şımarık kızlara hediye yollayacak değilsiniz ya" dediğinde, Nihat'ın evlilikte gözü olmayan bir çapkın olduğunu hissetmiştim.

"Olur Madam, o da olur bir gün" diyerek aynalı vitrindeki şapkaları incelemeye koyulmuştu.

"Yeni tanıştığım bir hanım için çok özel bir şapka istiyorum. Kendisi hem çok zariftir, hem de çok şık giyinir" dediğinde, Madam meraklı çöpçatan tezcanlılığıyla soruverdi:

"Ben tanıyor muyum kendisini acaba Nihat Beyciğim?"

Kısa bir suskunluktan sonra genç adam, "Halı tüccarı Aslan Bey'in kızı Ruhan'ı tanırsınız elbet" dediğinde teyel yaptığım iğne, parmağıma değil de kalbime batmıştı sanki. Çünkü kalbimin acısından başka acı hissetmedim. Kan sızan işaret parmağımı baş parmağımla bastırıp boş fincanları götürmek bahanesiyle kendimi dükkândan dışarıya attım.

İğne batınca kendime gelmiştim adeta. Gezindiğim hayal âleminden bir kenar yırtılmıştı ve ben çırılçıplak, yoksul bir terzi çırağı olarak kalakalmıştım. O güne kadar Ruhan'la aramdaki sınıf farkını görmemiş, görmek istememiştim. Ama gerçek, deri bir kırbaç gibi şaklamıştı suratımın ortasında. Biz onunla farklı sınıflardandık, bu

gerçek de benim ona yakın olma ihtimalimi tehdit ediyordu.

Nihat'ı ilk gördüğüm andan itibaren sevmemiştim. Ruhan'a olan yakınlığından ziyade, beni rahatsız eden, ne olduğunu tam olarak açıklayamadığım bir his vardı içimde ona karşı. Yakışıklılığı ve zenginliği bir silah gibi doğrulmuştu üzerime. Ondan daha kötüsü ise, sahip olduğu silahın farkında oluşuydu. Sonradan öğrendiğime göre babasının Pera'da ve daha birçok yerde otelleri bulunuyormuş. Pera'daki Gümüş Palas Oteli'nin başında da Nihat varmış.

Ben döndüğümde gitmişti. Madam ters ters baktı suratıma.

"Niye ortalarda yoksun çocuğum!" dediğinde hiç sesimi çıkarmadan etrafı toplamaya başladım. Her zamanki gibi yapabildiğim en iyi şey kendimi unutturmaktı. Kaybolmaktı, varken yok olmaktı. İçimdeki ur o gün büyümeye başladı. Sol yanımda, sessizce ama tehlikeli. Artık Ruhan'a olan duygularımın yanına bir de kıskançlık ve onu koruma isteği eklenmişti.

O gün dükkânı kapattıktan sonra sokaklarda başıboş it gibi gezindim. Tünel meydanına bakan kaldırımlardan birine oturup uzun uzun düşündüm. Tenha ara sokaklara, karanlık geçitlere girip çıktım. Pera'daki Gümüş Palas Oteli'nin önünde durduğumda yürümekten tabanlarım ağrımıştı. Tarihi koca taş bina, ihtişamla yükseliyordu önümde. Ben, yanında küçücük ve önemsizdim. Hızla uzaklaşıp lisenin yanından saptım.

Sokaklarda sarhoşlar, evsizler ve serserilerden başka pek kimse kalmamıştı. İyot kokulu serinlik beni biraz kendime getirmişti. Ruhanların evinin sokağına dönecekken dilenci kılıklı bir adam çıktı karşıma. Korkudan düşüp bayılacaktım. Saçı sakalı birbirine karışmıştı, kir pas içindeydi. Aylarca yıkanmayışının o ağır kokusu, ucuz

şarabın kokusuyla birleşip bayıltıcı bir hâl almıştı. Adamın gözleri, bataklıkta parıldayan bir çift elmas gibiydi. Hayatta bir tek gerçek varmış da onu da kendisi biraz önce öğrenmiş gibi bakıyordu. Ben korkudan donup kaldığım için bir süre kıpırdayamamıştım. Nefesinden suratıma çarpan kokudan kusacak gibi oluyordum. Onun çekilip gitmesini bekliyordum ama bir türlü yoluna gitmiyordu.

"Kimsin, bu gece vakti ne dolanıyorsun lan, belanı mı arıyorsun!" dedi kelimeleri yuvarlayarak. Bulaşmaya niyetim yoktu. Nihayet gücümü toplayıp adamın yürüyüp gideceği kadar kenara çekildim. Omuzlarını silkip yoluna devam etti. Gitmeden önce ayaklarımın yanına düşen şeyi fark etmiş ama cesaret edip bakamamıştım. Eğilip aldım. Sapı fildişinden, üzerine pirinçten yıldızlar işlenmiş bir çakıydı. Açıp baktım. Karanlıkta yağ gibi ışıldıyordu. Değerli bir çakıya benziyordu. Cebime attım.

İnsan, hayallerinde yaşadığı hayatta, gerçek hayattakinden daha çok yoruluyor. Tüm gün hissettiklerim beni fazlasıyla yormuştu. Gelip sığınağıma girdim. Elimi uzatsam tutacağım bir dolunay vardı. Salkımsöğüt ikinci evim olmuştu, beni ve sırlarımı saklıyordu. Gözlerimi kapatıp hayallere daldım. Bir rüyada gibiydim. Pencereden Ruhan'ın başı uzanmıştı. Geceliğinin açıkta bıraktığı boynu, omuzları ay ışığıyla simlenmişti. Aşağıya doğru sarkan saç lüleleri uzayıp karanlıkta kayboluyordu. Rüya değildi, pencereyi açmış ve başını dışarıya uzatmıştı. Bir prensesin, sarayının penceresinden başını uzatıp bakması gibi. Yüzünü bile net olarak seçebiliyordum. Ay ışığından da öte, yüzü, derinlerden süzülen bir ışıkla aydınlanıyor gibiydi. Bakıyor ama görmüyordu, duyuyor ama işitmiyordu. İçim cız etti, Ruhan âşıktı! O anda birini düşündüğünü hissetmiştim. Beni düşünüyor olması için o dakika orada canımı bile verebilirdim!

Birkaç gün sonra Madam elime her zamankinden daha süslü, gösterişli bir kutu tutuşturdu. Kapağı kapatmadan önce içine, çekmecesinden çıkardığı bir zarfı koyduğunu gördüm.

"Bu kutuyu Ruhan Hanım'a götür, oyalanmadan gel, bugün teslim etmen gereken başka siparişer de var" dediğinde heyecanla kutuyu kapıp çıktım. O an düşündüğüm tek şey, ilk gidişimin ardından geçen uzun aradan sonra yeniden onu evinde görecek oluşumdu.

Yazın ilk günleriydi. Öğleden sonra olmasına rağmen sokaklar sakindi. Kutuyu, içinde kristal bir kalp varmış gibi özenle taşıyordum. Heyecandan elim terliyordu. Karton kutunun alttan tuttuğum yeri terden ıslanıp yumuşamaya başlamıştı. Paniğe kapılmıştım, bu hâlde götüremezdim. Aklıma, sığınağım geldi. Salkımsöğüdün dalları arasına girip sırtımı ağacın gövdesine dayadım. Hafif bir esinti dalları silkeliyordu. Gözlerimi yumup derin derin nefes alarak heyecanımı azaltmaya çalışıyordum. O an aklıma Madam'ın kutuya koyduğu zarf geldi. Okumak için büyük bir merak duydum. Kutunun süslü kapağını dikkatle kaldırdım. Pembe tonlardaki inci ve tüylerle süslü güzelim şapkanın yanındaki üzeri çiçek desenli zarfı alıp baktım. Ağzı yapıştırılmamıştı. İçindeki küçük kâğıdı çıkarıp okudum.

"Eşsiz güzelliğinin yanında sönük kalsa da kabul etmeni dilerim, Nihat" yazıyordu. Kalbimin ritmi değişmişti. O an içimden zarfı yırtıp atmak geçse de bunu yapacak gücüm yoktu. Yerine bırakıp kutunun kapağını kapattım.

Kapıyı Ruhan açtığında, onca hazırlığım boşa gitmişti, heyecandan kollarım ve bacaklarım tutmaz olmuştu. Atılıp kucağımdaki kutuyu alması isabet oldu. Etrafına bakınıp kutuyu koyacağı yer ararken telaşla "Girsene içeriye" demeseydi ben öylece kapının önünde kalacaktım.

Yüzünün ve bedeninin çekiminden alamıyordum kendimi. O, gülmek, konuşmak, yemek yemek, eğlenmek için değil, bakılmak için vardı sanki, sadece bakılmak için...

Üzerinde askılı, küçük çiçek desenli, dizlerini açıkta bırakan bir kıyafet vardı. Saçlarını gelişigüzel ensesinde toplamış, lüleleri saç topuzundan kurtulup sırtından, omuzundan aşağıya sarkmıştı. Kutuyu alıp uzun koridora yöneldiğinde ben de büyülenmiş gibi ardı sıra gitmiştim. Sokağa bakan tavanı yüksek, aydınlık oda, açık renk mobilyalarla daha ferah görünüyordu. Başlığı oymalı karyola, büyük aynalı tuvalet masası, duvarı boydan boya kaplayan elbise dolabı odaya kadınsı ve yumuşak bir hava katıyordu. Yoğun bir menekşe kokusuyla birlikte kendi kokusu da sinmişti odaya. Baştan çıkaran, içe işleyen bir koku.

Kutuyu aceleyle tuvalet masasının üzerine bırakıp kapağını açtı. Ben odanın kapısında durmuş, gözlerimi kırpmadan onu izliyordum. Notu okurken yüzündeki her çizgiye, gözlerindeki her bir ışık zerresine dikkat kesilmiştim. Çizgileri yumuşamış, gözleri çakmak çakmak olmuştu. Şapkayı heyecanla başına geçirdiğinde bacaklarımda güç kalmadığından gövdemi duvara yaslayıp bekledim.

Bal rengi saçları çözülüp beline doğru sarktı. Şapka tatlı bir pembelik yayıyordu yüzüne. Aynada sol yanağındaki gamzesini çıkararak gülümsemesinden anlamıştım beğendiğini. Küçük bir kız çocuğu gibi coşkuya kapılmış, kendi etrafında birkaç kez döndükten sonra gelip yanağıma bir öpücük kondurmuştu. O birkaç saniyelik zamanda, yanağımın dudağıma yakın yerine kondurduğu öpücüğün sıcaklığını, nefesinin menekşe kokusuna karışan taze kokusunu, yüzüme değen kirpiğini, boynuma kelebek kanadı yumuşaklığında dokunan

saç lülelerini hiç unutmadım. Olur olmaz zamanlarda beliren bu görüntüyü, hayatımın sonraki yıllarında da sık sık hatırlayacaktım.

Beni öptükten sonra aynaya dönüp bir süre kıpırdamadan kaldı. Ne yaptığının yeni farkına varmış gibiydi. Bana doğru döndü, yüzüme ifadesizce baktı. Bakışlarının önünde kalın bir tül vardı şimdi. Kısacık zaman diliminde böyle iki farklı ruh haline bürünmesi ürkütücüydü. Gardrobu açıp, içinden beyaz bir çantayı karıştırarak bulduğu kâğıt parayı bahşiş olarak elime sıkıştırmıştı göz açıp kapayana kadar. "Sen bir çırak parçasısın, seni öptüm diye şımarma, haddini bil" der gibi vermişti parayı. Sonra da odanın ortasında, karşımda sessizce durup gitmem için beklemişti. Bu telaşına ve meydan okumasına o an anlam verememiştim ama daha sonraki zamanlarda, kısacık zaman diliminde onun da benden hoşlanmış olabileceğini düşünmüştüm, her şeye rağmen buna inanmak istemiştim.

Apar topar kendimi dışarıya attığımda ne yöne gittiğimi bilmeden sokaklarda bir süre yürümüştüm. O akşam eve dönmeden önce uzun süre Tünel meydanında gezinmiş, Haliç'in karanlık sularında yansıyan ayın ışığına dalıp gitmiştim saatlerce. Sıkıntım, yavaşça suyun dibine çöken taş gibi iniyordu içime. Bir yanımda Ruhan'ın beni öptüğü o kısacık anın tarifsiz sevinci, diğer yanda da elime parayı tutuşturduğu an hissetttiğim derin üzüntü vardı. Ama teraziyi dengelemem olanaksızdı.

Eyüp'ün arka sokaklarındaki evimize ulaştığımda sabah ezanı okunuyordu. Cumbalı evlerin sıralandığı dar ve karanlık sokaklardan eve doğru yürürken, aşkın beni başka birisi yapacağını hissetmiştim. Bu, hissin de ötesinde bir kavrama anıydı. Böylesine derin duygular yaşayan ben, var olan durumumla bunu kaldıracak güçte değildim. Değişmem gerektiğini hissediyordum. Bizimkilere duyurmadan kapıyı açıp odama süzülmeyi başarmıştım.

Ruhan'ı hayalimde sevmeye razıydım. Yeter ki beni hor görmesindi. Onunla kurulu bir dünya yaratmıştım kendime. Sabah uyandığımda yanında uyanıyor, gece uykuya nefesini duyarak dalıyordum. Tüm gün yatağa girmeyi hayal ediyordum. Çünkü Ruhan'ı kesintisiz olarak saatlerce hayal edebileceğim en rahat yer yatağımdı. Pencerenin önündeki yatağıma yattığımda, onu uzanmış, yıldızlara bakarken görüyordum. Hayalimde onunla bol bol konuşurdum. Anlatmak istediğim her şeyi anlatırdım hiç çekinmeden. Sorular sorar, cevaplar alırdım.

Ezilmişliğim, yoksulluğum mengene gibi sıkıştırıyordu kalbimi. O zamanlar bunun farkında değildim oysa. Aynanın karşısında dakikalarca yüzümü incelerken kendimi yakışıklı olduğuma inandırmaya çalışıyordum. Aslında yalan değildi, mahalle arkadaşlarımdan, akrabalarımdan birçok kez duymuştum yakışıklı olduğuma dair sözler. "Kız Neriman, senin bu oğlan çok canlar yakacak" dediklerinde, bir gün gelip aşktan nasıl canımın yanacağını bilemezlerdi.

Boyum posum yerindeydi, alnımın orantılı genişliğine, hafif kemerli burnuma, biçimli dudaklarıma ve en önemlisi de yüzüme kederli bir anlam katan iri siyah gözlerime bakarak yakışıklı olduğum söylenebilirdi. Ama başka bir şey eksikti bende. Mesela Nihat'ta olan ve benim sahip olmadığım şey. Özgüven. Ait olduğum sınıfın tüm yoksunluğunu kuşanmıştım adeta. Ruhan'ın baktığında bende gördüğü şey yüzüm, gözüm, boyum posum değil; yoksulluğum, ezikliğimdi. Yıllar sonra para ve güç kazanıp sınıf atladığımda, buruş buruş olmuş eski bir elbiseyi üzerimden çıkarıp atmaya çalışacaktım umutsuzca.

Dükkânda işe başlayalı neredeyse bir yıl olacaktı. Ruhan'ı ilk gördüğüm menekşe kokulu bir bahar, aşkın aleviyle yanıp tutuştuğum uzun bir yaz, derin umutsuzluklara düştüğüm sonbahar ve koca bir bekleyişe dönüşen kışı geride bırakmıştım.

Ruhan ve Nihat o sonbahar nişanlanmışlardı. Nihat, Madam'a davetiye bırakmak için geldiği gün "sen de gelebilirsin" demişti bana. Nişan töreninde bile olsa Ruhan'ı göreceğim için nasıl sevindiğimi hatırladığımda hâlâ içim burkulur. Tören, Gümüş Palas Oteli'nin her yanı camla kaplı terasında olmuştu. Ben Ruhan'ı görüp güzelim resmini zihnime kazıdıktan sonra hemen ayrılmıştım oradan.

O gece sabaha kadar sokaklarda gezip, kuytu köşelerde ağlamıştım. İnanmayacaksınız ama bunun sebebi kaybetme duygusu değildi. Yani Ruhan'a olan aşkım asla bir sahip olma duygusu barındırmadı. Ona olan şefkatim o kadar derindi ki, üzülmesinden ve mutsuz olmasından korkuyordum. Ben ömrümün sonuna kadar uzaktan sevmeye razıydım ama onun incineceğini düşünmek beni yaralıyordu.

Derin bir umutsuzluğa kapılmıştım. Yaşadığım duygularla nasıl baş edeceğimi bilemiyordum. Dönüp dolaşıp yine onun hayaline sığınıyordum. Sabahın aydınlığı gözkapaklarıma düştüğünde müthiş bir huzursuzluk duyuyordum. Hayalle gerçek iç içe geçmişti, bazen neyin hayal neyin gerçek olduğunu ayırt edemiyordum.

Böylesine buhranlı bir dönem yaşarken, hiç beklemediğim bir anda hayal bile edemeyeceğim bir fırsat çıktı karşıma. Madam, yılın belli zamanlarında İtalya'ya bir hafta on gün süren ziyaretler yapardı. Bu ziyaretlerinde Roma'da yaşayan kuzeninde kalır, hem şapka modasını takip eder hem de Beyoğlu'nda bulamadığı malzemeleri sipariş ederdi. Kendi deyimiyle hem ziyaret hem de tica-

ret yapardı. Bahar başında on günlüğüne gittiği seyahat dönüşünde, Roma'da yeni açılan bir moda kursundan bahsetmişti. Kursun sahibi, kuzeninin arkadaşı Madam Angelica, Roma sosyetesince tanınan bir modacıydı. Yetenekli öğrencileri yetiştirip o yıllarda hızla yükselişte olan moda sektörüne hazırlamak istiyordu.

"Şapka çizimleri yapabilir misin çocuğum, elin bayağı yatkın, eğer yaparsan Madam Angelica'ya gönderirim seni, yetenekli şapka tasarımcısı yetiştirmek istiyormuş. Bakarsın seni kursuna kabul eder, geleceğin kurtulur" dediğinde bir defteri doldurup ikincisine başladığım çizimlerim geldi aklıma. Onları kimseye gösteremezdim. Hepsini Ruhan için tasarlamıştım. Ama yeni çizimler yapabilirdim. Madam bende yetenek görüp bana iyilik mi yapmak istiyordu yoksa işi hızla öğrenmeye başladığımı sezip benden kurtulmaya mı çalışıyordu bilmiyordum ama başka bir ülke, yeni ufuklar heyecanlandırmıştı beni. Ruhan'dan uzaklaşma düşüncesinden ürksem de hayatımda bir değişiklik, yeni bir başlangıç yapma isteği ağır basıyordu. Nasıl olsa Ruhan içimdeydi, ruhumdu, onu gittiğim her yere götürecektim.

İnsanın hayatındaki bazı önemli gelişmeler hiç beklenmedik zamanlarda gerçekleşiveriyor. Ben de kısa bir süre içinde kendimi Madam Angelica'nın moda kursunda bulmuştum. Hayalini bile kuramayacağım bir hayat bir anda gerçek oluvermişti. Yeni bir ülke, yeni bir şehir, yeni insanlar ve sevdiğim uğraşlar...

Uzun süre bir düşte gibi gezdim. Ezikliğimi o kadar içime sindirmiştim ki bu yeni hayatı kendime layık görmüyordum. Kursta otuza yakın öğrenci vardı. Bunların büyük çoğunluğu İtalya'nın değişik şehirlerinden gelmiş-

lerdi Angelica'ya –kursun adı buydu– İstanbul'dan gelen benim dışımda Renan ve Hamit vardı. Onlar da olmasaydı ilk zamanlar konuşacağım kimse yoktu.

Eski taş yapı kurs binası, Roma'nın merkezinde, büyük bir bahçe içindeydi. Uzunlamasına yerleşmiş iki katlı binanın alt katında atölye, derslik, dinlenme salonu, yemekhane ve Madam Angelica'nın ofisi vardı. Üst katta karşılıklı sıralanan odalarda da Roma dışından gelmiş olan öğrenciler kalıyorlardı. Bahçe bakımlı güzel ağaçlar, süs bitkileri ve çiçeklerle çevrelenmişti. Oturmak için birçok yere banklar konulmuştu. Ana caddeyi bahçeden yüksek taş duvarlar ve bekçi kulübesi ayırıyordu.

Sıkı bir okul görüntüsü olsa da bina içinde oldukça serbesttik. Her öğrenci kendi ilgi alanında çalışıyordu. Öğrencilerin büyük çoğunluğu iyi eğitim görmüşlerdi ve varlıklı ailelerin çocuklarıydı. İkinci Dünya Savaşı'nın bitmesinin ardından adeta kendini yeniden, hızlı bir biçimde var etmeye çalışan moda dünyasında parlak bir gelecek olduğunu öngören aileler, çocuklarını yetenekli Angelica'ya göndermek için adeta yarışmışlardı. Çünkü o, güçlü bir ışık görmediği hiçbir öğrenciyi kursuna kabul etmiyordu.

Saatlerle sınırlandırılmıyorduk. Sadece kahvaltı, ikindi çayı ve akşam yemeği saatlerine uymamız isteniyordu. Angelica –ona böyle söylememizi istiyordu– elli yaşlarında, oldukça zayıf, buğday tenli, her zaman şık giyinen zarif bir kadındı. İri ve etkileyici siyah gözlerinde bakışları ne yapmak istediğini bilen birisinin ışıklı ve kararlı ifadesine sahipti. Modadaki yeteneğini ve yaratıcılığını zamanla daha iyi görecektim. Vücudunun tüm enerjisi ellerinde toplanmış gibiydi. Angelica'nın her bir parmağı, ipekten koza ören birer tırtıl gibi işlerdi çalışırken. Büyük şık tasarımlı yüzükler takmayı severdi. O zamanlar çok farkına varamasam da Angelica'nın doğuştan bir

moda yeteneğine sahip olduğu çok açıktı. Bir gün bile kendi tarzını yansıtmayan bir kıyafet giydiğini ya da bir aksesuar taktığını gören olmamıştı. Kıyafetlerini çoğunlukla birbirinden güzel şapkalarla tamamlardı.

Çizimlerimi çok beğendiğini bakışlarından anlıyordum. Birkaç çizimimi ofisindeki panoya asmıştı. Bu beni çok gururlandırıyordu. Şapka tasarımıyla ilgilenen benim dışımda bir de Renan vardı. Anne ve babasının Şişli'de bir moda evleri varmış. Oraya gidip gelen Madam Angelica'nın bir arkadaşı sayesinde haberdar olup göndermişler kızlarını. Renan'ın şapka çizimleri de yeteneğini gösteriyordu. Yumuşak başlı, şefkatli bir kızdı. İlk günden itibaren bana en çok yakınlık gösteren oydu. Hamit de İstanbul'dan katılmıştı aramıza. Sessiz, kendi halindeydi.

Dili sandığımdan daha hızlı öğreniyordum. Angelica bazı günler zamanını ayırıp dinlenme salonundaki masada Hamit'e, bana ve Renan'a gramer çalıştırıyordu. Salonun bir duvarını kaplayan raflardaki kitaplardan okumamızı salık veriyor, böylece dili daha çabuk öğrenebileceğimizi söylüyordu. Azimliydim. Beni çelik bir zırh gibi çevreleyen kabuğumu kırmak için debeleniyor, dönüşmeye uğraşıyordum.

İçimdeki değişim ateşini körükleyen şey, Ruhan'a duyduğum ve Roma'ya geldikten sonra daha da derinleşen aşktı. Sevdiğim nişanlandıktan sonra sol yanımda duyduğum ağırlık hissinden, beni içten içe kemiren endişeden kurtulamıyordum. Ben onu böylesine yüce bir aşkla severken, bir başkasının da onu sevebilme ihtimali canımı acıtıyordu. Hatta Nihat'ın onu benden daha fazla sevdiğine emin olsaydım o an orada canıma kıyardım.

Atölye dışındaki zamanlarımın çoğunu dinlenme salonundaki kütüphanede ya da bahçedeki banklarda kitap okuyarak geçirmeye başlamıştım. Kitap okumayı yeni

keşfediyordum. Evimizde kitaplık şöyle dursun, ders kitaplarının dışında kitap bulunmazdı. Annemin okuma yazması yoktu, babam da ancak mahalleliye borç karşılığı diktiği elbiselerin kaydını tutabilecek kadar bilirdi okuma yazmayı. Kütüphanedeki dil ve gramer kitapları değil, asıl Renan'ın verdiği çeviri romanlar büyülüyordu beni. Renan çok okuyordu ve İstanbul'dan sürekli kitap kolileri geliyordu adına. *Suç ve Ceza*, *Sefiller*, *Anna Karenina*, *Kırmızı ve Siyah* ilk okuduğum romanlardandı. Okudukça Ruhan'a olan duygularım daha da derinleşiyor, o duyguları tarif etmem ise kolaylaşıyordu. Hissettiğim duyguların, yüzyıllar önce başkaları tarafından da hissedilmiş olduğunu öğrenmek, beni biraz olsun rahatlatıyordu. Kendi duygularımla karşılaştıkça daha çok, daha çok okumak istiyordum.

Renan'ın bana yakın olmak için çaba sarf ettiğini fark ediyordum. Yemekhanede, atölyede, bahçede fırsat buldukça yanıma geliyor, kitaplardan söz açıyordu. Kitapları nasıl iştahla okuyup bitirdiğimi gördükçe şaşırıyordu.

"Sonradan başlayan birisi için bu kadar çok okumayı nasıl başarıyorsun, sana kitap yetiştiremiyorum" demişti bir gün gülerek.

Yumuşaklığı, iyiliği yüzüne yansıyordu, gözleri pırıl pırıldı.

"Bu hafta sonu birlikte çıkabiliriz istersen. Kitap sayfalarının arasında boğulacaksın bu gidişle" dediğinde, bir kadının yakınımda olmak istemesi kaygılandırmıştı beni. Bahaneler uydurup teklifini reddetmiştim.

İyi bir arkadaş, sırdaş olabilecek birisiydi; buna çok ihtiyaç duyduğum bir zamandaydım. Ama içten içe duygusal bir yakınlık hissedebileceği şüphesi, ona karşı temkinli olmaya itiyordu beni. Ruhan, yüreğimin orta yerinde güçlü bir ışık gibi parlıyordu ve o ışık, başka ışıkları ancak kendine katıp yansıtabilirdi.

"Birine mi âşıksın?" dedi bir gün, bankta oturup elimde kitap olduğu hâlde uzaklara dalmışken. Angelica'da bir yılımız dolmak üzereydi.

Bu soruya hazırlıklı değildim. Ama belki de Renan'la sırdaş olmak için iyi bir fırsattı.

"Evet" diyebildim utangaççа. Bunu bir başkasına itiraf etmek tuhaf bir kurtulma duygusu, sonrasında da bir boşluk yaratmıştı içimde.

"Tahmin etmiştim. Ancak âşık bir insan bu kadar kederli ve düşünceli olur" demişti yaşından beklenmeyen bir olgunlukla.

"Nereden biliyorsun, daha önce çok mu âşık oldun yoksa?" dediğimde beraber seslice güldük.

"Çok âşık olduğum söylenemez ama birçok kez âşık olmaya yetecek kadar okudum" dediğinde birbirimize bakıp gülümsedik. Bakışlarında, bir türlü karşılık bulamayan derin bir ilginin burukluğu vardı.

"Aşk romanlarını yalayıp yutuyorsun ama hiç mektup okurken görmedim seni. Yoksa âşığınla yazışmıyor musun?" dediğinde beni sandığımdan daha dikkatli gözlemlediğini anladım. Aşkımın karşılık bulup bulmadığını sınıyordu sanırım. Ruhan'a mektup yazma düşüncesi ilk o anda belirdi zihnimde. Varlığıma büyük bir basınç uygulayan hislerimi kâğıda dökerek biraz olsun hafiflemeyi umuyordum.

O gece odamda, bahçeye bakan küçük masaya oturup, masa lambasının sarı ışığında, sahibine asla ulaşmayacak olan ilk ve tek mektubumu yazdım.

Ruhan, ruhum;

Sana binlerce kilometre uzaktan yazıyorum.

Aramızda dağlar, nehirler, ovalar, şehirler, insanlar var. Ama sen yanımdasın. Burada, hemen yanı başımdasın. Bu küçük, masa lambasının aydınlattığı odada yatağımın üzerinde oturmuş, sana mektup yazışımı izliyorsun. Üstelik, hayalin o kadar gerçek ki, gövden bile bu hayalin yanında silik kalabilir.

Burada, yabancısı olduğum bu şehirde beni ayakta tutan, içime her sabah yeniden yaşama arzusu üfüren, çalışırken ellerime ve zihnime ışığını yansıtan hep senin hayalindir.

O gün başına toz pembesi şapkayı geçirip bana "Nasıl oldu?" diye sorduğunda, ben gerçeklerin tarafından hayallerin tarafına geçmiştim çoktan. O tarafta saraylar, saraylarda prensler, prensesler, şatafatlı davetler, mücevherler, gösterişli tuvaletler, harikulade şapkalar ve yoksul terziler vardı. İşte ben hayallerin tarafındaki yoksul terziydim. Prensese büyük bir aşkla bağlı olan yoksul terzi.

Belki bir gün ülkede büyük bir yarışma düzenlenir, prenses için en güzel şapkayı tasarlayan terzi, prensese yakın olma hakkını kazanır diye senin için sayfalar dolusu şapka tasarladım. Her gün onlardan birini başına bir taç gibi yerleştirip prensesliğini kutsuyorum.

Aşk insanı uyutmuyor.

Burada, herkes en tatlı uykusundayken kalkıp, sabahın gümüş tülüne sarınmış bahçeye çıkıyorum. Gecenin çiyiyle ıslanmış yapraklar, onca çiçeğin ve ağacın güzel ağırlığı altında derinden soluklanan toprak, yüksek ve biçimli çamların boynunda dizili kozalaklar, manolyanın dalına tüneyen kumru, gülün dibinde kıpırdanan karga, sönük-

leşen ay, hepsi şahidimdir ki seni düşünüyorum, yalnızca seni.

Her güne başlarken, sabah çiyi değmiş hayalinin alnından öpüyorum.

Angelica modaya âşık bir kadındı. Modayla ilgili ufkumuzu açmak için elinden geleni yapıyordu.

"Moda, hayal dağınızın uçurumunda açan enfes bir çiçektir" derdi sık sık. Ona göre moda sanattı. Üstelik, diğer birçok sanat dalını da barındıran bir 'karma sanat'.

"Modanın bir şiiri, bir resmi, bir müziği vardır. Baştan ayağa uyumlu giyinmiş bir kadın, yazılmış enfes bir şiirden, harika bir tablodan, nefis bir besteden farksızdır" dediğinde, modaya yeni anlamlar yüklemeye başlamıştım. Bazı derslere modacı arkadaşlarını çağırırdı. Coco Chanel'i, Elsa Schiaparelli'i o derslerde tanıma ayrıcalığına sahip olmuştum.

Elsa, sıra dışı bir modacıydı. Ona giysi sanatçısı demek daha doğru olurdu. Giysinin yalnızca bir giysi olmadığını onunla geçirdiğimiz saatlerde keşfettim. Sıradan, solgun ve buruşuk yüzünde mücevher gibi parlayan gözleri, baktığı her şeyi yeni bir biçime sokup dönüştürür gibi tesirliydi. Boynunda, zincirlere dizdiği kurutulmuş böceklerden yapılmış kolyesiyle, eski zaman bilgesine benziyordu. Bir moda dergisinde Salvador Dali'yle birlikte tasarladıkları ayakkabıdan bozma şapkalarını gördüğümde modanın kafamdaki tanımı biraz daha değişmişti. Elsa, bir moda büyücüsüydü.

Coco Chanel ile tanışmamız ise daha sonraydı. O dönem Paris'te yaşayan ve moda dünyasına yeniden dönüş yapan Coco, Angelica'yı kıramayıp, Roma'ya gelişinde kursa uğrayıp bizimle zaman geçirmişti.

Onun gelişini heyecanla beklemiştik. Kapıyı açıp sınıfa girdiğinde karşımızda yetmiş yaşlarında bir genç kız duruyordu. "Her kadın hak ettiği yaştadır" sözünü sadece kendisi için söylemiş olmalı diye düşünmüştüm. Elsa'nın aksine, modadaki çizgileri daha belirgindi ve tanıdığım en kendinden emin kadındı. Moda dünyasındaki yükselişine şapka tasarlayarak başlamış olması onu benim gözümde daha da özel kılıyordu.

"Size kötü bir haberim var beyler ve bayanlar. Moda böyle sıralarda oturup ders çalışılarak öğrenilecek bir şey değil. Ama Angelica yaş tahtaya basmaz. Sizi buraya getirmişse, birer modacı olarak doğmuş olduğunuza eminim" dediğinde sınıftan alkışlar yükselmişti.

Savaş sonrası modada yükselişe geçen feminen tarzın aksine Coco, maskülen tarzda ısrarlıydı. Erkekler cephelerden şehirlere döndükçe kadınlara da yeniden evin yolu görünmüştü. Coco, modasıyla buna itiraz ediyordu. Peplumsuz, pilesiz, erkeksi ceketler, küçük kepler, kısa eldivenler buna işaretti.

"Moda ortalarda olmayı kaldırmaz, sizi silkeleyip atar. Eğer adınızdan söz ettirmek istiyorsanız tırnaklarınızı kanatarak yükseklere tırmanıp orada kalmayı başarmalısınız" demişti. Deneyimlerden elde edilmiş bilginin, kitaplardan elde edilenlerden çok daha değerli olduğunu sonraları çok daha iyi anlayacaktım.

Coco ve Elsa'yı tanımış olmak moda hayatımda eşsiz bir deneyimdi ve onlardan devraldığım her bir kelimeyi ömrümün sonuna kadar değerli bir mücevher gibi özenle sakladım.

Ara sıra Madam'a kısa mektuplar yazıp kurs ve kendi durumum hakkında bilgi veriyordum. Ona çok şey borç-

luydum. Roma'ya gelişimden sonra daha da yakınlaşmıştık. Kuzenini ziyaret için geldiğinde uğrar, Madam Angelica ile uzun saatler geçirir, bana da zaman ayırmayı ihmal etmezdi. Roma'nın kalabalık caddelerinde dolaşır, kafelerinde oturup daha önce tatmadığım değişik kahveler içerek sohbet ederdik. O sohbetlerden birinde Ruhan ve Nihat'ın düğünlerinden söz açmıştı.

"Ah nasıl muhteşem bir düğündü anlatamam. İstanbul'un tüm sosyetesi oradaydı. Ruhancığımın şapkası için tam bir hafta uğraştım. Ama değdi. Nihat Beyciğim kesenin ağzını açtı tabii. Kapalıçarşı'dan özel olarak seçtiğim incilerle, Fransız tülü ve ipek kumaşlarla, en nadide tüylerle tasarladığım şapkayı görenler bilsen nasıl imrendiler Ruhan'a. Ah çok hoştu, çok!" dediğinde yüreğim öyle gürültüyle çarpıyordu ki, Madam'ın bu sesi duymasından korkmuştum.

Ağzımı açıp ne bir soru sorabildim ne de bir tek laf edebildim Ruhan'la ilgili. Oysa, ona dair her detay beni öyle çok ilgilendiriyordu ki. Düğünde gelinliği nasıldı? Saçları nasıl yapılmıştı? Gelin buketini hangi elinde tutmuştu? Evlendikten sonra nerede oturmaya başlamıştı?

İçten içe isyan ediyordum. Ben Ruhan için deli divane olurken, bir başkası gidip onunla evlenivermişti. Bu nasıl olurdu! Aklım almıyordu.

Madam son gelişlerinden birinde beni şık restoranlardan birisine götürmüştü. Üzerinde siyah ipek bir elbise, boynunda inci bir kolye vardı. Özenle taranmış koyu kestane rengine boyalı saçlarını kendi koleksiyonundan çok zarif bir şapka örtüyordu. Şıklığı ve zarafeti yüzündeki yaşlılığın derin çizgilerini, gözlerindeki yorgun bakışı siliyordu.

"Kocam ölmemiş olsaydı senin yaşında torunum olurdu belki de" dediğinde, ilk kez kendi hayatıyla ilgili konuştuğunu fark etmiştim.

"Uzak akrabalarımı ve yakın dostlarımı saymazsak şu hayatta yapayalnızım çocuğum. Bazen kendime kızdığım oluyor, yaşlılıkta yalnız kalmak daha zor geliyor insana. Onca talibim çıktı ama dönüp bakmadım bile. Dükkâna kapattım kendimi. Şapkalarla avundum. Her yeni şapka çocuğum oldu benim. Ama şimdi..." deyip, cümlesini tamamlamak için yutkundu. Devam edemedi. İçim Madam'a karşı derin bir şefkatle doldu. Onun katı ve sevgisiz olduğunu düşündüğüm zamanlar olmuştu. Gözü şapkalardan başka bir şey görmezdi. Oysa şimdi karşımda savunmasız, yalnız bir kız çocuğu gibi duruyordu. Madam kendini bana olduğu gibi açmada bir sakınca görmemişti. Ben de onun kadar olmasa da iç dünyamı paylaşmaya çalışıyordum ama bu konuda pek de başarılı olduğum söylenemezdi. Kendimi ifade etmekte zorlanıyordum ve hep karşımdaki kişiyi kendimden çok yukarılarda görme eğilimindeydim.

"Angelica bana yetenekli ve öğrenmeye istekli bir öğrenci olduğunu söylüyor. İnan bana kendi torunum olsa ancak bu kadar sevinirdim. Vazgeçme çocuğum. Asla vazgeçme. Aklın hep yukarılarda olsun, kendine çıraklığı, sıradan terziliği layık görme" dediğinde içimde kabaran duygu mutluluktu.

Karşımdakinin başaracağıma olan inancı beni tedirgin ediyordu. Kendime güvensizliğim, içimde yeşeren güzel hisleri acımasız bir canavar gibi ezip geçiyordu. Geriye bir eksiklik hissiyle kalıyordum. İçimde değişen duygular ruhumun sert kabuğunu kırmaya çalışıyor ama bunu bir türlü başaramıyordu.

Ayda bir düzenli olarak Madam'a ve babama birer mektup yazıyordum. Babamın kız kardeşime yazdırdığı kısa mektupları ile Madam'ın beni yüreklendiren mektuplarını almak en büyük mutluluklarımdandı.

Renan bana yakın olma girişimlerinden vazgeçmiyordu. Bazı hafta sonları yalnız ikimiz çıkıp civardaki kafelerde oturuyor, uzun sohbetler ediyorduk. Onunla konuşmak iyi geliyordu bana. Ağzımdan çıkan her kelimeyi önemsiyor, benimle ilgili en ince detayları öğrenmeye çalışıyordu. Bazı günler Hamit de bize katılıyordu. O olduğu zamanlarda kendimi daha rahat hissediyordum. Renan'ın ilgisini sürekli üzerimde hissetmediğim için rahat davranabiliyordum. Hamit'in Renan'a ilgisini seziyordum. Renan'la çıktığımız zamanlar, dönüşte Hamit'i bahçede ya da dinlenme salonunda somurtmuş otururken buluyordum. Hırslıydı ve bazı zamanlarda kırıcı olmaktan çekinmiyordu. Bir gün gözlerinden alev saçarak:

"Onu seviyorum" dedi.

Hiçbir şey hisstmemiş gibi "Kimi?" diye sordum ciddiyetle.

"Renan'ı tabii ki. Bunu anlamaman çok garip" demişti yargılayan bakışlarla. Renan'ın ondan hoşlanmadığını, onunla zaman geçirmek istemediğini seziyordum.

"Biz Renan'la sadece arkadaşız, daha ötesi yok!" demiştim sertçe. O günden sonra dışarıya çıktığımda tek başıma çıkmaya özen gösteriyordum. Zamanımın büyük kısmını atölyede ya da dinlenme salonundaki kütüphanede geçiriyordum. Dil öğrendiğim için İtalyan öğrencilerle iletişim kurmaya başlamıştım. Bazıları beni yetenekli ve ilginç bulduklarını söylüyorlardı. Düşüncelerini korkusuzca açıklamalarından etkileniyordum. Onları tanıyıp anlamaya çalıştıkça kendi zayıf yanlarımı daha iyi görebiliyordum. Duygularımdan ördüğüm kozanın içinde can çekişen, kelebek özentili çaresiz bir tırtıldım.

Eylül ayının sonlarına doğru Madam Marin'den bir mektup aldım. Ağaçların ve çimenlerin üzerine kızıl bir şurup gibi dökülen sonbahar güneşi her şeyi olduğundan daha gerçekdışı gösteriyordu. Hüzünlü bir film sahnesinin ortasında melankolik bir küçük adamdım. Roma göğünden gri bulutlar, benim içimden keder ve özlem eksik olmuyordu. Mektubu şaşkınlıkla ve kederle okudum.

Madam'ın mektubu şöyleydi:

Ruhi, Çocuğum;

Birazdan yazacaklarım yerine, sana güzel şeyler yazabilmeyi isterdim.

İnsan bazı olayları hiç yaşamamış olmayı istese de yaşamamış gibi davranamıyor. Ben de ömrümün takviminden Altı Eylül'ü ve Yedi Eylül'ü söküp atmak isterdim; ama ne yazık ki bu mümkün değil!

Altı Eylül diyorum, kara Eylül.

O gün akşam dükkânı kapatma saatine yakın şekerci Varujan Bey gelip ortalığın pek karışık olduğunu, Şişli taraflarında gayrimüslimlerin evlerine ve iş yerlerine saldırılıp yağmalandığını söylediğinde, duyduklarıma inanamayarak baktım suratına. Benim yaşadığım şehirde, benim yaşadığım semtte nasıl olabilirdi böyle şeyler? Aklım almıyordu. Kapı komşum Meryem Teyze, mahalle bakkalı Halil Efendi, manav Sami nasıl müsaade ederdi böyle bir şeye? Yok canım, mümkün değil. Kötü niyetli insanlar böyle şeyler yapsalar bile benim iyi yürekli, yiğit komşularım vardı, onlar müsaade etmemişlerdir.

Adamcağız inanamadığımı anlamış olacak ki,

"Marin Hanım, şaka yapmıyorum. Durum çok ciddi. Kalabalık bir grup Beyoğlu'na doğru ilerliyormuş. Ben dükkânı kapattım. Pera'daki otellerden birisine gidip orada kalacağım. Harbiye'yedeki eve gitmem tehlikeli olur. Siz de ne yapacağınıza karar verin bir an önce. Ama bana sorarsanız bu saatten sonra evinize gitmeyin" dediğinde endişeyle titreyen dudaklarına, korkudan sararmış yüzüne bakıp kaldım.

"Varujan Beyciğim. Siz gidin gideceğiniz yere, ben başımın çaresine bakarım" dediğimde bakışları öyle buruk, yalnız ve kederliydi ki, içim ezildi. Titrek adımlarla uzaklaşmasını seyretttim. Dükkânın önünde durup caddedeki hareketliliği izledim bir süre. Önce terzi Müslüm Efendi, sonra da çaycı Abdullah kepenklerini indirip hızla uzaklaştılar. Onca yıllık komşularım, bir terslik olsa... Giderken bana kaçamak bakışlarla baktıklarını fark etmiştim. İçim cız etti.

Anneciğim sanki hayattaydı da kulağıma eğilmiş bir şeyler fısıldıyordu:

"Yavrucuğum, benim güzel Marin'im, insanların binbir türlü yüzü, aynaların iki türlü yüzü vardır. İnsanlar, kötü yüzlerini gösterdiklerinde, sen de aynanın öbür yüzünü hatırla kuzum. Her anne, kızının bir sığınağı olsun ister. Her anne kızına sığınak olmak ister yavrum. Başın sıkışırsa aynanın öbür yanına geç. Sessizce bekle."

Ürpererek arkama baktım, anneciğim yoktu ama sesi kulaklarımdaydı. İnsan, bir annesinin sesini bir de yavrusunun sesini unutamazmış. Rahmetli anneciğim benim.

Işıkları söndürüp dışarıdan görünmediğimden emin olduktan sonra büyük taş aynayı kenarından arkaya doğru ittim. Yıllar içinde odanın varlığını unutmuştum. Oda dediysem, bir metrekare ancak vardı. Sandalyeyi oraya taşıyıp sönük duran ve yıllardır yanmayan ampulünü

yaktım. Tavana yakın küçük bir havalandırması bile vardı. Çantamı alıp küçük hücreme yerleştikten sonra aynanın monte edildiği demir kapıyı iterek eski konumuna getirip içeriden kilitledim ve beklemeye başladım.

Böyle soğukkanlı anlattığıma bakma çocuğum. Perişan hâldeydim. Hem korkuyordum hem de derin bir kırgınlık içindeydim. Yaşadıklarımın bir kâbus olmasını diliyor, biraz sonra uyanmak için Tanrı'ya yalvarıyordum. Ama nafile. Uyanmak yerine kâbusum daha da korkunçlaşıyordu.

Arayıp buldum, küçük bir delik vardı göz hizasında, oraya denk gelen yerde aynanın sırı kazınmıştı. Tek gözümü yerleştirdiğimde dükkânın içini ve camlı vitrinden dolayı dışarıyı görebiliyordum. Keşke hiç görmeseydim çocuğum. Aynanın sırı, sır gibi saklasaydı olan biteni.

Cadde hızla kalabalıklaşıyordu. Ellerinde sopalar, demir çubuklar olan galeyana gelmiş bir kalabalığın sesi caddede uğulduyordu. Kalbim korkmuş bir kuş gibi çırpınırken, "Neden?" diyordum kendi kendime. "Neden böyle bir şey yapıyorlar?"

İçlerinde kasketli, takım elbiseli, gür sesli bir adam kalabalığın başındaydı. Öfkesi, simsiyah bir toptu. O topu kalabalığa fırlatıp çoğaltıyordu.

"Selanik'te Atamızın evini bombalayan gavurlar bunun bir karşılığının olduğunu bilecekler!" dediğinde, kalabalık karanlık bir bulut olup gürüldedi.

Şekerci Varujan'ın güzelim cam vitrinine ilk sopayı indirip kenara çekildi kasketli. Koca cam büyük bir şangırtıyla kırılıp parçalandı. Dünyanın sonuydu belki de, yaşayıp yaşayıp tüketmiştik gezegenin ömrünü. Bu insanlar bu yüzden bu hâle gelmişlerdi.

Bakır kapaklı büyük cam kavanozlar birer birer parçalanıyordu. Rengârenk akideler, jöleler, bonbonlar, lokumlar yerlere saçılıyordu. Onlarca çocuk sevinci ayaklar

altında çiğneniyordu. Varujan Bey'in her gün titreyen elleriyle özenle yerleştirdiği, silip parlattığı, şefkatle dokunduğu kavanozları koca bir çöp dağıydı şimdi. Bazı adamlar ve kadınlar avuçlarına, ceplerine doldurdukları şekerleri, çikolataları büyük bir iştahla yiyorlardı. İnsan vahşileştiğinde içinde sakladığı tüm açlığı ortaya çıkıyordu. O açlık, yemekle doyurulamayacak kadar korkunçtu çocuğum.

Kalabalık, şekercide sağlam eşya bırakmadıklarına emin olduklarında benim dükkâna doğru geldiler. O zaman yüzlerini daha net görebildim. Adamlar ve kadınlar hayalî bir şeytanı taşlıyor gibiydiler. Küçük hücre üzerime kapandı sandım. Sanki kalabalık beni görmüştü de sopalarla, kalaslarla üzerime üzerime geliyordu. Tam o sıra Nihat Bey'i gördüm. Elinde kalın bir sopa, şık kıyafetiyle kalabalığın içindeydi. Önce hayal gücümün bana oyun oynadığını düşündüm. Gözümü iyice açıp baktım, oydu çocuğum. Benim kibar Nihat Beyim, onlarla birlikte hareket ediyordu. Sadece o mu, terzi Müslüm Efendi, çaycı Abdullah da kalabalığın içindeydi. Kahrolmuştum. Bedenim yaşıyordu ama ruhum o anda öldü.

Üzerinde Madam Marin yazan şapka resimli vitrin öyle bir gürültüyle parçalandı ki, bağırmamak için ağzımı ellerimle sıkıca kapattım. Vitrindeki porselen şapka mankenleri, şapkalarıyla beraber, kesik başlar gibi yerlere saçıldılar. Bir adam, elindeki koca taşı içerideki camekâna doğru fırlattı. Sanki yeryüzü, uzay boşluğu, her şey camdandı. Sanki cam kırıkları vücuduma saplanıyor, oradan da damarlarıma geçiyordu. Kanım, cam kırıklarına karışıp akıyordu.

Bir kadın, elindeki çuvala şapkalarımı el çabukluğuyla dolduruyordu. Buna sevindim biliyor musun çocuğum. Onca emeğin, onca güzelliğin ayaklar altında ezilmeyecek oluşuna sevindim. Birkaç adam çekmeceleri açıp içinde ne var ne yoksa dışarıya savuruyordu.

Yapma güller, organzeler, Fransız tülleri, tüyler, inciler, boncuklar, ipekler, vualler, fistolar, boşluğa rengârenk tuhaf kuşlar gibi yükseliyor, uçuşarak yere saçılıyorlardı. Kadın, çuvalı dolunca kalan şapkaları yere atıp ayaklarıyla çiğnemeye başladı. Ayaklarının altında beni çiğniyordu. Geçmişimi, bugünümü ve geleceğimi çiğniyordu. Ağzımı sıkıca kapatıp daha çok ağladım. Şimdi çıksam dışarıya, kadının elini tutsam, gözlerinin içine baksam, "Neden?" diye sorsam. "Neden yapıyorsun? Ben sana ne yaptım? Neden bu öfke?" desem beni duyar mı? Beni anlar mı?

Kasketli adam, terzi Müslüm Efendi'yle konuşuyordu.

"Başka var mı?" derken elindeki kalası diğer elinin avucunda çeviriyordu.

Terzi Müslim, "Ayakkabıcı var" derken benden üç dükkân sonraki Artin'in dükkânını işaret ediyordu.

"Bayrak asılı ya o dükkânda!" diyor kasketli kızarak.

"Bilerek astı bayrağı, dükkânını kurtarmak için" derken, iyi bir hafiye olmaktan memnun bir gülümseme yayılıyor Müslim Efendi'nin yüzüne.

"Başlatma şimdi, bayrağa el kaldıracak değiliz ya, yürüyün gidiyoruz, daha çok işimiz var!" dediğinde, kalabalık uğuldayıp hareketlendi. Terzi Müslüm Efendi, ilikli ceketinin düğmesini kıvırarak bir süre bekledi, sonra o da kalabalığı takip edip uzaklaştı.

Ben orada kaldım, ölmeyi istedim. O hücrede, oturduğum yerde ölmeyi ne çok istedim bir bilsen çocuğum. Öfkeli uğultu, kırılan camların korkunç çığlığı, kesilen demirin iniltisi yankılanıyordu her yanda. Gövdem, koca bir kulak olmuştu da şehrin sesini dinliyordum. Bazen uzaklaşan, bazen yaklaşan ama hiç bitmeyen sesini.

Akşam ve tüm gece susmayan sesler sabah saatlerinde kesilmeye başladığında ben aç, susuz, uykusuz, sandalyede oturuyor, arada sırada caddeyi gözetliyordum. Çıkma-

ya cesaretim yoktu. O kadar bitkin düşmüştüm ki oturduğum yerde uyuyakalmışım. Uyandığımda gözetleme deliğinden baktım, ortalık kararmak üzereydi. Her yanım uyuşmuştu. Aynayı güçlükle itip yol açtım. Dükkânın harap hâline bakmak bile istemiyordum.

Caddeye çıktığımda gözlerime inanamadım. Sanki koca bir canavar midesinde ne var ne yoksa kusmuştu. Kumaşlar, porselenler, elbiseler, ayakkabılar, çantalar, kitaplar, çikolatalar devasa bir kusmuk olmuş, caddeye yayılmıştı. Ara sokaklara saparak kurtulmaya çalıştığım görüntüler oralarda da vardı çocuğum. Daha fazlası da vardı. Evlerden atılan sandalyeler, sehpalar, konsollar, mutfak eşyaları ve daha neler neler... Kendi evimi düşününce içim ürperdi.

Uzun ve yorucu bir yürüyüşün ardından ulaştım semtime. Mahalle sakin görünüyordu. Bazı esnafların dükkânları açıktı. Burada da sokaklara atılmış ev eşyaları, kırık camlar vardı her yanda. Evimin sokağına geldiğimde merakla başımı yukarıya çevirdim. Balkondaki ipte asılı koca bayrağı gördüm. Merdivenleri hızlı hızlı çıkarken kapı komşum Meryem Teyze sesi duymuş olacak ki kapısını açtı. Merakla ve endişeyle baktı yüzüme. Anlatacak hem çok şey vardı hem de hiçbir şey yoktu.

"Meraktan öldüm be kızım, aklıma binbir türlü şey geldi. Allahıma şükürler olsun ki iyisin" dediğinde yaşlı kadının boynuna sarılıp uzun bir ağıt tutturdum. O hâlimle içeriye nasıl girip oturduğumu hatırlamıyorum bile.

Kadıncağız, mahalledeki gayrimüslim evlerine saldırıldığını duyunca her zaman onda duran yedek anahtarımla evime girip sandığındaki bayrağı asmış balkonuma.

"Bayrak asılı yerlere saldırmıyorlarmış diye duymuştum. İyi ki aklıma gelmiş. Yoksa kapıyı kırıp girelerdi içeriye. Gözleri dönmüştü. Karşı binadaki zavallı Dikran Bey..." diyerek yarıda kesmişti cümlesini.

Tüm bu yaşadıklarımı nasıl atlatırım bilmiyorum çocuğum. O günden sonra evden çıkmadım. Ufak tefek ihtiyacımı Meryem Teyze sağlıyor. Dükkâna gittiğimde komşularım kumaşçı Müslüm'le, çaycı Abdullah'la nasıl yüz yüze gelirim.

Her yara, kabuğunun altında iyileşir.

Ben de iyileşmeyi bekleyeceğim.

Marin Şerbetçiyan

Madam'ın mektubunu okumaya başladığımda gökte dağınık hâlde duran gri pamuk öbekleri üst üste yığılıp karanlık bir bayrak gibi dalgalanmaya başlamıştı. Oturduğum banktan kalkamıyordum. Mektup kâğıtlarını zarfa koyup ceketimin sol iç cebine yerleştirdim. Kalbimin üzerindeki ağırlığı duyabiliyordum. Gözyaşlarım iri yağmur damlalarına karıştı. Islanmak, yıkanmak, belki de başkaları adına temizlenmek istiyordum. Renan koşarak beni şemsiyenin altında içeriye sokana kadar orada öylece oturdum.

Roma'da iki yılımı doldurmuştum. Altı ay sonra Angelica'daki eğitimimiz sona erecekti. Roma sokaklarını tek başıma arşınlamaya alışmıştım. Hafta sonu izin günlerimizde sabahın erken saatlerinde çıkıyor, akşam yemek saatine kadar geziyordum. Yürüyerek en karanlık ücra mahallelere gidiyor, taş binaların sıralandığı tarihi sokak

aralarında durup evlerin sesini dinliyor, kokuları içime çekip kendimi başka bir hayata taşıyordum.

Sonra Ruhan'ı elinden tutup Roma'nın en güzel tiyatrolarına, katedrallerine, kiliselerine, müzelerine götürüyordum. Ben anlatıyordum, o susuyordu. Dikkatle ve sevgiyle dinliyordu beni. Karşılıklı oturup kahvelerimizi yudumluyorduk. Gövdesi uzaklarda olsa da ruhu hep benimleydi.

Gezmekten yorgun düştüğüm bir hafta sonu Ruhan'ı ve Nihat'ı gördüm. Önce hayal gördüğümü sandım. Düş gücüm bana oyun oynuyor diye düşündüm. Kalabalık caddede birden karşıma çıkıverdiler. Olduğum yere çakılıp kalmıştım. Sonra hemen toparlanıp geri dönerek arkalarından gittim. Ruhan'ın başında zarif bir şapka vardı, saçları omuzlarından aşağıya doğru düzgün lüleler halinde sarkıyordu. İnce belini açığa çıkaran çağla yeşili bir elbise giymişti. Tüm ayrıntıları beynime kazıyordum adeta. Nihat'ın koluna girmişti ve ara sıra birbirlerine bakmalarından, bir şeyler konuştuklarını anlıyordum.

Kalabalıkta onları kaybetmekten korkuyordum. Bir süre sonra cadde kenarındaki kafelerden birine girip oturdular. Arka taraftan geçip beni göremeyecekleri bir yere oturdum.

İki yıl boyunca hayaliyle yaşadığım, Roma'nın sokaklarında birlikte gezdiğim kadın biraz ötemde kocasıyla kahve içiyordu. İçim, adlandıramadığım bir duygunun ağırlığı altında eziliyordu; Ruhan'ı bulmanın sevinci ile kaybedecek olmanın hüznü, içimde sürekli yer değiştiriyordu. Kafenin iç tarafındaki karanlığa sığınmıştım. Onlar ise caddeye yakın, şemsiyelerin bulunduğu bahçe tarafında oturuyorlardı. Uzaktan yüzünü net olarak seçemesem de onun fotoğrafı benim ruhumda çiziliydi. O fotoğrafta tüm ayrıntılar vardı.

Nihat, üzerindeki takım elbisesi ve fötr şapkasıyla beyefendi taklidi yapıyordu. Madam'ın yazdıklarından sonra ona öfke duyuyordum iyiden iyiye. "Nihat'ın yağmaya katıldığından Ruhan'ın haberi var mıydı?" sorusu zihnimi meşgul ediyordu. Ama her defasında bu soruyu kafamdan uzaklaştırıyordum. Ruhan, kalbimin güzel perisi, böyle bir şeye asla müsade etmezdi. Bilseydi Nihat'tan çoktan boşanmış olurdu.

Kahvelerini içip biraz daha oturduktan sonra hesabı ödeyip kalktılar. Ben oturduğum yerde, başımı önümdeki gazeteye eğip bekledim. Sonra hızlıca kalkıp peşlerinden gittim. Cadde iyice kalabalıklaşmıştı ve ben onları kaybetmemek için iki adım arkalarından yürümeye başlamıştım. İşte o zaman onca kokunun arasından Ruhan'ın yabani menekşe kokusunu seçebildim. Kokuyu içimde hapsetmek ister gibi derin bir nefes aldım.

Ana cadde üzerindeki lüks otellerden birine girdiklerinde ben de Angelica'ya dönüp odama kapandım. Yatağımda uzanıp Ruhan'ın yüzünü, yüzündeki her ayrıntıyı yeniden düşündüm. Hatırladıkça çoğalıyordum. Sonraki gün birkaç kez otelin önüne gidip bekledim. Yoklardı. Dönmüş olabileceklerini düşündüm. Resepsiyona girip öğrenebilirdim belki ama bir suçlu gibi kendimi ele vermekten korkuyordum.

Nihat'ı yanındaki başka bir kadınla görüşüm ise aylar sonraydı. Bir gün bir şapka dükkânının vitrinindeki şapkaları inceliyordum. O dönem Roma'da küçük şapka dükkânları vardı. Her birinin vitrini özenle dizayn edilmişti, ince bir zevki temsil ediyorlardı. Dışarıya çıkışımda mutlaka birkaç dükkâna uğrar, vitrinlerini incelerdim. Vitrinin camından bir kadın ve erkek silueti geçtiğinde istemsizce dönüp baktım. Nihat'ı tanımıştım. Ama yanındaki kadın Ruhan değildi. Üstelik kadın Nihat'a iyice

sokulup koluna girmişti. Gövdem yara almış gibi sarsıldı. Nihat, Ruhan'ı aldatıyordu, hislerim beni yanıltmazdı. Peşlerine düşüp kaldıkları oteli öğrendim.

Tek derdim Ruhan'dı. O incinirse ben yaralanırdım, o üzülürse ben kahrolurdum. Angelica'ya dönüp odama kapandım. Huzursuzluğum, ne yapacağımı bilmememdendi. Saatler sonra kısa süreli bir uykuya daldığımda aklımdan hiç çıkmayan o kâbusu gördüm.

İstanbul'daydım. Geceydi. Ben Galatasaray Lisesi'nin arka sokaklarında geziyor, Ruhan'ın oturduğu Apelyan Apartmanı'nı arıyordum. Sokaklar birer labirente dönüşmüştü. Keskin dönüşlerle birinden diğerine geçiliyordu. Korkudan ve soğuktan titriyordum. Karanlıkta burun buruna geldik. Alkol ve ter kokusu tokat gibi çarptı yüzüme. Gözleri daha çok parlıyordu. Doğaüstü güçleri olan bir yaratıkla insan arasında gidip geliyordu. İkimiz de kıpırdayamıyorduk.

"Belanı mı arıyorsun lan!" dediğinde karanlıkta yanıp sönen çakıyı görebildim yalnızca, sonrası derin bir acı ve haykırıştı. Uyandığımda ter içinde kalmıştım ve kasığımı tutuyordum. Elimi yüzüme yaklaştırıp baktım, kanamıyordu.

* * *

Madam, Roma'ya gelişinden birkaç gün sonra Angelica'ya uğradı. Ben bir ay içinde İstanbul'a dönmek için hazırlıklarıma başlamıştım. Karşımdaki sanki başka bir kadındı. Zayıflamıştı, makyajsızdı, boyamayı bıraktığı gri saçları kısa kesilmişti. Mutsuzluğun ve hayal kırıklığının resmi gibi duruyordu karşımda. Bir yanım çökmüştü. Bana her zaman moral vermeye çalışan, destek olan kadın gitmiş, yerine zayıf, mutsuz ve avutulma-

ya muhtaç bir kız çocuğu gelmişti. Gerçeğinin kötü bir kopyası gibi duruyordu.

Birbirimize sarılıp ağladık. Acılar muhataplarını yaralıyor, tanık olanları da dönüştürüyordu. Madam'ın mektubunu okuyup bitirdikten sonra yeni bir şeyin farkına varmıştım. Yaşadığımız hayatta bizim dışımızda dönen çarklar, gün geliyor bizi de içine çekip öğütüyordu. Madam, o çarkların dişleri arasında kalmış, hem bedeni hem ruhu incinmişti.

Angelica'nın atölyesinde bizimle zaman geçiriyor, yeni şapka çizimleri yapıyordu. Uzun süre kendini bir işe veremediği belliydi. Bazen birlikte çıkıp saatlerce, hiç konuşmadan meydandaki kahvelerde, kafelerde oturuyorduk. Onun yanında olmak, ona destek olmaya çalışmak bile iyi geliyordu bana. Dönmemden birkaç gün önceydi. Angelica'nın bahçesinde bankta yan yana oturuyorduk. Çantasını açıp bir anahtar çıkardı.

"Bu, dükkânın anahtarı. Vitrin ve camekânları tamir ettirsem de içleri boş. Onları senin doldurmanı istiyorum. O dükkân artık senin çocuğum" dediğinde ne demek istediğini anlamamış gibi baktım suratına.

"Yeteneklisin ama acemi bir kuşsun yavrucuğum. Nereye uçacağını bilmiyorsun. Konacağın bir dal, sığınacağın bir yuva lazım sana. Al bu anahtarı, orayı yeni baştan yarat. Ama tek isteğim, adını değiştirme. Madam Marin olarak kalsın dükkânın adı" dediğinde bir rüyada olduğumu sandım.

Madam anahtarı avucumun içine bıraktığında, hislerim onun sadece bir dükkân anahtarı olmadığını söylüyordu. Hayatımda açılacak yeni kapıların da simgesiydi avucumda tuttuğum anahtar.

Defteri okuyup bitirdiğimde ortalık aydınlanmıştı. Ayaklı lambayı söndürüp pencerenin önüne geçtim. Sarsılmıştım, karmakarışık duygular içindeydim. Hikâye beni derinden etkilemişti. Bir an gözümde kendi yazmış olduklarım değersizleşti. O kadar içten ve edebi kaygıdan uzaktı ki, duygular adeta kalemin ucundan süzülüp damıtılmış, billurlaşmıştı. Bir kayanın kovuğunda, yabani arıların yaptığı bal gibi eşsizdi.

Hayat bizi bazen yanıltıyordu. Bir insanın neler yaşayıp neler hissetmiş olabileceğini kendi sığ yargılarımızla nasıl da çabucak anladığımızı sanıyorduk. Sanki insanın derinliği içe doğru değil de dıştan ölçülüyordu. Oysa dış, içi örten, saklayan bir kabuktu sadece.

Ruhi Sezer'in yaşlı gövdesi, zenginliği, suskunluğu, tüm bunlar kabuğun birer katmanıydı. Bir midyenin incisini saklaması gibi, tutkulu bir aşkı saklıyordu özenle. Anlamakta zorlanıyordum. Olabilir miydi? Bir erkek bir kadını böylesine saf ve karşılıksız bir aşkla sevebilir miydi? İnsanların birbirine ulaşmasının böylesine kolay olduğu iletişim çağında âşık olunan, yine de ulaşılmaz kalabilir miydi? Âşığı ulaşılmaz kılan neydi?

Defter, yarım bırakılmış gibi geliyordu bana. Kafamda birçok soru vardı. "Hayatımı anlatsam roman olur; bu yazdıkların, benim yaşadıklarımın yanında önemsiz kalır" diyenleri duymuştum ama yine de ilgimi çekmemişti hayat hikâyeleri. Oysa şimdi zorla itildiğim bir hikâyenin içindeydim ve kendi isteğimle çıkmak istemiyordum!

Ruhi Bey döndükten sonra Madam Marin'i nasıl büyütmüş, zenginleşmişti? Ruhan'a, Renan'a ne olmuştu? Ruhi Bey evlenmiş miydi? Kafamda sorular uçuşuyordu. Bu sorulara nasıl cevap bulacağımı düşündüm. Eğer roman yazmayacaksam bir hikâyenin peşinden gitmek zaman kaybıydı benim için. Üstelik böylesine zamana

ihtiyaç duyduğum, sıkışık bir dönem için hayli lüks bir çaba olurdu bu. Yok, eğer roman yazacaksam durum başkaydı tabii. Bir karar vermem gerektiğini hissediyordum. Defterin düzeltmelerini yapıp Ruhi Bey'e iletirdim ve bu iş burada kapanırdı. Ama kendimi biliyordum, kafamda dönmeye başlamışsa, o hikâyeden kurtuluş yoktu artık!

İçinde yaşadığım daireye başka bir gözle bakmaya başlamıştım. Tek kişi yaşayacağımı söylediğimde emlakçı kadın bu kocaman dairenin iyi bir seçim olmadığını, elinde bana uygun daha küçük ve ucuz dairelerinin olduğunu söylemişti ama ikna olmamıştım. Bazen hikâyeler çağırır. Tabanı eski mozaiklerle döşeli, yüksek tavanlı, bol ışıklı bu daireyi tutmazsam içimde bir boşluk kalacağını o an hissetmiştim. Geçmiş silinip atılamıyor. Bugün, geçmişin hikâyeleri üzerinde yükseliyor. Birinin bittiği yerde diğeri başlıyor. Bir hayatın noktalandığı hikâye, bir başkası tarafından sürdürülüyor.

Şu an çalışma odası olarak kullandığım oda, bir zamanlar Ruhan'ın yatak odasıymış. Hayatlarımız farklı zamanlarda da olsa aynı mekânda kesişmişti Ruhan'la. Belki de Ruhi Bey'in bahsettiği, hayatın hazırladığı sürpriz buydu. Bir zamanlar âşık olduğu kadının uyuduğu odada oturup, hayatının aşkının romanını yazmamı istiyordu benden.

Neredeyse bir salon büyüklüğündeki odanın duvarlarını boydan boya kütüphane yaptırmıştım. Belki de şu an çalışma masamın durduğu yerde bir zamanlar Ruhan'ın tuvalet masası duruyordu. Tabureye oturup saçlarını taradığı, yeni şapkalarını denediği, makyajını yaptığı, Nihat'ı düşlediği, şapkacı çırağı Ruhi'yi öptüğü oda buydu. Mekânlar, şeffaf bir fanus gibi hikâyeleri çevreliyorlardı.

O günü, öğleden sonraya kadar bilgisayar başında araştırma yaparak geçirdim. Nostaljiden hoşlanan birkaç yeniyetme gazetecinin farklı gazetelerde Ruhi Sezer'le yapmış oldukları röportaj ve haberleri okudum. Ama benim bilmediğim bir şeye rastlamadım. Anılarında yazdığı bazı bölümlerin yüzeysel anlatılmış haliydi çoğu. Eski dönemlere ait gazetelerin magazin haberlerinin yayımlandığı bir web sitesi keşfettim. Gazete arşivi taramak zahmetinden kurtarmıştı beni. Bir hazine bulmuş kadar sevinmiştim. Uzun yılları kapsayan bir arşivleri vardı. Yaptığım aramalarda bazı bilgilere ulaştım.

Ünlü oteller zinciri sahibi Raşit Gümüş'ün oğlu Nihat Gümüş ile halı tüccarı Hadi Gürmen'in biricik kızı Ruhan Gürmen, Hilton'da yapılan şatafatlı bir düğünle dünya evine girdiler. Düğüne iş ve sosyete dünyasından birçok tanınmış isim katıldı. Ruhan Gürmen'in inci ve pullarla işlenmiş ipek gelinliği ve ünlü şapkacı Madam Marin'in elinden çıkma, gelinliğine uyumlu kep şeklindeki tüllü şapkası katılanların beğenisini kazandı. Çiftin düğünden sonra Hadi Gürmen'in Beykoz'daki iki katlı konağında yaşamaya başlayacakları da söylentiler arasında.

Haberin altında düğüne ait bazı fotoğraflar vardı. Hepsini tek tek inceledim. Fotoğraflarda Nihat ve Ruhan'ın yüzleri daha net seçilebiliyordu. Hayal kırıklığı ve şaşkınlık arası bir duyguyla sarsıldım. Ruhan sandığım kadar, daha doğrusu Ruhi Sezer'in anlattığı kadar güzel bir kadın değildi. Ben kusursuz bir yüz beklerken, orantısız bir yüz ve pek de derin olmayan sıradan bakışlarla karşılaşmıştım. Fotoğrafa uzun uzun bakarken Ruhi Sezer'in anılarında yazdığı güzel, alımlı, büyüleyici kadını aradı gözlerim. Şaşkındım ve biraz da kandırılmış hissediyordum.

Aslında tam olarak kandırılmak denemezdi buna; çünkü Ruhi Sezer, Ruhan'a bakarken aşkın kusurları göstermeyen büyülü tülünün ardından bakıyordu. Kendi güzellik ölçülerimi sorgulamaya başlamıştım. Birçok insan gibi ben de büyük bir yanılsama içinde olabilir miydim? Bize dayatılan güzellik şablonlarını gözü kapalı benimsiyorduk ve o şablona uymayanı çirkin olarak adlandırıyorduk. Kusurlu olan mı çirkindi? Yoksa çirkinliğin kötülükle mi bir kardeşliği vardı?

İlgimi çeken başka haberlere de rastlamıştım.

Kısa bir süre önce tüccar Hadi Gürmen'in kızı Ruhan Gürmen'le dünya evine giren Pera Gümüş Palas Oteli'nin sahibi Nihat Gümüş'ün, ses sanatçısı Rana Soylu'yla sık sık görülmesi dedikodulara yol açtı. Yeni evli çiftin bu yüzden tartıştığı da söylentiler arasında.

Nihat'ın Ruhan'la neden evlendiği sorusuna mantıklı bir açıklama arıyordum. Ruhan 'güzel' bir kadın değildi madem, üstelik Nihat, Ruhan'ın zengin babasının parasına ihtiyaç duymayacak kadar varlıklıydı. Belki de Ruhi Sezer'in güzellik olarak tanımladığı şey çekicilikti. Bazı kadınlar güçlü bir çekime sahip olurlar ve etraflarındaki hiçbir erkek bu çekime kayıtsız kalamazdı.

Ruhan'la ilgili rastladığım haberler daha çok sosyeteye dairdi.

Nihat Gümüş'ün zevcesi Ruhan Gümüş, işadamı Ömer Pehlivan ve eşi Zerrin Pehlivan'ın Kanlıca'daki yalılarının bahçesinde verdikleri yaza veda partisinde şıklığıyla dikkat çekti. Çağla yeşili peplum ceketi, krem rengi dar eteği ve zarif şapkasıyla boy gösterdi. Takım olan ayakkabı ve çantasının yılan derisinden olduğu da dikkatlerden kaç-

madı. Söylentilere göre Ruhan Gümüş, evliliğinde mutlu değildi ve bu yüzden sık sık ağlama nöbetleri geçiriyordu. Göz altı morluklarını ve şişliklerini örtmek için Paris'ten kapatıcı kremler sipariş ettiği söyleniyor.

Haberin altında toplantıya ait fotoğraflar vardı. Bir grup kadının arasında Ruhan Gümüş ayakta duruyordu. Kıyafeti gerçekten de şıktı. İnce yapılı, zarif bir kadındı. Şapkasını dikkatle inceledim; büyük ihtimalle Madam'ın elinden çıkmaydı. Yüzü, kederle gölgelenmişti. Mutlu kadınlar da mutsuz kadınlar da kendilerini hemen ele veriyorlardı. Mutlu olanların yüzünden ışık, mutsuz olanların yüzünden gölge eksik olmuyordu.

Başka bir haber de şöyleydi:

Sosyetenin Hilton'daki çay partisinde Ruhan Gümüş'le Rana Aksoy'un karşılaşmamak için birbirlerinden köşe bucak kaçtıkları gözlendi. İki kadının birbirine böylesine düşmanca tavırlar takınması, Nihat Gümüş'ün Rana Aksoy'la ilişkisi olduğu ihtimalini de güçlendirmiş oluyor.

Haberin altında Rana Aksoy'a ait bir fotoğraf vardı. Oldukça şık giyimli, 'güzel' bir kadındı. Bazı kadınlar bakışlarıyla ruhlarını ele verirlerdi ama onda böyle bir ifade yakalayamadım.

Başka bir haber de şöyleydi:

Ünlü Gümüş oteller zinciri vârisi Nihat Gümüş, Roma'da âdi bir soygun vakasında bıçaklanarak öldürüldü. Aldığımız haberlere göre cesedi, kaldığı otelin yakınlarında bir sokakta gece bekçisi tarafından bulundu. Katilin, maktulün üzerinde bulunan parayı, saati ve alyansı alarak kayıplara karıştığı söyleniyor. Nihat Gümüş'ün beklenmeyen bu erken ölümü ailesini ve yakınlarını yasa

boğdu. Cenazesine iş ve sosyete dünyasından birçok isim katıldı. Baştan aşağı siyahlar giyinmiş olan Ruhan Gümüş'ün çok üzgün olduğu dikkatlerden kaçmadı. Rana Aksoy da cenazeye katılarak aileye başsağlığı diledi.

Haberin altında Nihat Gümüş'ün büyük boy bir fotoğrafı ile cenazeden birkaç fotoğraf yer alıyordu. Gözleri, yaşayacağı kötü sondan habersiz, sevinçle parlıyordu. Yüz hatları düzgün ve çekiciydi. İstediği her şeye sahip olmanın verdiği şımarık bir gülümseme yayılmıştı yüzüne.

Ruhi Bey'i ve Ruhan'ı birlikte gördüğüm tek bir fotoğraf karesi bulabilmiştim. Fotoğrafta başka kadınlar da vardı. Ruhan şıklığıyla ve üzerine giydikleriyle bütünleşmesiyle hemen fark ediliyordu. Başında enfes bir şapka, üzerinde kabarık bir etek ve üzerine oturan bir gömlek vardı. Çantası ve ayağındaki stilettolarla tam da olması gerektiği yerde, bir moda mecmuasında yer alıyordu. Ruhi Bey, üzerindeki takım elbisesi ve kravatıyla kadınların arasında oldukça yakışıklı ve seçkin görünüyordu.

Fotoğrafın altındaki yazı şöyleydi:

Ünlü modacı Ruhi Sezer, Madam Marin markası için Hilton'da şapkalı bir çay daveti tertipledi. Sosyetenin tanınmış kadınları, Madam Marin şapkalarını takarak şıklıkta adeta birbirleriyle yarıştılar. Bazı vekillerimizin eşlerinin de katıldığı davet, moda ve magazin mecmualarının da ilgi odağıydı. Genç ve bekar Ruhi Sezer'in özel hayatında henüz bir değişiklik olmadığı, bilinmeyen bir kadına büyük bir aşkla bağlı olduğu ama aşkına karşılık bulamadığı söylentileri dolaşıyor.

Kafamdaki sorular bitip tükenmek bilmiyordu. Okuduklarım, merakımı gidermek yerine daha da körüklüyordu. Hikâyenin girdabında diplere doğru çekildiğimi hissediyordum.

Sokağa çıktığımda, dışarıda başka bir hayatın devam ettiğini görerek biraz olsun rahatladım. İstiklal Caddesi'nin kalabalığında sürüklenmek iyi geldi. Tünel'deki kahvelerden birine oturup, damağımda kavruk kahve kokusuyla gelip geçenleri izledim. Kafamı yeni hikâyelerle meşgul etmek istiyordum. Ama gelip geçen, kahvede oturan insanlarla ilgili alelacele kurduğum hikâyeler birleşip büyüyerek tek bir hikâyeye dönüşüyordu, Ruhi Sezer'in hikâyesine.

Uzun süredir görmediğim yazar arkadaşım Özlem Narin Yılmaz'ı karşımda görünce şaşırdım. Yanağını yanağıma bastırırken,

"Alin, seni gördüğüme sevindim" dedi heyecanla.

"Otursana, bir kahve içelim birlikte" dediğimde saatine baktı.

"Bir kahve içebilirim sanırım, ama sonra gitmem gerekiyor; tesadüfe bak, ben de seni aramayı planlıyordum. Epey oldu görüşmeyeli, neler yapıyorsun, yeni romanın nasıl gidiyor?" dedi yüzünden eksik olmayan gülümsemesiyle.

"Yeni romanım iyi gidiyor, aslında iyi gidiyordu demek daha doğru olur. Son bir haftadır gidemiyor, çünkü başka bir hikâye kafamı kurcalayıp duruyor. Hiç hesapta olmayan, önce dayatılan sonra ise karşı koyamadığım bir hikâyenin içine düştüm, bir karar vermem gerekiyor. Yoksa hiçbir şey yapamıyorum" dedikten sonra yaşadıklarımı kısaca anlattım. Başka bir göze, başka bir bakışa ihtiyacım vardı.

"Peki, sen benim yerimde olsan ne yapardın?" dedim merakla.

"Beni hangisi daha güçlü çekiyorsa onunla giderdim" dedi yeşil gözlerini gözlerime dikerek ve devam etti:

"Bana sorarsan gerçek bir hikâye güçlü bir kurgu demektir, biz uzaklarda arıyor olsak da aslında en mükemmel kurgular hayatın içinde gizli olanlar. Hem şu an yazmakta olduğun romanı da yarım bırakmış olmayacaksın ki, sonra kaldığın yerden devam etmen için o seni bekliyor olacak" dediğinde, korkunç ağrılarına şifa reçetesi bulmuş bir hasta kadar rahatlamıştım.

"Doğru, ancak Ruhi Bey anılarını öyle detaylı ve kurgulu yazmış ki ikinci bir romana ne gerek var diye düşündüğüm de oluyor, yani olduğu gibi yayımlasa bir roman çıkar ortaya.

"Sonucu merakla bekliyor olacağım" dediğinde, en son üzerinde çalıştığını söylediği romanı geldi aklıma.

"Sen neler yapıyorsun, romanın nasıl gidiyor?"

"Çalışıyorum, yazmaktan başka ne yapabiliriz ki?" derken yüzü gölgelendi.

"Haklısın, dünya koca bir savaş meydanı gibi, her gün bir yer patlayıp dağılıyor; insanlar koca yerküreye sığamıyorken, bizim de sayfalara sığınmaktan başka bir şey gelmiyor elimizden" dedim hızla akan kalabalığa göz atarken.

"Evet, hikâyeler bizim küçük adacıklarımız. Birinden diğerine atlayıp tutunarak boğulmamaya çalışıyoruz. Kelimelere tutunuyoruz adeta" derken gözleri buğuluydu.

"Haklısın, yazmaktan başka ne gelir ki elimden. Bir çemberin etrafında dolanır gibi yazıyorum, nerede başlayıp nerede bittiği belli değil ama olsun" dediğimde, onaylayan bakışlarla baktı bana. Sonra telaşla saatine bakarak:

"Benim kalkmam gerekiyor. Bir gün daha uzun oturup dertleşiriz" dediğinde zamanın ne çabuk geçmiş olduğu-

nu fark ettim. Vedalaşıp gitti. Ben de bir süre sonra kalkıp kalabalığa karıştım.

Eve döndüğümde, asistan olarak kaydettiğim numarayı arayıp Ruhi Bey ile görüşmek istediğimi söyledim. Karşımdakinin telefonu bırakıp gittiğini uzaklaşan ayak seslerinden anlamıştım. Döndüğünde, bir gün sonra saat birde şoförün beni evden alacağını, Ruhi Bey'in evine bırakacağını söyledi. Kafamda dönen soruları sormak, Ruhi Sezer'in yaşadığı evi görmek için sabırsızlanıyordum.

Bir gün sonra şoför geldiğinde apartmanın kapısında bekliyordum. Sonbahardı ve portakal rengi, yoğun, sıcak bir ışık bulutunun içindeymişim hissine kapıldım. Hafif bir rüzgâr, bulutu orasından burasından savurup dağıtıyordu. Şoföre fırsat vermeden kapıya davrandım ama o her zamanki çevikliğiyle önümde durup büyük bir incelikle işini yaptı.

Ruhi Sezer Gümüşsuyu'nda, boğaza hâkim, restore edilmiş bir konağın geniş salonunda karşıladı beni. Modern eşyalarla döşeli salona, eski ve yeninin birbirini yadsımayan uyumu hâkimdi. Boydan boya cam olan pencerenin önündeki koltuklarda karşılıklı oturduğumuzda, adaları ve Kız Kulesi'ni görebiliyordum. Martılar, yolcu vapurları, küçük balıkçı kayıkları, büyük yük gemileriyle camın ardındaki hayat, sessiz bir film gibi akıyordu.

"Ruhi Bey, anılarınızı okudum ve inanın bana çok etkilendim" dediğimde, adamın yaşlı ve yorgun yüzüne yayılan ışığı görebiliyordum.

"Beni çok mutlu ettiniz Alin Hanım, teşekkür ederim" dedi çatallaşan sesiyle.

"Ancak, okuduklarımın yarıda kesildiği hissine kapıldım. Öyle bir yerde bitirmişsiniz ki insan ister istemez

sonrasında neler olduğunu, neler yaşadığınızı merak ediyor" dediğimde, adamın önünde duran, benim yeni fark ettiğim deftere uzandığını gördüm. Bu, benim okuduğum defterin eşiydi.

"Böyle düşünmekte çok haklısınız Alin Hanım. Çünkü okuduğunuz defterin devamı olan ikinci bir defter var. Eğer hikâyenin kalanını merak etmeseydiniz bunu size vermezdim. Umarım merakınızı giderir içinde yazanlar" derken, defteri önüme doğru itti. Uzanıp aldım.

"Aslında ikinci bir defter olabileceğini düşünmedim değil. Ama hiç bahsetmediğiniz için ihtimal vermiyordum buna" dedim biraz sitemli bir tonda.

"Bu defteri de okuduktan sonra size net cevabımı bildireceğim" dedim daha önce konuştuklarımızın üzerine bir çizgi çeker gibi.

Beyaz önlüklü, orta yaşlı bir kadın ikramlarda bulunuyordu. Kristal bardaklarda çaylar, zarif porselen tabaklarda kurabiyeler, kanepeler getiriyordu. Ruhi Sezer'in konuşkan birisi olmadığını anlamıştım. Sormadıkça bir şey anlatmıyordu. Kalkmadan önce lavaboya gitmek için izin istedim. Önlüklü kadın önümden yürüyüp bana eşlik etti. Ev, sandığımdan daha büyüktü.

Lavabodan çıkınca karşıdaki odada üst üste ve yan yana dizilmiş kutular dikkatimi çekti. Aklıma şapka kutuları olabilecekleri geldi. Belki de Ruhi Sezer beğendiği şapkalarından vazgeçememişti, evinde tutuyordu onları, kim bilir.

İzin isteyip kalktım. Kafamda dönüp duran sorulara cevap bulmak için bir an önce defteri okumak istiyordum. Ama bir taraftan da okumayı geciktirmeye çalışıyordum. Yokuş aşağı Kabataş'a inip oradan da Fındıklı Parkı'na doğru yürümeye başladım. Konaktan ayrılınca, akvaryumun içinden çıkmış gibi olmuştum. İskele tarafı hayli kalabalık ve gürültülüydü. Etrafımı, bir yerlere yetişmek

için koşuşturan insanlar sarmıştı. Biraz aşağıdaki tramvay istasyonu da pek farksız değildi. Başımı kaldırıp yukarılara doğru baktım. Ruhi Bey oralarda bir konakta oturmuş, sessiz sedasız hayatını sürdürüyordu. Geçmişin anılarıyla çevrelenmişti. Belki de hayatını anılarına adamıştı. Geleceksiz bir yaşam seçmişti kendine.

Sahildeki kahvelerden birine oturdum. Çantam kucağımdaydı ve ben defteri hemen çıkarıp okumak isteğiyle doluydum. Deniz, sonbaharın parlak güneşi altında ışıldıyordu. Patlatılmak için ipe dizilmiş rengârenk balonlar suyun yüzeyinde çalkalanıyorlardı. Vapurlar, küçük tekneler, balıkçı kayıkları Ruhi Sezer'den, Ruhan'dan, Madam Marin'den habersiz yollarına devam ediyorlardı.

Bir fincan çay masama bırakıldığında, defteri çoktan çıkarıp masaya koymuştum bile. Ertelemenin gereği yoktu, açıp okumaya başladım.

Ağlayan Söğüt

İki buçuk yılın sonunda İstanbul'a döndüğümde ne ben eski bendim, ne de Beyoğlu eski Beyoğlu'ydu. Sanki semtin üzerinden korkunç bir kasırga geçmiş, giderken ışığını ve sevincini azaltıp gitmişti. Birçok dükkân hâlâ boştu. Güzelim caddenin neşesi azalmıştı. Tramvay zilleri bile eskisi gibi neşeyle çınlamıyordu artık. Bir gecede komşu komşuya düşman edilmişti. Babam, ben sorunca anlatmıştı:

"Mahalleden gençleri topladılar. 'Atamızın evine bomba atılmasına göz mü yumacağız. Gavurlar cezasız mı kalacak!' diye bağırıyordu içlerinden biri. Kimse de akıl edip burada bizim kapı komşularımızın ne günahı var diye sormadı. Ben müşterim Eva Hanım'a, Karin Hanım'a nasıl kötü gözle bakarım, nasıl zarar vermeye çalışırım, olacak iş mi? Hem sonra nasıl bakarım yüzlerine utanma-

dan, onca yıllık komşuluğun da mı hatırı yok. Yokmuş oğul. Melek dediğim insanların o gün şeytanlaştıklarını gördüm. İnsanlığımdan utandım" dediğinde Madam'ın yazdıkları geldi aklıma, insanların binbir çeşit yüzü vardı.

İnsan değişince, etrafına başka gözlerle bakıyordu. Yeni yerler görmüş, yeni insanlarla tanışmış, kitaplar okumuş, aşk acısıyla yanıp kavrulmuş bir gençtim. Elimde boş bir dükkânın anahtarı, kafamda nereden başlayacağımla ilgili onlarca soru vardı. Sığınabileceğim tek yer, salkımsöğüdün dallarının altıydı.

Dönüşümden birkaç gün sonraydı. Ayaklarım beni oraya götürdü. Yapraklar sararıp dökülmeye başlamıştı. Ağacın altı sarı kırmızı tonlarda bir halıyla kaplanmıştı. Oturup Apelyan Apartmanı'nın ikinci katına baktım. İçim, tarif edemediğim bir hüzünle doldu. Neden sonra pencere açıldı, o sevgili baş dışarıya doğru uzandı. İnanamıyordum ama gerçekti, Ruhan başını uzatmış, uzaklara dalıp gitmişti. Yüzü ışıksızdı. Saçlarının lüleleri bozulup keçeleşmişti, bir filmin en acı sahnesinde donup kalmış gibi bir hâli vardı. Sevdiğimi öyle görünce içim yandı, derinde bir yerde tarifsiz bir acı duydum. Bu genç yaşında dul kalmış, babasının evine dönmüştü. Kocası, bir soygun vakasında öldürülmüştü. Tüm bunları daha dönmeden, Madam'dan öğrenmiştim. Bedeni Roma'da olsa da aklı ve yüreği İstanbul'daydı. Sık sık yazıştığı arkadaşları aracılığıyla, buradaki gelişmeleri, dedikoduları takip ediyordu.

Orada uzun süre oturmuş olmalıyım ki apartman kapısının kapanma sesiyle irkildim. Ruhan kapıdan çıkmış geliyordu. Rüya mı gerçek mi ayırt edemedim. Dışarı kıyafetleriyle ve başında siyah şapkasıyla yürüdü. Ağaç, apartman girişine göre yüksekte kalıyordu. Benim oturduğum hizaya gelince durup bana baktı. Göz göze

geldik. Sokakta herhangi bir insanla göz göze gelmiş gibiydi, yüzünde beni tanıdığına dair en ufak bir değişim olmadı. Yürüyüp geçti. Yüreğime yüzlerce iğne batıp çıktı. Oysa ben hâlâ, ona en yakın olduğum kısacık bir ânın anısıyla doluydum. Yüzüme değen kirpiğinin, boynuma değen saç lülesinin, esiri olduğum yabani menekşe kokusunun unutamadığım anısıyla...

Gözyaşlarım kendiliğinden süzüldü. Uzun zamandır ağlamamış olan ben, utanmasam bağıra bağıra ağlayacaktım. Sanki isyanımı sezmiş gibi şiddetli bir yağmur başladı. Ağaç da ağlıyordu, yapraklarından yuvarlanan damlalar, gözyaşları gibi akıp kayboluyordu. Bir yerde okumuştum, salkımsöğüdün diğer adı ağlayan söğütmüş.

İçimde öyle derin bir boşluk hissettim ki, bir an Ruhan'ın kendisi bile bu boşluğu dolduramazmış gibi geldi.

Renan benden birkaç ay sonra döndü. Gelince, daha önceden kararlaştırdığımız gibi görüştük. Her zamanki gibi benimle fazlasıyla ilgiliydi.

"Karşılıksız aşk" dedi, yüzüme soru dolu bakışlarla bakarak.

"Karşılıksız bir aşkla seviyorsun. Bunu Roma'dayken de tahmin ediyordum ama emin olamıyordum. Şimdi eminim" dedi yüzüme bakmayı sürdürerek.

"Nasıl bu kadar emin olabiliyorsun?" dediğimde, yüzünün kederle kasıldığını gördüm.

"Aşkına karşılık bulamayan birisi, karşısındakinin karşılıksız bir aşk yaşayıp yaşamadığını bilir" dediğinde daha fazla bir şey demedim. Uzun süre sustuk.

"Annemle babamın Şişli'de büyük bir atölyeleri var. Daha çok giyim üzerine ama benim dönüşümle birlikte şapka da dikmeye başlayacağız. Eğer kabul edersen orada bizimle çalışmandan çok memnun oluruz. Ne kadar

yetenekli olduğunu o kadar çok anlattım ki, seni görmeden tanıyorlar artık" dediğinde ne diyeceğimi bilemedim.

Renan iyi bir kızdı, zekiydi, karşısındakini anlayabilme kabiliyeti yüksekti. Üstelik güzel ve çekiciydi. Ama benim yüreğim Ruhan'la o kadar doluydu ki, başka birini görecek, onunla ilgilenecek durumda değildim. Üstelik ona umut vermek istemiyordum. Ruhan'ın bir gün benimle olabilme ihtimali bile içimi büyük bir sevinçle dolduruyordu. Bu sevinci hiç kimsenin gölgelemesini istemiyordum.

"Teklifin için teşekkür ederim. Madam'a söz verdiğim gibi dükkânı yeniden açmak istiyorum. Nereden başlayacağıma henüz karar veremedim ama şu anda yapmak istediğim şey bu" dediğimde, hiç de kolay pes etmeyecek bakışlarla baktı yüzüme.

"Tamam işte, senin için bulunmaz bir fırsat. Bizim atölyeyi kullanırsın. Şapkalarını orada tasarlayıp Madam'ın dükkânında da satışa sunarsın. Malzemeleri tedarik edip dükkânda şapka dikmeye başlaman çok uzun zaman alır, üstelik maddi bir destek olmadan bunu başarman çok zor" dediğinde söylediklerinde haklılık payı olduğunu düşündüm. Elimi kolumu bağlayan, Renan'ın bana hissettikleriydi. Bunu düşündüğümü anlamış gibi:

"Senden hiçbir surette bir beklentim yok Ruhi, bundan emin olabilirsin. Yeteneğinin heba olup gitmesini istemiyorum, şu an tek istediğim bu" dediğinde biraz rahatlamış olsam da, aslında bana yakın olma isteğinin çok ağır bastığını biliyordum. Ama o sıra bu teklifi reddetmek gibi bir lüksüm de yoktu.

Babam, kendi yağında kavrulup gidiyordu. Madam'ın dükkânı bana bıraktığını öğrendiğinde sevinçten havalara uçmuş, "İstikbalimiz kurtuldu, şükürler olsun!" diyerek sevinmişti. Ama bir süre sonra dükkânı faaliyete sokmanın hiç de kolay olmadığını, bir hayli para ve zaman

gerektireceğini anladık. Babam yoksuldu ve çevresinde yardım isteyebileceği kimsesi yoktu.

"Peki, teklifini kabul ediyorum. Ama dükkân faaliyete geçtiğinde, para kazanmaya başladığında Madam'a söz verdiğim gibi dükkânın başına geçeceğim."

"Nasıl istersen. Çizip dikeceğin güzelim şapkaları kadınlar başlarına geçirmek için yarışacaklar, bundan emin olabilirsin" diyerek elini elimin üzerine bastırdı. Geleceğim için önemli bir adım atmış olduğumu hissettim. Elimi utangaçça çekerken, gözlerinde yanıp sönen ışığı gördüm.

Atölye tahmin ettiğimden daha büyüktü. Makasçılar, terziler, modelistler, toplam on kadar çalışanı vardı. Renan'ın anne ve babası işlerini severek yapan, açık fikirli, konuşkan insanlardı. Kızlarının üzerine titriyorlar ama onun serbest bir şekilde yetişmesi için de ellerinden gelen gayreti gösteriyorlardı.

Renan'la gerekli malzemeleri tedarik ettikten sonra atölyenin bir bölümünü şapka dikimi için uygun hâle getirdik. İlk etapta dükkânın vitrinine yerleştirmek için model şapkalar tasarlıyordum. Bu yüzden bu şapkaların dikkat çekici ve abartılı olmasından çekinmedim. Angelica bana çok şey katmıştı. Ufkum genişlemiş, estetik anlayışım gelişmişti. Şapkayı bir aksesuardan çok bir sanat eseri olarak görmeye başlamıştım. Her birini Ruhan için diktiğimi hayal ediyordum. Diktiğim tüm şapkalar hayalimde Ruhan'ın başına takılıyordu ilk. Hepsinin gerçek sahibi oydu. Aşkla ve özenle çoğalıyorlardı. Üç ayın sonunda, vitrini ve camekânı dolduracak kadar şapka dikmiştim.

Böylelikle dükkânı faaliyete sokmayı başarmıştım. Siparişleri bir süre Şişli'deki atölyede yapmaya devam

ettim. Para kazanmaya başladıkça malzemeleri tedarik edip dükkânı tam olarak kullanmaya başladım. Tabelada yaldızlı ve büyük harflerle *Madam Marin* yazıyordu. Altında da daha küçük harflerle 'şapka siparişleriniz alınır' yazısı vardı. İçim buruktu. Madam'ın mutsuzluğu üzerine bir hayat kurmaya çalışıyordum. Bunu kendisi istemiş olsa da ben rahat değildim. Bir mektup yazarak Madam'ı bilgilendirdikten sonra her ay belli bir miktar parayı kira olarak hesabına yatırmaya başladım. Böylece, Madam'ın dükkânında kiracı olarak kalmaya başlamıştım.

Dükkânın yeniden tanınmaya başlaması çok uzun sürmedi. Çay sohbetlerinde, ev ziyaretlerinde Madam Marin'in genç ve yakışıklı yeni sahibini konuşmaya başlamışlardı bile. Konuşulanlar dönüp dolaşıp bana geliyordu.

"Madam Marin, dükkânı çırağına emanet etmiş şekerim; çırak dediysek, Roma'da moda eğitimi görmüş çocuk. Madam'ı bile cebinden çıkarır."

"Madam'ın çırağı ondan daha yetenekli inanır mısın! Bana bir şapka dikti, görsen dudağın uçuklar."

"Yetenek, genç yaşlı dinlemiyor. Gözleri ışıl ışıl, maşallah; geleceği parlak ayol Ruhi Sezer'in, bak söylüyorum."

"Çırakken hatırlıyorum ben onu, getir götür işlerini yapardı, pısırık bir şeydi. Gerçi şimdi de fazla girişken sayılmaz ya."

"Bizim Süreyya'nın kızı oğlana abayı yakmış, ayda bir şapka diktiriyormuş çocuğa, kız da çirkin mi çirkin."

"Yakışıklı çocuk, neme lazım. Ama aklında biri var onun, bak söylüyorum; kimseye dönüp bakmıyormuş dediklerine göre."

Kimseye dönüp bakmıyordum, bakamıyordum. İçim Ruhan'ın resmiyle doluydu. Hangi kadına baksam Ruhan'a benzeyen bir yanını bulup çıkarıyordum. Bakıştaki bir parıltı, dudak kenarındaki bir çizgi, yüzdeki bir ifade, en küçük bir detay sevdiğimi hatırlatıyordu bana. En önemlisi, o koku; yabani menekşe kokusunu yüzlerce kokunun içinde bile tanıyabilirdim. Caddenin kalabalık olduğu bir gün o kokuyu duydum. Birbirine karışan onlarca kokunun içinde ben Ruhan'la özdeşleşen menekşe kokusunu aldım. Vahşi bir hayvan gibi iz sürmeye başladım. İnsanlara çarparak, ayağım takılıp tökezleyerek de olsa iyice yaklaşmayı başarmıştım. Sonuç hüsrandı. Orta yaşlı, etine dolgun bir kadından geliyordu menekşe kokusu. Utanmasam yakasına yapışıp neden bu kokuyu sürdün diyecektim kadına.

Caddenin karşısındaki Bay Varujan'ın şekerci dükkânı uzun süre boş kaldı. Söylediklerine göre adamcağız olaylar sırasında kaç otele gittiyse kapıdan dönmüş; boş oda olmasına rağmen yer yok demişler. O geceyi sokaklarda, yağmacılardan köşe bucak kaçarak geçirmiş. Bünyesi o korkuyu, yorgunluğu ve üzüntüyü kaldıramamış, sonraki günlerde çok fena hastalanmış. Aylarca hastanede kalmış, Amerika'da yaşayan bir oğlu varmış, gelip ilgilenmiş ama nafile, adamcağız oğlunun kollarında son nefesini vermiş.

Boş dükkâna baktıkça içim acıyordu. Adamın her sabah büyük bir özenle yerleştirdiği, silip parlattığı rengârenk şekerlerle, lokumlarla, bonbonlarla dolu güzelim kavanozları geliyordu aklıma. Hayat ne acımasızdı, tatlı olanı yerle bir etmekten çekinmiyordu.

Caddede başka birçok boş dükkân vardı. Kalabalığa üzgün gözler gibi bakıyorlardı. Bu dükkânların çoğunun sahibi, o kötü günlerin sonrasında Madam Marin gibi buradaki hayatlarını bırakıp gitmişlerdi.

Dükkâna hemen her kesimden kadın gelip gitmeye başlamıştı ama asıl beklediğim kişi gelmiyordu bir türlü. Ruhan'la ilgili haberler, kadınlardan ve erkeklerden duyduğum dedikodulardı sadece:

"Bahtsız kadıncağız, kocası ölünce güzelim konağı bırakıp baba evine döndü. Kanadı kırık kuş gibi oturuyor şimdi evde."

"Kocası sağlam ayakkabı değilmiş, aldatıyormuş karısını; benim komşum görmüş bir kadınla sarmaş dolaş."

"Ruhancığım farkında değilmiş hiçbir şeyin. Kimsenin âhı kimsede kalmaz. Yazık oldu, bu yaşta dul kalmak kolay mı!"

"Babası kendini paralıyormuş Ruhan'ı depresyondan çıksın diye ama nafile; adamcağız ne yapsın, hayatta tutunacağı tek dalı, bir kızı var."

Ruhan, karanlık bir tünele girmişti. Ben, tünelin ağzında durmuş çıkmasını bekliyordum, çıkmıyordu. Tüm ruhumla ve gövdemle bekliyordum. Aylar sonra bir gün, en hazırlıksız olduğum anda çıkıp geldi.

Siyah yas kıyafetlerini çıkarmıştı üzerinden. Yüzü solgundu, gövdesi ağır bir yükün altındaymış gibi hafifçe kamburlaşmıştı. Ayakta durup camlı dolaptaki şapkaları bir bir inceledi. Sonra bana dikkatle baktı. Gözlerinde, eskiye ait tatlı bir anının ışığını boşuna aradım.

"Madam'ın bu dükkânı çırağına bırakacağı hiç aklıma gelmezdi doğrusu. Tabii, olaylardan sonra ben de olsam burada kalmazdım. Gitmesi isabet olmuş" dediğinde içimde kesik acısına benzer bir acı duydum. Ne diyeceğimi bilmiyordum. Böylesine büyük bir aşkla sevdiğim kadına katılığı, sevgisizliği yakıştıramıyordum. Madam Marin onu ne çok severdi, birlikte içtikleri kahvelerin, limonataların, gül şerbetlerinin de mi hatırı yoktu!

"Şu şapkayı denemek istiyorum" diyerek camlı dolaptaki şapkalardan birini işaret etti. Bej rengi, Fransız tülü,

vual ve ipek güllerle süslü özel bir şapkaydı istediği. Benim hayalimde defalarca yaptığım şeyi yapıp şapkayı parmaklarının zarif bir hareketiyle tutarak başına geçirdi. Dükkândaki tüm model şapkalar Ruhan'ın baş ölçüsüne göre dikilmişti.

"Kalıp da tam oturdu başıma" derken taş aynanın karşısında başını sağa sola çevirerek şapkanın nasıl durduğuna bakmaya çalışıyordu. Vücudunun en ufak bir hareketi, yüzünün en küçük bir tebessümü bende tarifsiz bir sevinç uyandırıyordu. Evet, sevinç diyorum; yaşadığım duygu tam olarak buydu. Onun varlığı beni sevindiriyordu. Başka hiçbir şeye gerek duymadan yanında sonsuza kadar kalabilirdim. Vücudundan yayılan yumuşak bir dalga vücuduma değip ruhumu okşuyordu.

Şapkayı başından çıkarıp masanın üzerine bıraktı. Gözüm ellerindeydi. Biçimli uzun tırnakları, ince parmaklarıyla ne güzel, tutulası ellerdi.

"Yarın eve bırakıverin, ödemeyi evde yaparım" derken sandalyeye bıraktığı çantasını alarak çıkmak için kapıya yöneldi.

"Ruhan Hanım!" diyebildim.

Şaşırır gibi dönüp baktı.

"Bir kahve içseydiniz" dedim sesimi düzeltmeye çalışarak.

"Mersi, çok işim var, gitmeliyim. Şapkayı yarın akşamüzeri getir, gündüz evde yokum" dedi açık kapının önünde durup bana dönerek. Dışarının güçlü ışığı gövdesini yalayıp yuttu, bir ışık topuna dönüştü, uçuk bir menekşe kokusu ve incinmiş bir kalp bırakıp gitti.

Olduğum yerden uzun bir süre kıpırdayamadım. İçim dolup taşıyordu. Onun gözünde bir çıraktım, değersizdim ve anlaşılan o ki hep öyle kalacaktım. Masanın üzerindeki şapkayı aldım, en özel şapka kutularından birinin içine yerleştirdim. Siparişleri çırakla gönderiyordum,

sadece Ruhan'ın şapkalarını kendim götürüyordum. İnsan en çok aşk karşısında çaresizdir. Gözyaşlarım kutunun üzerine damlıyordu. Karton kutu, damlaları emip acımı içine çekiyordu. Yine de sevinçliydim, kutuyu götürdüğümde onu yeniden görecek olmanın sevinciydi bu.

Aşk bir hastalık değil de neydi?

Dükkânın faaliyete geçmesinden sonra Renan'ı daha az görmeye başlamıştım. Artık şapkalarımı dükkânda dikiyordum. Renan'ın bu duruma üzüldüğünü hissediyordum. Beyoğlu'ndaki işlerini bahane ederek ara sıra dükkâna uğruyordu. Annesinin yemek davetini ilettiğinde hayır diyemedim. Bana yaptıkları iyilikler karşısında eziliyordum.

Şişli'de eski bir Rum binasında oturuyorlardı. İkinci kattaki evlerinin kapısını, kucağımda koca bir demet kokulu karanfille çaldığımda içten içe sıkıntı duymuştum. Renan'ın bana karşı hisleri, ailesine yakın olmamı güçleştiriyordu. Bu yüzden bazen nasıl davranmam gerektiği konusunda kafam karışıyordu.

Beni birbirinden güzel ve çeşitli yemeklerle, mezelerle donatılmış bir masaya davet ettiklerinde, Nihan Hanım'ın da Recai Bey'in de bu evin damadı olmamı istediklerini belli eden bakışları karşısında iyice ezildim. Ruhan var olduğu sürece ben hiç kimseye ve hiçbir yere ait olamazdım. Ruhum da gövdem de bir gün ona ait olmayı bekleyerek yok olacak olsa bile başka türlü davranamazdım.

Renan, benim tahmin ettiğimden daha zengin bir kişiliğe sahipti. Bugüne kadar onu tanımak için çok çaba harcamamıştım. Ama her erkeğin birlikte olmak isteyeceği bir yaradılışa sahipti. Şefkatli, yetenekli, güçlü ve güzeldi. İki dil biliyor, piyano çalıyor, yağlı boya resimler yapıyordu. Salonun duvarlarını onun tabloları süslüyor-

du. Öğrenmek ve keşfetmek isteğiyle doluydu. Hiç yorulmadan üretiyor, sürekli okuyordu. Doğaldı, olduğu gibi görünmeyi seviyordu. Giyiminde bile bir rahatlık, kendinden emin bir uyum vardı. Böylesine bir yaşam enerjisiyle dolu olduğu için içten içe onu kıskanıyordum. Annesi de babası da kızlarına çok değer veriyor, onun yaptığı her şeyi gözü kapalı destekliyorlardı.

Elimde olmadan Ruhan'la Renan'ı karşılaştırmaya çalıştığımı fark ettim. Bunu tam olarak başaramıyordum çünkü Ruhan'ı yeterince tanımıyordum. Onunla ilgili bildiğim birçok şeyi başkalarından öğrenmiştim. Okumaya istekli olmadığı için orta mektepten sonra devam etmemiş, babası da tuttuğu özel hocalarla kızının eğitimini evde sürdürmeye çalışmıştı. İngilizce, Fransızca, piyano dersleri almıştı. Ruhan'ın aklı dışarıda, kendi dışında olup bitendeydi; Renan ise kendi içine doğru uzun bir yolculuğa çıkmış gibiydi.

İşlemeli taş sütunların süslediği balkonda kahvelerimizi içerken yalnızdık. Renan fincanın tabağını parmağıyla çevirirken dalgın gözlerle bana bakıyordu, bir şeyler söyemek istediğini hissetmiştim.

"Hamit benimle evlenmek istiyor" dedi bir yükten kurtulur gibi.

Şaşırmamıştım. Roma'dayken Renan'a olan duygularını itiraf etmişti bana. Tanıdığım Hamit hırslıydı. Kafaya bir şeyi takmışsa sonuna kadar gider, istediğini elde ederdi.

"Ya, demek Hamit'le görüşüyorsun. Roma'dan döndükten sonra hiç görmedim. Neler yapıyor?"

"Modayla uğraşmıyor. Zaten Roma'dayken de kararsızdı, kendisine bir yol çizememişti. Babasının hastalığı onu bir yol ayrımına getirdi. Babasının isteğiyle tüm zamanını aile şirketine ayırınca da modadan tamamen uzaklaştı" dedi gözleri buğulanarak.

"Sen ne düşünüyorsun, anladığım kadarıyla ona bir cevap vermemişsin" derken, içten içe ikisinin evlenmesini istediğimi hissettim. Böylece Renan kendine bir yol çizebilecek, ben de ona karşı hissettiğim vicdan azabından kurtulmuş olacaktım.

"Evet, vermedim çünkü âşık olduğum başka birisi var" dediğinde gözlerimi şaşkınlıkla açıp baktım. Bu kadar açık konuşması korkutmuştu beni. Gözlerinde biriken iri damlalar kristal boncuklar gibi düştüler yanaklarından aşağıya.

"Yapma!" diyebildim sadece.

Onun çaresizliğini görmek kendi çaresizliğimi hatırlatmıştı bana. Boğazıma bir yumru oturdu. Bir an beni esir alan duygulardan kurtulmayı, Renan'a âşık olabilmeyi, onunla güzel, dolu dolu bir hayat yaşayabilmeyi hayal ettim. Uzanıp masada boş duran elini tutmak, ağlama ben varım, diyebilmek istedim ama elimi kolumu bağlayan güçlü, hayali başka bir el vardı. Bir esirdim. Kapıyı içeriden kilitleyip, kalbimin odasında tek başıma oturuyordum. O kilit ancak Ruhan'ı içeriye almak için açılırdı. Hiçbir zaman gelmeyecek olan Ruhan için...

İkimizin gözyaşları da sessizce aktı. Belki de birbirimizi gerçekten anladığımız tek andı. Acımız ortaktı.

O akşam Renanların evinden ayrıldıktan sonra ayaklarım beni Ruhan'ın kapısına götürdü. Yâr kapısında çile çeken dervişten farksızdım. Salkımsöğüdün gövdesine yaslanıp gözlerimi ikinci kata diktim. Felakete doğru sürüklenen ama elinden bir şey gelmeyen kurban gibiydim.

O günden sonra çok uzun bir süre Renan'la görüşmedik. En son, atölyede çalışanlardan biriyle düğün davetiyesini göndermişti. O yaz Hamit'le evlendiler. Ruhan'ın başında ise kara bulutlar geziyordu. Babası bir kalp krizi

sonrası öldü. Bu beklenmedik ölüm, kocası Nihat'ın ölümünden sonra Ruhan'ı iyice çökertmişti. İstanbul sosyetesi bunu konuşuyordu. Dükkâna gelip giden müşterilerin anlattıkları tek konu buydu.

"Şimdi ne olacak, kızcağız bir anda öksüz kaldı. Mal mülk çok ama bir başına ne yapar, nasıl idare eder?"

"Felaket, bir ailenin başına musallat oldu mu arkası gelmez Ruhiciğim. Tüh tüh, Allah beterinden saklasın. Kızcağız ortada kalıverdi bir başına."

"Onca malı mülkü nasıl idare edecek? Ruhan'a aklı başında, onu koruyup kollayacak bir koca lazım. Bu saatten sonra da onu seven değil, parasını seven koca bulunur ancak."

"Ruhan mal mülk idare edecek yaradılışta bir kadın değil. Bugüne kadar hiç sorumluluk almamış, ekmek elden su gölden yaşayıp gitmiş."

"Bak ben söylüyorum Ruhi Bey, bu kadıncağızın sonu iyi değil. Etrafındakiler hep leş kargası, alacakları bir şey olmayınca bak kimse kalıyor mu çevresinde?"

Korkuyordum, hem kendim için hem de Ruhan için. Yanlış kararlar verebilir, hayatını çıkmaza sokabilirdi. Çıkıp karşısına her şeyi anlatsam, elini tutsam, seni hiç kimse benim sevdiğim gibi sevemez desem ne derdi? Elime bahşiş sıkıştıramazdı artık, çırak değildim ne de olsa. Düşlerimde her şeyi kolaylıkla söylüyordum. Ama gerçek başkaydı. Onu gördüğüm anda dilim bağlanıyordu. Ben fakir terziydim, o zengin prenses. İnsan hayatta kendisine hangi rolü biçerse, öyle devam ediyordu.

Ruhan'ı uzaktan ve en dikkatli izleyen kişiydim. Etrafında birtakım yakışıklı, servet düşkünü adamlar türemeye başlamıştı. Babasının ölümünün üzerinden bir yılı aşkın zaman geçtikten sonra kendini toparlayıp yeniden

İstanbul sosyetesinde boy göstermeye başlamıştı. Malların bir kısmının idaresini İzmir'de yaşayan, tanınmış bir avukat olan amcası üstlenmişti. Adam sık sık İstanbul'a gelip gidiyordu. Ticaretten anlamıyordu ama dükkânların başında durmadıkça işin sonunun kötü olduğunu görecek kadar bilgisi vardı. Zaman içinde halı mağazaları kapatılarak Beyoğlu'nda birkaç dükkân alındı. Kira gelirleriyle yeğeninin yaşamını rahatça sürdüreceğini düşünerek, daha az gelip gitmeye başlamıştı.

Ama işler amcasının tahmin ettiği gibi gitmedi. Ruhan, etrafındaki servet düşkünleriyle birlikte, müsrif bir hayat yaşıyordu. Evde sık sık eğlenceler düzenliyor, dışarıdaki partileri kaçırmıyordu. Yurtdışına geziler yapıp etrafındakileri de dahil ediyordu. Amcasının bu hayat tarzını eleştirdiği, ama Ruhan'ın kimseyi dinlemeyip kendi bildiğini okuduğu söyleniyordu. Amca yeğenin bu yüzden birçok kez tartıştığına yakınındakiler şahit olmuştu. Bu tartışmaların sonucunda adamcağız artık İstanbul'a gelip gitmez olmuştu.

Kendi işimde gün geçtikçe önüm açılıyordu. Dükkân, talepleri karşılamaya yetmeyince, cadde üzerinde bir dükkân daha kiralayarak Madam Marin'in ikinci şubesini açmıştım. Bu dükkânla babam ve kız kardeşim ilgileniyorlardı. Onların hayatı da benimle birlikte değişmeye başlamıştı. Eyüp'teki evden çıkıp Cihangir'de güzel bir apartman dairesine taşınmıştık. Her zaman kendime ait bir dairem olsun istemiştim. Bir süre sonra bu isteğimi aileme açtım. Annem biraz alınmış olsa da sonunda kabul etti. Uzun aramalar sonucunda Apelyan Apartmanı'nın bir sokak aşağısında bir eve taşındım, kendi zevkime göre dayayıp döşedim. En önemlisi Ruhan'a yakındım. Artık benim de bir çırağım vardı, dükkânı kapatma işini ona bırakıyordum.

Mesleğimde çıraklıktan ustalığa terfi etmiştim ama aşkta çırak olarak kalmaya mahkûmdum. Bazı geceler uzun saatler boyunca salkımsöğüdün altında oturup ikinci kattaki seslerin kesilmesini beklerdim. Müzik sesi kahkahalara karışırdı. Onca sesin içinden Ruhan'ın sesini bulmaya çalışırdım. Birkaç dakika bile olsa pencereden sarkıp ay ışığında yüzünü bana göstermesini dilerdim, bunun için dua ederdim. Sonra sesler azalmaya başlar, konuklar birer ikişer dağılır, en sonunda da ev karanlığa gömülürdü. O zaman rahatlardım. Yavaşça oturduğum yerden kalkıp bir sokak aşağıdaki evimin yolunu tutardım.

Kendimi salondaki kanepeye atıp hıçkırarak ağladığım günler de çok olmuştur, tutulduğum bu amansız hastalıktan beni kurtarması için Tanrı'ya yakardığım günler de...

Sosyetenin, benim yaptığım şapkaları takarak katılacakları bir davet planlamaya başladım. Haberin moda ve magazin mecmualarında yer alması Madam Marin markası için iyi bir reklam olabilirdi. Bir yıl önce açılan Hilton otelinde gösterişli bir çay partisi fikri heyecan vericiydi. Aslında beni asıl heyecanlandıran, Ruhan'ın o davete gelme ihtimaliydi.

Özenle hazırlanmış davetiyeleri müşterim olan olmayan sosyetenin tanınmış kadınlarına ulaştırıyor, olumlu geri dönüşler alıyordum. Ruhan gösterişli davetlere katılmayı seviyordu; ancak bu davete tek başına katılmak istemeyebileceği ihtimalini düşünerek yakın kadın arkadaşlarından birkaç isme de davetiyeleri ulaştırmayı başarmıştım.

Yeni şapka siparişi için dükkâna geldiği bir gün tüm korkularımdan uzaklaşmıştım. Davetiyeyi kendi ellerimle vermek beni müthiş rahatlatmıştı. Zarfı açıp davet kartını ciddiyetle okudu. Yüzünün kısa bir an aydınlandığını fark ettim.

"O zaman bu davet için en özel şapkalarınızdan birini istiyorum. Ne de olsa tüm sosyete orada olacak" dediğinde sevinçten haykırmamak için kendimi zor tuttum. Bunu bile önceden düşünmüş, davet için ona günlerce uğraşıp şapka hazırlamıştım. Başka kadınların vitrinde görüp beğenme ihtimaline karşı kutusunun içinde dolapta saklamıştım.

"Aslında beğeneceğinizi düşündüğüm bir şapka var" diyerek masanın üzerine koyduğum kutunun kapağını kaldırdım. Pembe pelur kağıdı yavaşça açtım. Bej renk üzerine krem, beyaz ve toz pembesi ipek çiçeklerin yerleştirildiği, zarif bir şapkaydı. Aynanın karşısına geçip elindeki şapkayı telaşla başına geçirdi. Meraklı bakışı, yerini bir anda memnun bir bakışa bıraktı. Gözlerinin zümrüt ışığı yumuşayıp tatlılaştı. Onu mutlu eden şapka bir nesne olmaktan çıkıp bir kurtarıcıya dönüşmüştü benim için. Başında şapkayla aynanın karşısında geçirdiği anların uzaması için neler vermezdim! Bir filmi bitirir gibi şapkayı çıkarıp masaya bıraktı.

"Çırakla eve gönderiverin. Bir aksilik olmazsa davette görüşürüz" diyerek çıktı. Şapkayı kutsal bir emanet gibi kutusuna yerleştirirken, o aksiliğin olmaması için dua etmeye başladım.

Uzun süren yorucu günlerin ardından nihayet davet günü gelip çatmıştı. Otelin dev avizelerle süslü, gösterişli mobilyalarla döşeli devasa davet salonu birbirinden şık hanımlarla dolmaya başlamıştı bile. Bazı vekil eşlerinin katılması, davete olan ilgiyi daha da artırıyordu. Moda mecmualarından gelen muhabirler, ellerindeki fotoğraf makineleriyle sosyetenin tanınmış kadınlarının pozlarını yakalamak için birbirleriyle yarışıyorlardı.

Salon, pahalı parfüm ve pudra kokularıyla çiçek bahçesi gibi kokmaya başlamıştı. İpek, saten, güpür, organze,

keten kıyafetler pastel renkleriyle tatlı bir uyum içindeydi. Peplum ceketler, kloş etekler, prenses yakalı, tüllü elbiseler, Paris'in ünlü mağazalarından alınmış deri stilettolar, kalıplı çantalar ve benim tasarladığım şapkalar adeta birbirleriyle yarışıyorlardı. Zarif kadınlar, kanatsız kelebekler gibi oradan oraya uçuşup birbirlerine son dedikoduları aktarıyorlardı.

Her bir davetliyle gücüm yettiğince ilgilenmeye çalışıyor, ayakta kısa sohbetler ediyordum. Bu esnada yüzüm hep giriş kısmına dönüktü. Çünkü asıl istediğim davetli henüz gelmemişti ve ben tüm ruhumla onu bekliyordum.

Neden sonra Ruhan'ın salona girdiğini gözlerimle değil de kalbimle gördüm. Karşılamak için hızlı adımlarla girişe doğru yöneldim. Çevremle bağım kopmuştu. Sadece ikimiz vardık. O, salona doğru değil de bana doğru yürüyordu. Kısacık mesafe, bana gelinen en uzun yol olmuştu. Toz pembesi kabarık eteği ve üzerine oturan beyaz ipek gömleğiyle masaldan çıkıp gelmiş gibiydi. Her zamanki ince zevkiyle kıyafetinin renklerini ve modelini şapkasına uydurmayı başarmıştı.

Bakışları herzamanki gibi buğulu ve uzaktı. Yoğun bir yabani menekşe kokusuyla çevrelenmiştim. Uzanıp elini tuttum. Parmakları önce telaşlı birer kuş gibi çırpındı, sonra da dudaklarıma doğru süzüldüler. Elini minnetle, umutla, aşkla kısacık öpüp bıraktım. Beni baştan ayağı süzdüğünü hissediyordum. Belki de çırak Ruhi'yle patron Ruhi arasında gidip geliyordu sürekli, hangisinde karar kılacağını bilemiyordu.

Dönüp yavaş adımlarla ilerlemeye başladığımızda salondaki meraklı bakışların ikimize çevrilmiş olduğunu fark ettim. Belki de kendimi o kadar ele verdim ki herkes her şeyi anladı diye düşündüm.

"Bu kadar hanımı bu salona toplamayı nasıl başardınız Ruhi, hayret ettim doğrusu" dedi şaşkın bakışlarını salonda gezdirirken.

Hiçbir şey söyleyemedim. Ne söylesem boştu, kendimi ispat çabasına girmek niyetinde değildim.

"Size salondaki en güzel ve en şık hanım olduğunuzu söylemek istiyorum" dedim bakışlarından medet umarak.

"Mersi, çok kibarsınız. Size de gayet şık olduğunuzu söylemeden edemeyeceğim" dediğinde ayaklarım yerden kesilecekti. İlk defa benimle ilgili bir beğeni cümlesi kuruyordu. Bunca sevindiğim için kendime acıyordum içten içe. Üzerimize çevrilmiş onca kıskanan ve içerleyen bakışın arasında salonun kalabalığına karıştık. Ruhan'la bu kadar yakından ilgilenmem dikkat çekmişti. Bazı hanımlar fısıltıyla dedikodumuzu yapmaya başlamışlardı bile.

"Son zamanlarda sık sık seyahatlere çıkıyorsunuz, sizi çok göremiyoruz" dedim konuşmaya istekli bakışlarla.

"Evet, gittiğim yerler, gezdiğim şehirler hep birbirinin aynı gibi inanır mısınız! İnsan giderken kendini de götürdükten sonra nerede mutlu olabilir ki!" dedi en masum hâliyle. Onun mutsuzluğunu ve yalnızlığını iliklerime dek hissettirmişti bu cümle bana. Tahmin ettiğim gibi Ruhan onca kalabalığın ortasında yapayalnızdı.

"Mutlu olduğunuzu sanıyordum. Etrafınız her zaman çok kalabalık ve siz hep eğlencelerdesiniz" dedim konuşmayı sürdürmek için.

"Maalesef Ruhi, siz beni anlayamayacak kadar uzak ve yabancısınız. Neler hissettiğimi bilemezsiniz. İnsan kalabalıklarda daha yalnız olabiliyor" dediğinde onu kırmış olabileceğimi düşündüm.

"Sakın yanlış anlamayın Ruhan, size uzak olabilirim ama inanın bana yabancı değilim. Beni bir yabancı olarak görmenizi istemem. Bilakis, size yakın olmayı tüm kalbimle istiyorum" dediğimde soran bakışlarla yüzüne baktım.

Bu üstü örtülü bir teklifti ama o anlamamış gibi görünmeyi tercih etti.

"Birkaç arkadaşımı gördüm, müsaade ederseniz yanlarına gitmek istiyorum" dedi konuşmayı bitirmeye istekli bir telaşla.

"Teşrifiniz beni mutlu etti. İyi ki geldiniz Ruhan" diyebildim düğümlenen sesimle. Belki de her şeyi elime yüzüme bulaştırmıştım, Ruhan'a yakın olayım derken iyice uzaklaştırmıştım onu kendimden. Kalabalığın arasından gülümsemeye çalışarak geçip, açık duran büyük pencerenin önüne geldim. Temiz havaya ihtiyacım vardı. Tüm bu davet, onca uğraş, hepsi Ruhan içindi, ama ben yine ona yakın olmayı başaramamıştım. Uzaktan izlemekle yetinecektim. Ruhan ise benim çektiğim ıstıraptan habersiz, birkaç arkadaşıyla sohbet edip gülüşmeye başlamıştı bile.

Ruh hâlini nasıl ve neden gizliyordu sorusunu soruyordum hep kendime. Mutsuz birisi neden kendini mutluymuş gibi göstermeye çabalar? Belki de gerçekte hiçbir şey umrunda değildi. Sadece içinde bulunduğu anı yaşıyordu. Ya da mutsuzluğu zayıflık olarak algılıyor, çevresine güçlü olduğunu ispatlamaya çalışıyordu. Şu anda hayatta onu en çok seven, ona en çok değer veren bendim ve o bana uzaktı, yabancıydı. Bunu her fırsatta yüzüme tokat gibi çarpıyordu. Hayatın bana yaşattığı bu büyük acıyla baş etmeliydim, ama nasıl!

Sonraki zamanlarda yanında olmasam da Ruhan'ın gün gün çöküşünün en yakın tanığıydım. Sefahat düşkünlüğü yüzünden bir süre sonra borçlanmaya başlamıştı. Bunun böyle olacağını tahmin etmek güç değildi. Korktuğum şey gerçekleşiyordu. Ruhan'ı yoksul hayal edemiyordum. Sanki o, zenginliklerin içine doğmuş, ölene kadar da zenginlik ve bolluk içinde yaşayacakmış

gibi bir duygu içindeydim. Bir prenses nasıl yoksul olamazsa, Ruhan da yoksul olamazdı. Belki bir cadı onu fakir bir köylü kızına çevirirdi ama her defasında, masalın sonunda kötü büyü bozulurdu.

Yıllar geçiyordu, ben her geçen gün daha da zenginleşiyordum, Madam Marin artık beş şubeye ulaşmış, sosyetenin gözbebeği olmuştu. Etrafımdan güzel ve soylu kadınlar eksik olmuyordu. Uzaklığım, içe dönüklüğüm kadınları cezbediyordu. Yaşadıklarım, kısa süreli birkaç gönül macerasından öteye geçmemişti, geçememişti.

Ruhan, Beyoğlu'ndaki üç dükkânı belli aralıklarla satmıştı. Dükkânlardan birini, değerinin çok üzerinde bir paraya satın almıştım. Alışı, benim adıma mali işlerimle de ilgilenen muhasebecim yapmıştı. Her detayı anlatmasını istemiştim.

"Ruhi Bey, Ruhan Hanım elinde ne var ne yoksa satacak gibi görünüyor. Duyduğuma göre bir tefeciden yüksek miktarda para almış. Bu gidişle oturduğu evi de satışa çıkaracağını düşünüyorum. O adama nasıl bulaşmış, kim bulaştırmış bilmiyorum ama bu işin sonu iyi görünmüyor" dediğinde çıkmasını işaret edip, İstiklal Caddesinde bulunan dükkânın ikinci katındaki çalışma odamda yalnız kaldım. Boydan cam duvarın önüne gidip kalabalık caddeyi seyrettim. Gözlerimin önünde gerçekleşen bu çöküşe daha fazla seyirci kalamazdım.

O gün öğleden sonra Apelyan Apartmanı'nın ikinci katının kapısını elim titreyerek çaldığımda, elimde süslü bir şapka kutusuyla o kapıyı ilk çalışımı hatırladım. Ömrümün yedi yılını Ruhan'ı düşünmeye, ona büyük bir aşkla bağlı kalmaya adamıştım. Bu adanmışlığın ölünceye kadar süreceğini hissediyordum.

Kapıyı Fatma Hanım açtığında yıllardır görmediğim kadını yaşlanmış buldum. Ruhan'a annesi kadar yakın olan bu kadının benim bilmediğim neleri bildiğini, benim

tanık olamadığım nelere tanık olduğunu çok merak ediyordum. Çırak olduğum yıllardan beri beni her gördüğünde hâl hatır soran, nezaketini ve sevgisini eksik etmeyen bu içten kadının, sevdiğimin yakınında olması ne büyük şanstı. Belki onu yaptığı hatalardan döndüremeyişti ama yakınında olup iyiliği ve bağışlayıcılığıyla sevgili bir kucak olmuştu.

Durup bir süre birbirimize baktık. Öyle bir bakışmaydı ki, hiç konuşmadan birbirimize çok şey anlatmıştık. Beni anladığını, onayladığını, sevdiğini belli etmek ister gibi kolumu sıvazladı. Sonra da salonu işaret ederek arka tarafa geçti.

Salona girdiğimde Ruhan sırtı bana dönük hâlde açık pencereden dışarıyı izliyordu. Uzun tüller, rüzgârın etkisiyle içeriye doğru şişip dalgalanıyor, kanat çırpmasına benzer, duyulur duyulmaz bir ses çıkarıyordu. Ruhan, tüllerin söylediği şarkıyı dinliyormuş gibi gövdesini hafifçe öne eğmişti. Bir film sahnesini izler gibi dakikalarca izledim bu görüntüyü, her ayrıntısını hafızama kazıdım. Anladığım kadarıyla eve birinin gelmiş olduğundan habersizdi. Üzerinde rahat ev kıyafetleri vardı. Saçları açıktı ve beline doğru sarkıyordu. Etrafı solgun bir ışıkla aydınlanıyordu. Sanki içinde bulunduğu sıkıntılı durum eve, odaya, eşyaya sinmişti. Pahalı kristallerin, gümüş şamdanların, altın varaklı mobilyaların, İran halılarının yüzeyi gri bir sisle kaplıymış gibi mat görünüyorlardı. Belki öyle durup saatlerce onu izleyebilir, aynı odada onunla soluk alıp veriyor olmaktan ötürü tarif edilmez bir mutlulukla dolup taşabilirdim. Ama o, başını ani bir hareketle çevirdi ve beni gördü:

"Ah Ruhi, korkuttunuz beni. İnsan bir haber verir geldim diye, orada öylece durup ne yapıyorsunuz kuzum?" dediğinde heyecanla titredim.

"Ben de yeni gelmiştim, sizi rahatsız etmek istemedim" diyebildim.

Gözlerini bir şey hatırlamaya çalışır gibi kıstı.

"Şapka sipariş ettim de ben mi unuttum yoksa" derken koltuğa oturup sehpanın üzerinde duran paketten bir sigara yaktı. Onu hiç sigara içerken görmemiştim. Son zamanlarda başlamış olmalıydı. Bir acemilik, bir telaş vardı dumanı çekip üfleyişinde. Ben öylece ayakta duruyordum. Tuhaf bir durumdaydım. Nasıl davranacağımı bilemiyordum. Bir şeyler söylemesini bekliyordum ama susuyordu. Ben, ona söylemek için hazırladığım tüm cümlelerimi unutmuştum.

"Otursanıza" diyebildi neden sonra.

Koltuğun kıyısına iliştim. Bir şeyler söylemek istediğimi anlamış, merakla yüzüme bakıyordu. Başka kadınların yanında sergilediğim rahatlığımdan, kendimden emin duruşumdan eser yoktu.

İnsan en çok aşk karşısında mahcuptu.

"Ruhan Hanım, uzun bir zamandır size karşı bazı duygular besliyorum. Bu güne kadar size açılacak cesareti bulamadım kendimde" diyebildim. Tüm vücudum uyuşmuş, hissizleşmişti. Onun yüzüne bakıp tepkisini ölçecek durumda değildim. Kalkıp yeniden açık pencerenin önüne gittiğini gördüm. Dışarıda rüzgâr, ağaçların dallarını silkeliyordu. Ruhan, ince gövdesiyle, tülden dalgaların içinde kalmış bir kazazede gibiydi.

"Bu ne cüret!" demişti bir prensesin uşağını azarlaması gibi. Sanki tüller iyice kabarıp beni de almıştı bulutsu dalgalarının içine.

Kalkıp kendimi sokağa nasıl attığımı, nasıl koşar gibi bir sokak aşağıdaki evime gelip gövdemi koltuğa fırlattığımı hatırlamıyorum. Ruhan'ı sonsuza kadar kaybettiğim hissiyle gözlerimi yumup bir daha hiç açmamak istedim.

Aylar sonra bir gün muhasebecim ofise gelip, Ruhan'ın evinin artık benim olduğunu söylediğinde buruk bir sevinç duydum. O günün akşamında Apelyan Apartmanı hareketlenmişti. Eskiciler, antikacılar, hurdacılar, mobilyacılar girip çıkmaya, eşya taşımaya başlamışlardı. Bunu düşünememiştim, böyle hayal etmemiştim. Ev olduğu gibi kalsın, Ruhan içinde yaşamaya devan etsin istiyordum, tek istediğim buydu.

Uzun bir tereddütten sonra ikinci katın kapısını çaldım. Gözleri ağlamaktan şişmiş Fatma Hanım açtı kapıyı. Kurtarıcı bir ışık arar gibi baktı yüzüme:

"Beni hiç dinlemiyor, bir de siz konuşun, evi boşaltana kadar her eşyayı satacakmış, insan onca hatırasını bir kerede nasıl satar! Çıldırmış olmalı!" dediğinde, merak etmeyin der gibi gözlerimi yumdum.

Salona girdiğimde eşyanın bir hayli azalmış olduğunu gördüm.

Yerdeki koskoca bir tabloya benzettiğim İran halısı yoktu, gümüşler şamdanlar, antika çerçeveler, duvarlarda asılı yağlıboya tablolar yoktu; salonun ruhu eksilmişti. Kadife perdeler ve ipek tüller, çıplak bir kadını örtmeye çalışır gibi mahcup sarkıyordu tavandan.

Ruhan koltukta oturmuş, dirseğini kenara dayayıp, yüzünü avucunun içine almıştı. Solgun görünüyordu. Salona ağır bir içki ve sigara kokusu sinmişti. Açık pencereden içeriye soğuk bir rüzgâr hücum ediyordu. Üzerinde ince bir sabahlık vardı. İçimden, omuzlarına bir şal örtmek geldi. Ya da tutup sıkı sıkı göğsüme bastırmak istedim. Üşütüp hasta olmasından korkuyordum.

Geçip karşısındaki koltuğa oturdum.

"Ruhan, bu evde oturmaya devam edebilirsiniz, çünkü evi satın aldım. Bu ev sizin ve sizin olarak kalmalı" dediğimde elini yüzünden çekip hayret ve dehşet karışımı bir ifadeyle suratıma baktı.

"Nasıl yani, evi siz mi satın aldınız? Önce gelip ilan-ı aşk ediyorsunuz, sonra da oturduğum evi satın alıyorsunuz, üstelik bunu benim için yaptığınızı söylüyorsunuz. Çok tuhafsınız Ruhi!" derken yüzüne o alaycı gülümseme yayıldı. Ben koltuğun içine doğru çekiliyormuşum gibi bir hisse kapılmıştım.

"Kötü bir amacım yoktu Ruhan, hem ne var bunda. İsterseniz kira da ödeyebilirsiniz" diyebildim.

"Sizin merhametinize ihtiyacım yok, kendi başımın çaresine bakarım. Yardım isteyeceğim en son kişi siz olurdunuz herhâlde. Gidin lütfen!" dediğinde öldüğümü sandım, oturduğum koltuk da mezarım olmuştu. Konuşamıyordum, hareket edemiyordum. Belki de ruhum felç olmuştu. Evet evet tam bir felç olma hâliydi. Yıllarımı adadığım kadın bana karşı hırçın, sevgisiz ve anlayışsızdı. Üstelik saçma ve yenilmez bir gururu vardı.

Tüm bunlar keşke ona olan aşkımı azaltsa, duygularımı törpüleseydi. Ama hayır, ona her zamanki gibi, belki de her zamankinden daha çok tutkuyla bağlıydım. Yüzünün her ayrıntısı kalbimde kazılıydı, yabani menekşe kokusu içime işlemişti.

Ruhan benim ruhumdu.

Tüm bunlar olurken amcası uzaktan izlememişti elbette; Fatma Hanım'ın anlattığına göre birçok kez gelip gitmiş, kızsa da, Ruhan'ın yaptıklarını onaylamasa da, abisinin yadigârı, hayattaki tek yeğeninin yanında olmaya çalışmıştı. Ev satılıp Ruhan'ın borçlarını ödediğini öğrendikten sonra ona, Galata'daki evinde oturabileceğini söylemişti. Amcası, kendisine ait olan evi yıllar önce almıştı; eşyalıydı ve son kiracısı çıktıktan sonra İstanbul'a gelip gittiğinde kalmak için kiraya vermemişti.

Ruhan, Fatma Hanım'la birlikte o eve taşındı. Kadıncağızın hayatta kimi kimsesi yoktu. Kızı gibi bildiği

Ruhan'ı tek başına bırakmak istememişti. İyi zamanlarda etrafından eksik olmayan arkadaşlarının hepsi adeta kaybolmuşlardı. Kimse kapılarını çalmaz olmuştu. Ruhan'ın amcasının her ay gönderdiği parayla kıt kanaat yaşıyorlardı.

Fatma Hanım çarşıya çıktığında bazen ofisime uğruyordu. Tabii bu görüşmelerimizden Ruhan'ın haberi yoktu. Olsaydı kadıncağıza izin vermezdi. Görmüş geçirmiş, acıyı ve yokluğu kanıksamış bir hâli vardı. Zaman içinde iyice yakınlaşmış, dert ortağı olmuştuk. Ruhan'a en yakın kişiydi ve onu çok iyi tanıyordu.

"Çocukluğundan beri gururluydu. Annesiz büyüdüğü içindi belki de Ruhi Bey oğlum. Sana karşı davranışı tamamen gurur yüzünden. Zengin bir hayatın içine doğdu, zenginlik, bolluk içinde yaşadı. Hep yardım eden oldu. Şimdi böyle muhtaç duruma düşmeyi kabullenemiyor" dediğinde Ruhan'ın gururunun yoksul düşmeyle ilgili olup olmadığını düşünmüştüm.

"Otuzuna geldi ama evlenmedi. Evden doğru düzgün çıkmıyor. Akşama kadar kadın mecmualarını okuyor. Hiç arkadaşı yok, eskiden etrafından eksik olmayanlar bir anda buharlaşmış gibi yok oldular Ruhi Bey oğlum. Bu kızın sonunu hiç iyi görmüyorum, Allah beterinden saklasın" dediğinde içim acıyla kavruluyordu ama elimden bir şey gelmiyordu.

Bir elimde çiçek, diğer elimde süslü bir şapka kutusuyla bir bayram günü ziyaretlerine gittim. On sene önceki heyecanımdan hiçbir şey yitirmemiştim. Merdivenleri çıkarken yüreğim yerinden çıkacakmış gibi çarpıyordu. Kapıyı Fatma Hanım açmıştı. Beni salona buyur etti. Eşyalar eski ama ev tertemiz, derli topluydu. Ruhan, çiçekli perdelerin asılı olduğu aydınlık salonda, yeşil kadife berjerde oturmuş, mecmua okuyordu. Belki de

kaybettiği hayatının tek tesellisiydi bu mecmualar. Bildiği ama şimdi uzağında olduğu zengin hayatın tek habercileri.

Ben içeri girince başını kaldırıp baktı. Alaycı, yorgun, ilgisiz bir bakıştı. Üzerinde, terzi dikimi çiçek desenli bir elbise vardı. Saçlarını kısaltmıştı. Biraz kilo almış olan bedeni, genç kız görüntüsünden çıkıp olgun bir kadın bedenine evrilmişti. Hareli yeşil gözleri, mecmualardaki kadınlar gibi gri bir perde varmışçasına ışıksız ve duygusuz bakıyordu. Yabani menekşe kokusu, yerini sigara ve limon kolanyası kokusuna bırakmıştı.

Fatma Hanım'ın yaptığı kahveyi içerken, Ruhan'ın bana karşı gerçekten ilgisiz olup olmadığını düşündüm. Derginin sayfalarını çevirirken bir yandan da beni süzdüğünü hissediyordum. Yakışıklıydım, zengindim, üstelik ona tutkulu bir aşkla bağlıydım. Hangi kadın böyle bir erkeğe ilgisiz kalabilirdi, anlayamıyordum.

Bu hâlimizle o hâlâ zengin prenses, ben de fakir terziydim.

Bazılarına aşk cezadır.

Ruhan'a duyduğum aşk, kapısı içeriden kilitlenmiş, altından bir kafesti ve kalbim o kafesin içinde üzgün bir bülbül gibi çırpınıyordu.

Fatma Hanım, Ruhan'ın bazen saatlerce aynanın karşısında şapkaları denediğini söylemişti.

"Boy aynasının karşısına geçip hepsini sırasıyla başına geçiriyor ve kendini uzun uzun seyrediyor. Belki de zenginlik ve bolluk içinde yaşadığı zamanları düşünüyor, bazen ağladığını duyuyorum. Sonra hepsini özenle kutularına yerleştirip elbise dolabının üzerine kaldırıyor."

Şişli'de büyük bir atölye kurmuştum. Yirmiye yakın modelist, terzi ve şapkacı çalışıyordu. Model çizmeye devam ediyordum. Ruhan'a götüreceğim her şapkayı kendi ellerimle atölyede dikiyordum. Şubelerin sayısı ona ulaşmıştı ve idareleri zamanımın çoğunu alıyordu. Kız kardeşim Vildan en büyük ortağım ve destekçimdi. Zaman içinde kendini geliştirmiş, güzelliği ve inceliği ile ön plana çıkmıştı. Yılın belli zamanlarında Paris ve Roma'ya giderek moda okullarını ziyaret ediyor, modadaki gelişmeleri takip ediyordu.

Yıllar geçiyordu. Ben her yılbaşında, bayramda, doğum gününde elimde bir şapka kutusuyla Ruhan'ı ziyarete gidiyor, yanında bir süre sessizce oturuyor, onun yanındayken duyduğum o eşsiz mutluluğu duyuyor, bir süre Fatma Hanım'la sohbet edip kalkıyordum. Ruhan'a gitmek benim için vazgeçilmez bir ritüel hâline gelmişti.

Bu durum, kötü gerçeği öğrenene kadar böyle devam etti. Ruhan hastaydı. Çaresiz hastalık tüm vücudunu sarmıştı. Fatma Hanım, gözyaşları içinde anlatmıştı. O anlatırken, içimde bir yerde koca bir kesik oluşmuştu, öyle acılı, öyle derin.

"Korktuğum başıma geldi Ruhi Bey oğlum. Ruhan'ım hasta, Allah bize dermansız dert reva gördü, tümör tüm vücudunu sarmış, boyun eğmekten başka ne yapabiliriz. Yemeden içmeden kesildi, görseniz tanıyamazsınız, bir deri bir kemik. Ah Ruhanım, kadersizim!"

"İyi bir hastaneye yatırmak lazım, ben ilgileneceğim, siz merak etmeyin" dediğimde boğazımdaki düğüm konuşmamı güçleştiriyordu.

Belki de Ruhan'ı en rahat ve en çok görebildiğim yer, ilaç kokulu hastane odası olmuştu. İlk kez orada zayıf ve kansız ellerini tutmuş, bembeyaz olmuş ince yüzünü gözyaşlarımla ıslatmıştım. Ben iyi olması için yakardıkça o kötüleşiyordu. Kendisini bekleyen felaketin farkında-

dı ve gün geçtikçe daha da hırçınlaşıyordu. Bana pis bir sürüngenmişim gibi bakıyordu. Her şeye razıydım, onun her sözünü, her bakışını kabullenebilirdim ama ölümünü asla!

Masallardan medet umar olmuştum. Kendi masalını yazan çaresiz masalcıydım. Ülkenin birisinde prenses hastalanmıştı. Çaresiz bir hastalıktı. Tüm doktorlar uğraşıp didinmişler ama iyileştirememişlerdi. Prensese âşık yoksul terzi, "Ben iyileştirebilirim" demişti. Kimse ciddiye almamıştı onu. "Yanına gitmeme izin verin, ne kaybedersiniz" demişti son bir umutla. Hasta odasında prensesin başına kendi diktiği şapkayı geçirmişti. Bir süre sonra hasta kıpırdanmış, sonra da ayağa kalkmıştı.

Aylarca süren hastalığında başucundan hiç ayrılmadım. Son günlerinde sürekli kâbuslar görüyor, sayıklıyor, ölümle yaşam arasındaki çizgide gidip geliyordu. Ölümünü, kendi ölümümü bekler gibi beklemeye başlamıştım. Bir gece sabaha karşıydı. Ben, oturduğum sandalyede uyuyakalmıştım. "Ruhi..." diye sesendiğini duydum. Rüya mıydı gerçek mi tam ayırt edemiyordum. Ruhan kalkmış, yatakta oturuyordu. Beyaz geceliği, zayıf bacaklarını açıkta bırakmıştı. Sırtını duvara dayamış, yanakları al al olmuştu. Gözleri uzak yıldızlar gibi yanıp sönüyordu.

"Beni affet. Sana yaptıklarım ve söylediklerim için beni affet Ruhi!" dediğinde kalkıp yanına gittim. Elini tuttum, ateş gibi yanıyordu. Yanaklarımdan aşağıya akıp Ruhan'ın çıplak bacaklarına düşen gözyaşlarım hem mutluluktan, hem de bu mutluluğu kaybedecek olmanın üzüntüsündendi.

Bitkinlikten tekrar dalmıştı. Ben, sabah olup gün iyice aydınlanana kadar yanı başında elini tutup beklemiştim. Ateşler içinde yanan bedeni terleyip soğumuştu. Yatırıp üzerini örtmüş, sonra da yanına uzanmıştım.

Sonraki gün boyunca yüzünde, geceki sayıklamanın anısını aradım boşuna. Bana kötü davranmaya devam etti, belki söylediklerinin bilincinde değildi. Belki de hatırlıyordu ama pişmanlık duyduğu için o anlar hiç yaşanmamış gibi davranmaya çalışıyordu. Gözleri yırtıcı bir kaplan gibi üzerime atıldığında, kalbim yaralı bir karaca gibi boyun eğiyordu.

Ölümü, günler sonraydı.

Çok ağrısı vardı. Hemşireye ikinci iğneyi yapmadığı için çıkıştı. Odanın pencersineden buz mavisi kış göğünü seyrediyordum. Onunla birlikte ben de yemeden içmeden kesilmiş, zayıflamıştım. Saçım sakalım birbirine karışmıştı. Görenler "Neyin var, hasta mısın?" diye soruyorlardı. Çoğu zaman ofise uğramıyordum. Ailem, sağlığımdan endişe ediyor ama korkutan sessizliğimden çekinip fazla bir şey soramıyorlardı.

Sahip olduğum her şey Ruhan'sız koca bir boşluktu benim için.

"Ölüm, gel al beni, burada seni bekliyorum" deyişi kulaklarımda çınlar hâlâ. Yüzünü duvara döndü, bir bebek gibi dizlerini karnına çekip ellerini yüzüyle yastığın arasında birleştirdi. Anne karnında can bulan cenin, hastane odasında can vermek için yalvarıyordu.

Ben büyülenmiş gibi gözlerimi gökyüzünden ayıramıyordum. Belki de bilinçaltımın yardım isteği, yakarışıydı bu. Buz mavisi yavaş yavaş alevlenip kızardı, sonra yavaşça kararıp laciverde döndü. Çıplak ağaçların dallarına tünemiş kuşlar ürkmüş gibi havalandıklarında içim acıyla burkuldu.

Dönüp Ruhan'a baktım. O, bir bebeğin masumluğunda sonsuz ve rahat uykusuna dalmıştı.

Son satırları okuyup defteri bitirdiğimde akşam olmak üzereydi. Etrafımdaki her şey bambaşka göründü gözüme. Güneş çekilmiş, deniz koyulaşıp kendine dönmüştü. Hayatın içinde, yaşanmış ve yaşanacak olan hikâyelerle çevrelenmiş olduğumu hissettim. Boğazım düğümlüydü, hastane odasının penceresinden bakar gibi bakmıştım parktaki ağaçlardan havalanan kuşlara.

Adam, sevdiği kadına yıllarca, hiç bıkmadan güzel şapkalar taşımıştı. Sevdiği kadın ise onu küçümsemiş, ölünceye kadar da aşkına kayıtsız kalmıştı. İkisini de böyle hissetmeye, davranmaya iten sebepleri düşündüm. Ruhan gerçekten de Ruhi Sezer'e tamamen ilgisiz kalmış olabilir miydi? Başlangıçtaki rolü, koşullar değişmiş olsa da hiç değişmemişti. Bu nasıl bir gururdu ki, beş parasız bir hâlde hastahane odasında ölüme yattığında bile bir prenses buyurganlığıyla Ruhi Sezer'i aşağılayabilmişti.

Hüzünlü bir filmin ardından evine gitmek için sinemadaki koltuğundan kalkan seyirci gibi yerimden kalktım. Düşüncelerim, hayalle gerçeğin, geçmişle şimdinin iç içe girdiği bir dünyada yaşamaya devam ediyordu. Sanki Ruhi Sezer ve Ruhan birer roman kahramanıydı. Gerçekte yaşamış olduklarına inanmakta güçlük çekiyordum. Okuduklarımın yaşlı adamın kurgusu olduğunu düşünmedim değil. Ama ya gazete haberlerine, fotoğraflara ne demeli!

Apelyan Apartmanı'nın önüne geldiğimde salkımsöğüdün gövdesine yaslanıp ikinci kata baktım. Ruhi Sezer kim bilir kaç kez tam benim durduğum yerde durup Ruhan'ın sesini duymak, yüzünü görmek isteğiyle yanıp tutuşmuştu. Koyu renk damarlı mermerle döşeli merdivenleri ağır ağır çıktım. Büyük ahşap kapıyı itip içeriden kilitledim.

Romancılığımı sorgulamaya başlamıştım. Düşlediğim kurgular neden hep uzaklardaydı. Neden hayatın içinde-

ki onca şeyi görmüyor ya da görmek istemiyordum. Oysa hayatın kendisi, mükemmel kurgulanmış bir romandan daha etkileyici değil miydi?

Ruhi Sezer'le bir kez daha görüşmeliydim. Bunu yapmazsam hikâyedeki boşlukları, kelimelerin arasındaki mesafelerin yüklendiği anlamları kavrayamazdım. Yazı gizlerdi ama söz asla! Sesteki bir titreşim, yaşanmış bir depremin artçısı, gözdeki bir parıltı yitirilmiş bir duygunun feneri olabilirdi.

Birkaç gün sonra yeniden Ruhi Sezer'in konağında, salondaki koltuklarda karşılıklı otururken buldum kendimi. Yaşlı adam yorgun ama meraklı bakışlarla beni süzerken, nereden başlayacağımı bilemediğim için uzun süre sessizce kahvelerimizi içmiştik. Karşımda oturan kişi artık başka birisiydi benim gözümde. Bir insanı gerçek anlamda tanımak için onun geçmişini bilmek gerekiyordu. Peki ben Ruhi Sezer'i tanıyabilmiş miydim? Bunun cevabını tam olarak veremiyordum. Çünkü hikâyede anlatıldıkça gizlenen, uluorta saçıldıkça karanlığa kaçışan bir şeyler olduğunu sezinliyordum. Bazen gizlemek için çokça anlatmıyor muduk? Belki de Ruhi Sezer kendini olduğu gibi ortaya koyuyordu da ben romancı kuruntularımla gizlenen bir şeyler olduğunu düşünüyordum.

"Ruhan o gece, hastahane odasında, beni affet dediğinde size karşı gerçekten suçluluk duymuş muydu?" dediğimde gözleri acıyla kısılmış gibi küçüldü.

"Evet, Ruhan çok gururlu bir kadındı, bana karşı hisleri olmuş olsa bile gururunu yenip de başka türlü davranamazdı. Başka türlü davranmasını beklemedim Alin Hanım" dedi bakışlarını yüzümde bir noktaya dikerek.

"Anlamakta güçlük çekiyorum. Hiçbir karşılık beklemeden neredeyse hayatınızı adamışsınız aşkınıza. Hiç

pişmanlık duyduğunuz olmadı mı?" dediğimde yaşlı adam başını çevirip camın ardındaki lacivert denize bakıp konuştu:

"Bugün olsa yine aynı aşkla, hiç karşılık beklemeden severdim. Bazı kadınlar bazı erkeklerin kaderidir. Ruhan da benim kaderimdi" dediğinde, Ruhan'a karşı ne kadar derin ve karşılıksız duygular beslediğini bir kez daha anladım.

"Madam Marin'e ne oldu? Tekrar görebildiniz mi onu?" dediğimde yüzü kederle kasıldı.

"Madam İstanbul'a hiç gelmedi. Son nefesini de Roma'da bir hastane odasında verdi. Geç haberim olduğu için cenazesine katılamadım. Hayattaki tek yakınını, kuzenini de ölmeden birkaç yıl önce kaybetmişti, kimsesizdi. Son güne kadar Roma'da rahat yaşaması için elimden geleni yaptım. Bugün sahip olduğum her şeyi ona borçluyum. Bazı borçlar ödemekle kapanmaz" dediğinde, çukura kaçmış gözlerinin nemlendiğini fark ettim.

Uzun süre konuşmadan oturduk. Sessizliğimiz, dışarının sessizliğini daha da derinleştiriyordu.

"Peki ya Renan?" diyerek bozdum sessizliği.

"Renan, Hamit'le mutlu olamadı. Boşandılar. İstersem hayatını benimle sürdürebileceğini söyledi. Çünkü bana olan duyguları eksilmemişti. Yapamadım. Yüreğim aşk cezasına çarptırılmıştı ve ölünceye kadar bu cezayı çekmeye mahkûmdum. Paris'e yerleşti. Orada bir moda evi kurduğunu duydum, bir daha da haber alamadım Renan'dan."

"Nihat'tan çok nefret ettiniz mi?" diye sorduğumda dosdoğru gözlerimin içine bakarak:

"Evet, ondan çok nefret ettim. Sevdiğim kadını onca üzen birinden nasıl nefret etmem" dedi kinini açık eden bir rahatlıkla.

Kuşkum gittikçe büyüyordu.

"Nihat'ı o kadınla ilk gördüğünüzde çok öfkelenmiş olmalısınız" dediğimde bana anlamamış gibi baktı.

"Hangi kadınla?" diye sorunca şaşırarak üsteledim:

"Anılarınızda bahsettiğiniz, hani Nihat'la Roma sokaklarında sarmaş dolaş gördüğünüz kadın..."

Yüzü şaşkınlıkla kasıldı, gözkapakları kararsızlıkla açılıp kapandı.

"Ha, evet tabii ya!" derken acı çeker gibi elleriyle dizlerini bastırıp oğuşturuyordu.

Bir yalanı iki kere söyleyemezsin, hafıza dürüsttür ve yalanı unutturur. Bir kez yalan söylemeye başlayınca yeni yalanlar uydurmak zorunda kalırsın diye yazmıştım defterime. Çalıştığım romanın bir bölümünde kullanmayı düşünüyordum. Birden aklıma geliverdi. Ruhi Sezer'in anılarında yazdıklarının ne kadarının kurgu ne kadarının gerçek olduğunu düşündürmüştü bana onun bu unutkanlığı. Her şeyi çok net hatırlayan Ruhi Sezer nasıl olmuştu da Nihat'ın sevgilisini hatırlayamamıştı. Kuşku duymakta haklı değil miydim?

"Alin Hanım, hâlâ bana bir yanıt vermediniz" dediğinde bir rüyadan uyanmış gibi irkildim.

"Ruhi Bey, bu romanı yazmayacağım" dedim. Yüzünün her zerresine yayılan umutsuzluğu, şaşkınlığı, hayal kırıklığını çok açık gördüm."

"Neden?" diyebildi boğulacakmış gibi.

"Siz zaten her şeyi yazmışsınız Ruhi Bey, inanın baba, ben bu iki defterde yazılanlardan daha iyisini yazabilir miyim emin değilim" dediğimde söylediklerimi anlamaya çalışır gibi suratıma dikkatle baktı.

"Ama yazar olan ben değilim Alin Hanım, sizsiniz" dedi sitemle.

"Yazdıklarınızı olduğu gibi yayımlayabilirsiniz. Çalışacağınız yayınevindeki editörünüz de size destek olur. Bana sorarsanız böylesi çok daha iyi. Size ait, kendi adı-

nızla bir kitabınız olur" dedim onu ikna etmeye çalışan yumuşak bir tonda. İki defteri de sehpanın ortasına doğru iterek kalkmaya hazırlandım. Yaşlı adam, avuç içleriyle zayıf dizkapaklarını ovuşturuyordu. Bunu kaygılandığında, hoşnut olmadığında tekrarladığını fark ettim.

"İzninizle kalkmak istiyorum. Sizi tanıdığıma çok memnunum" diyerek kalkmaya hazırlandığımda oturmam için işaret etti.

"Lütfen biraz daha kalın. Size vermek istediğim bir şey var" diyerek koltuğa tutunup yavaşça kalktı. Titrek adımlarla salonu geçip uzun koridorda gözden kayboldu.

Dışarısı, yekpare camın ardında hareketli bir tablo gibiydi. Güneş, tabloyu baştan başa sarının tonlarında boyuyordu. Ruhi Sezer elinde koca bir kutuyla karşımda dikildiğinde, içimde cevap bulamadığım bir sorunun ağırlığı vardı.

"Alin Hanım, bu hediyeyi benim için kabul etmenizi rica ederim" diyerek üzeri sarmaşık gülleriyle resmedilmiş fuşya rengi büyük kutuyu sehpanın üzerine bıraktı. Sonra da gidip pencereden dışarıyı izlemeye başladı.

Kapağı kaldırıp pembe pelur kağıda sarılı şapkayı çıkardım. Karşı duvardaki büyük fildişi çerçeveli boy aynasının karşısına geçip şapkayı başıma geçirdim. Krem rengi şapka, zarif güllerle ve yapraklarla süslenmişti. Kalıbı tam oturmuştu. Başımı iki yana çevirip şapkanın nasıl durduğunu görmeye çalıştım. Aynadan Ruhi Sezer'i görebiliyordum. Sırtı bana dönük hâlde, kıpırdamadan dışarıya bakıyordu. Titreyen sesiyle,

"Nihat!" dediğinde şapkayı iki kenarından tutan ellerim öylece kaldı. Yaşlı adamın, avuç içlerini cama dayayarak yavaşça yere diz çöktüğünü gördüm.

Aynada süzülen kuşlar, fildişi çerçevenin boşluğuna düşüp kayboldular...

"Renan'a âşık olabilmeyi, onunla güzel, dolu dolu bir hayat yaşayabilmeyi hayal ettim. Uzanıp masada boş duran elini tutmak, ağlama ben varım, diyebilmek istedim ama elimi kolumu bağlayan güçlü, hayali başka bir el vardı. Bir esirdim. Kapıyı içeriden kilitleyip, kalbimin odasında tek başıma oturuyordum. O kilit ancak Ruhan'ı içeriye almak için açılırdı. Hiçbir zaman gelmeyecek olan Ruhan için..."

***

Özlem Narin Yılmaz'ın *Kapıyı İçeriden Kilitledim* adlı çarpıcı eseri, 1950'ler ile 2000'lerin iç içe geçtiği bir roman. Romanın esas karakterlerinden yazar Alin Akyüz, uzak kalmak istedikçe girdabına kapıldığı bir hikâyenin içinde bulur kendini; romanının dahi önüne geçen bir hikâyenin... 1950'lerin İstanbul'unda ünlü şapkacı Madam Marin, çırağı Ruhi Sezer ve güzeller güzeli Ruhan. Alin Akyüz'ün yazmaya ve hayata ilişkin sorularına, bir defterin doğurduğu yeni hayat hikâyeleri ve Ruhi Sezer'in 'kutsal aşk'ı eşlik eder. Bu ikinci romanıyla Özlem Narin Yılmaz, görünen ile özün, gerçek ile sırrın yolculuğuna çıka-

9 "786053" 142492"

10 ₺